

Latgales plānošanas reģiona attīstības programma 2020-2027

Esošās situācijas analīze

PASŪTĪTĀJS:

Latgales plānošanas reģions

Reģ. Nr. 90002181025

Adrese: Atbrīvošanas aleja 95, Rēzekne, LV 4601

Tālr. 65428111, fakss 65421211, e-pasts latgale@lpr.gov.lv

Daugavpils, 03.12.2020

Saturs

SAĪSINĀJUMU SARAKSTS	3
1. REĢIONA VISPĀRĪGS RAKSTUROJUMS	5
2. DABAS RESURSI	9
2.1. DABAS RESURSU STRUKTŪRA	9
2.2. KLIMATS	10
2.3. DABAS AIZSARDZĪBA	10
2.4. DERĪGIE IZRAKTEŅI	12
3. CILVĒKRESURSI UN NODARBINĀTĪBA	14
3.1. IEDZĪVOTĀJU BLĪVUMS UN TĀ IZMAIŅAS	14
3.2. IEDZĪVOTĀJU NACIONĀLAIS SASTĀVS	15
3.3. DEMOGRĀFIJA	16
3.4. IEDZĪVOTĀJU MIGRĀCIJA	17
3.5. EKONOMISKI AKTĪVO IEDZĪVOTĀJU STRUKTŪRA	18
3.6. NODARBINĀTĪBA UN BEZDARBS	18
3.7. IZGLĪTĪBA, SPORTS, KULTŪRA	22
3.8. TŪRISMS	26
4. INFRASTRUKTŪRA UN LOĢISTIKA	29
4.1. AUTOCEĻI	29
4.2. DZELZCEĻŠ	31
4.3. VELOSIPĒDISTU UN GĀJĒJU CELIŅI	32
4.4. GAISA SATIKSME	33
4.5. ENERĢĒTIKA	33
4.6. ELEKTRONISKIE SAKARI UN TELEKOMUNIKĀCIJAS	35
4.7. TRANSPORTA UN LOĢISTIKAS PAKALPOJUMU POTENCIĀLS	36
5. UZŅĒMĒJDARBĪBA REĢIONĀ	37
5.1. LAUKSAIMNIECĪBA	37
5.2. MEŽSAIMNIECĪBA	38
5.3. EKONOMISKI AKTĪVĀS VIENĪBAS UN EKSPORTS	41
5.4. UZŅĒMĒJDARBĪBAS ATBALSTS UN IESPĒJAS	46
6. FINANŠU RESURSI UN INVESTĪCIJAS	49
6.1. PAŠVALDĪBU FINANCES	49
6.2. IEDZĪVOTĀJU IENĀKUMI	49
6.3. INVESTĪCIJAS	50
PIELIKUMS	57

Saīsinājumu saraksts

A/S	Akciju sabiedrība
ADI	Lauku attīstības programmas pasākuma "Maksājumi apgabaliem, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi" aktivitāte "Kompensācijas maksājums par citiem apgabaliem, kuros ir ievērojami dabas ierobežojumi"
AET	Austrumu elektriskie tīkli
ALTUM	Attīstības finanšu institūcija
ĀTI	Ārvalstu tiešās investīcijas
CSP	Centrālā statistikas pārvalde
DAP	Dabas aizsardzības pārvalde
EK	Eiropas Komisija
ELFLA	Eiropas lauksaimniecības fonds lauku attīstībai
ERAF	Eiropas reģionālās attīstības fonds
ES	Eiropas savienība
EUR	Eiro
GPRS	Vispārējais pakešu radiopakalpojums
ĪADT	Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas
IKP	Iekšzemes kopprodukts
IZM	Izglītības un zinātnes ministrija
LAD	Lauku atbalsta dienests
LIAA	Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra
LIZ	Lauksaimniecībā izmantojamā zeme
LLKC	Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs
LMT	Latvijas moblais telefons
LPR	Latgales plānošanas reģions
LUC	Latgales uzņēmējdarbības centrs
LVĢMC	Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs
MK	Ministru kabinets
NACE	Saimniecisko darbību statistiskā klasifikācija
NĪVKIS	Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēma
NVA	Nodarbinātības valsts aģentūra
NVS	Neatkarīgo valstu sadraudzība
PMLP	Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde
RAIM	Reģionālās attīstības indikatoru modulis
SAM	Specifiskais atbalsta mērķis
SEZ	Speciālās ekonomiskās zonas
SIA	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību
Skat	Skatīties
t.sk.	tai skaitā
TEN	Trans-Eiropas autoceļu tīkls
u.c.	un citi
UIN	Uzņēmumu ienākuma nodoklis
VA	Valsts aģentūra

VARAM	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
VRAA	Valsts reģionālās attīstības aģentūra
VZD	Valsts Zemes dienests
ZAET	Ziemeļaustrumu elektriskie tīkli
ZM	Zemkopības ministrija

1. Reģiona vispārīgs raksturojums

Latgales reģions atrodas Latvijas dienvidaustrumu daļā. Latgales reģiona kopējā platība ir **14 513,35 km²** (RAIM), no kuriem **13839,77 km²** ir sauszemes teritorija (CSP). Iedzīvotāju blīvums 2020.gada 1.janvārī ir **18** iedzīvotāji uz 1 km² (CSP), Pēc Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes datiem, iedzīvotāju skaits 2020. gada 1.jūlijā Latgales reģionā bija **279 161**, tai skaitā novados- 158266, republikas pilsētās- 120895.

Latvijas reģionu, t.sk. Latgales, izvietojumu Latvijas kartē var redzēt 1. attēlā.

1. attēls. Latgales reģiona izvietojums Latvijā. Avots: CSP

Latgales plānošanas reģions ziemeļrietumos robežojas ar Vidzemes plānošanas reģionu un rietumos – ar Zemgales plānošanas reģionu. Kaut arī pastāv saites ar kaimiņu reģionu pilsētām un lauku centriem, Latgales reģiona lielākās pilsētas Daugavpili un Rēzekni valsts galvenie autoceļi nesavieno ar Vidzemes lielākajām pilsētām Valmieru un Cēsīm, kā arī ar Zemgales reģiona centriem Jelgavu un Bausku. Ar Vidzemes reģiona pilsētām Madonu, Cēsīm, Gulbeni, Alūksni un Valmieru Latgali saista attīstīts ceļu tīkls. Reālas funkcionālas saites izveidojušas Balvu pilsētai ar Alūksni un Gulbeni Vidzemes reģionā.

Latgales reģions austrumos robežojas ar Krievijas Federāciju, dienvidaustrumos ar Baltkrievijas Republiku un dienvidos ar Lietuvu. Reģionu šķērso trīs nozīmīgi starptautiskie transporta koridori, kas nodrošina Latgalei tiešus sakarus ar kaimiņvalstu lielākajiem centriem – Maskavu, Vitebsku, Smoļensku, Kauņu, Viļņu, Varšavu, Pleskavu un Sanktpēterburgu. No otras puses, tie reģioni, kas robežojas ar Latgali, kaimiņvalstīs uzskatāmi par perifēriālām teritorijām, īpaši Krievijas pierobeža. Robežas šeit funkcionē kā barjera ar ierobežotu robežas pārejas un muitas kontroles punktu skaitu, stingru kravu un pasažieru plūsmas kontroli. Pēc iestāšanās ES reģiona robežas ar Krieviju un Baltkrieviju ir arī ES ārējās robežas.

Latgales plānošanas reģions kopš 2009.gada 1.jūlija veido 21 pašvaldība, tas sastāv no 19 novadu pašvaldībām- Aglonas, Baltinavas, Balvu, Ciblas, Dagdas, Daugavpils, Ilūkstes, Kārsavas, Krāslavas, Līvānu, Ludzas, Preiļu, Rēzeknes, Rugāju, Riebiņu, Vārkavas, Viļānu, Viļakas un Zilupes un divām republikas nozīmes pilsētām- Daugavpils un Rēzeknes.

2. attēlā ir parādīts Latgales reģiona administratīvais iedalījums.

2. attēls Latgales Plānošanas reģiona administratīvais iedalījums 2020.gadā. Avots: VRAA

Pēc 2021.gada pašvaldību vēlēšanām stāsies spēkā 2021.gada administratīvi teritoriālā reforma, kuras rezultātā Latgales reģionā ietilps astoņas pašvaldības: 6 novadu pašvaldības – Augšdaugavas, Balvu, Krāslavas, Ludzas, Preiļu un Rēzeknes, kā arī divas valstspilsētas – Daugavpils un Rēzekne. Reģiona teritoriālo sadalījumu pēc 2021.gada reformas var aplūkot 3.attēlā.

Apzīmējumi

- Plānotā administratīvā teritorija
- ADAŽI** Plānotais administratīvais centrs
- 20,1 Kopējais plānotās administratīvās teritorijas iedzīvotāju skaits, tūkstoši (CSP, 2019)
- Teritoriālā vienība

3. attēls Latgales Plānošanas reģiona administratīvais iedalījums 2021.gadā. Avots: VRAA

1.tabulā ir redzami Latgales reģionu raksturojošie sociālekonomiskie rādītāji un to īpatsvars valsts rādītājos..

Latgales reģionu raksturojošie sociālekonomiskie rādītāji 2019.gadā			
Sociālekonomiskie rādītāji	Latgales reģionā	Latvijā	Īpatsvars %
Platība, km ²	14 550	64 573	22,5
Iedzīvotāju skaits uz 01.01.2019.	260226	1919968	13,5
Iedzīvotāju blīvums uz 1 km ² , skaits/km ²	18	30,0	-
Bezdarbnieku skaits uz 30.06.2019.	16786	55750	30,1
Bezdarba līmenis 2009.gada beigās, %	14,1	6,0	-
Nefinanšu investīcijas 2017.gadā (2017.gada sal. cenās; milj. EUR)	197,9	4504,2	4,4
Kopējais IKP 2019.gadā, tūkst. EUR	1 915 428	26 797 833	7,1
IKP uz vienu iedzīvotāju 2019.gadā, EUR	3471	6493	-
Kopējā pievienotā vērtībā 2017.gadā, tūkst. EUR	1 671 644	23 387 171	7,15
Teritorijas attīstības indekss 2018.gadā	-1,285	-	-

1. tabula Latgales reģionu raksturojošie sociālekonomiskie rādītāji 2019.gadā. Avots: CSP

Latgales reģiona saražotā iekšzemes kopprodukta (IKP) īpatsvars pret Latvijas IKP 2017.gadā pēc Centrālās statistikas pārvaldes datiem bija 7,1 %, tas ir 1 915 428 tūkstoši EUR (skat.2.tabulu). Uz vienu iedzīvotāju IKP bija 7164 EUR. Latgales reģiona IKP īpatsvara rādītājs pārsniedz Vidzemes reģiona IKP īpatsvaru 6,3%, bet ir mazliet mazāks par Zemgales reģiona IKP īpatsvaru- 7,4%, Kurzemes reģiona 9,4%. Latgales reģiona IKP īpatsvars ilgtermiņā ir līdzīgs ar Zemgales reģiona IKP īpatsvaru un saglabā līdzīgi stabilu tendenci, kā citos reģionos, nav vērojami rādītāja strauji kritumi un kāpumi.

Iekšzemes kopprodukts Statistiskajos reģionos, 2017			
	Pavisam, tūkst. EUR	Pavisam, īpatsvars, %	Uz vienu iedzīvotāju, EUR
LATVIJA	26 797 833	100.0	13 805
Rīgas reģions	14 358 558	53,6	22 458
Pierīgas reģions	4 290 526	16,0	11 726
Vidzemes reģions	1 696 460	6,3	8 927
Kurzemes reģions	2 514 414	9,4	10 282
Zemgales reģions	1 985 646	7,4	8 487
Latgales reģions	1 915 428	7,1	7 164
T.sk. Daugavpils	759 072	2,8	9 050
t.sk. Rēzekne	307 301	1,1	10 917

2. tabula Iekšzemes kopprodukts statistiskajos reģionos Avots: Centrālā statistikas pārvalde

Atzīmējams, ka šāds reģiona īpatsvars tiek panākts neskatoties uz to, ka Latgalē ir valstī zemākie bruto kapitālieguldījumi materiālās lietās. Ar 4% no kopējā pamatlīdzekļu apjoma valstī jeb EUR 1.1 miljardu no EUR 29.2 miljardiem 2017.gadā, Latgales uzņēmējiem izdodas saražot 7% no kopējās pievienotās vērtības jeb € 1.7 miljardus no EUR 23.4 miljardiem. Kopējās pievienotās vērtības apjoms Latgalē pēdējos piecos gados (2013-2017) ir pieaudzis par 9%, Kurzemē¹ par 11%, bet Latvijā kopumā par 16%.

Attiecīgi Latgales reģiona IKP uz 1 iedzīvotāju ir zemākais valstī. 2017.gadā tie bija EUR 7 164 jeb tikai 52% no valsts vidējā rādītāja - EUR 13 805 un 32% no galvaspilsētas Rīgas - EUR 22 458. 2017.gadā Latgalē ir otrs zemākais IKP uz 1 iedzīvotāju Eiropas Savienībā.

Pēdējos piecos gados IKP uz 1 iedzīvotāju Latgalē gadā vidēji ir audzis par 3.8%, kas tikai nedaudz atpaliek no valsts vidējā gada pieauguma 4.4%, bet ievērojami iepaliek salīdzinājumā ar, piemēram, Pierīgas un Vidzemes reģioniem.

Ieguldītās nefinanšu investīcijas Latgales reģionā 2017.gadā sastādīja 4,4% no valstī kopējām nefinanšu investīcijām. Jāturpina mērķtiecīgs darbs investīcijām labvēlīgākas vides radīšanas reģionā.

¹ Kurzeme tiek izmantota salīdzināšanai, jo arī tajā atrodas divas speciālās ekonomiskās zonas.

2. Dabas resursi

2.1. Dabas resursu struktūra

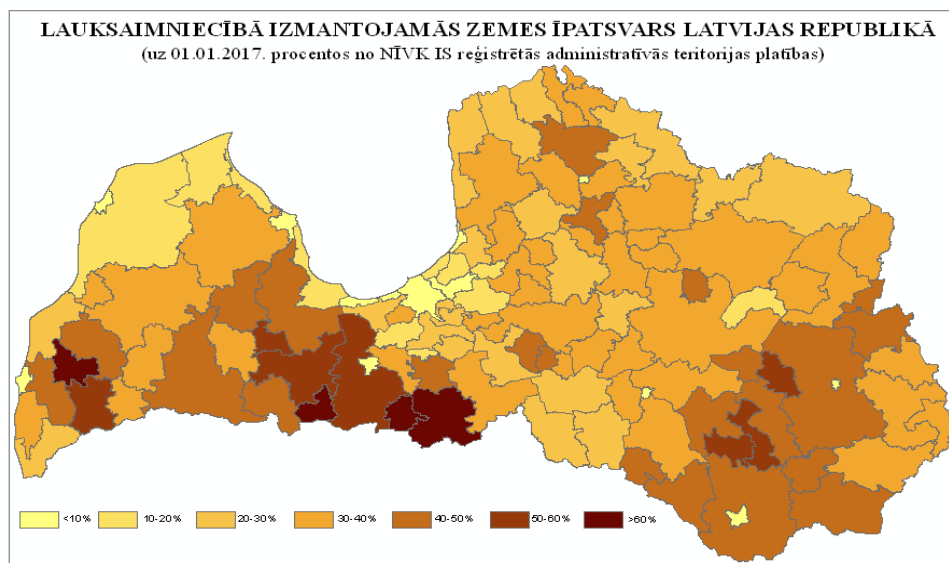
Dabas resursi ir dabas elementi un dabas spēki, kurus cilvēki izmanto.

Latgalē saimnieciski nozīmīgākās dabas bagātības ir zeme, meži, ūdeņi, kūdra un smilts, kā arī gleznainās dabas ainavas. Pareizi saimniekojot, arī ar šiem dabas resursiem var sekmēt reģiona labklājību.

Administratīvā teritorija	Kopplatība	Zemes lietošanas veidi							
		lauksaimniecībā izmantojamā zeme	mežs	krūmājs	purvs	ūdens objektu zeme	zeme zem ēkām un pagalmiem	zeme zem ceļiem	pārējās zemes
Daugavpils	7231	529	1667	40	41	916	2123	782	1133
Rēzekne	1749	42	12	44	6	52	502	231	860
Balvu novads	104017	40513	41741	4402	9934	2650	1235	1792	1750
Viļakas novads	63913	20720	35084	1968	1366	1716	721	1232	1106
Baltinavas novads	18540	8652	7120	731	846	400	176	323	292
Rugāju novads	51367	15359	26875	1852	4142	1186	368	775	810
Daugavpils novads	187260	86836	68302	6118	3514	9271	2300	5292	5627
Ilūkstes novads	64620	28937	26381	1977	1741	1508	857	1458	1761
Krāslavas novads	107721	48100	39287	3527	2486	7986	1459	2287	2589
Dagdas novads	94766	36319	43642	2605	3193	4237	902	1808	2060
Aglonas novads	39207	15744	15150	1474	929	3430	463	884	1133
Ludzas novads	96328	32909	45340	2591	3373	6032	1120	1846	3117
Kārsavas novads	62672	27088	28167	1558	1455	1028	765	1244	1367
Zilupes novads	30837	9447	17366	750	798	633	391	647	805
Ciblas novads	50880	18526	21136	987	5490	2535	382	723	1101
Preiļu novads	36306	20234	10271	822	1573	1008	751	929	718
Līvānu novads	62181	26253	19796	994	7824	2262	1016	1359	2677
Riebiņu novads	62704	28596	22011	1478	2798	4422	723	1577	1099
Vārkavas novads	28717	15640	7114	912	2692	967	359	557	476
Rēzeknes novads	251721	108788	89050	6494	10866	22158	2788	5046	6531
Viļānu novads	28666	15394	8492	510	1813	598	514	661	684
Latgales reģionā	1451403	604626	574004	41834	66880	74995	19915	31453	37696

3. tabula Zemes lietošanas veidi Latgales reģionā 2019.gadā. Avots: VZD

Latgalē ir 13839.77 ha sauszemes teritorijas, no kuriem 604626 ha ir lauksaimniecībā izmantojamā zeme (skat.3.tabulu). Savukārt 4.attēlā redzam, ka tas ir vidēji 40-50% no zemes platības Latgales administratīvajos reģionos.

4. attēls Lauksaimniecībā izmantojamās zemes īpatsvars novados
(Avots: ZM)

Latgale ir bagāta ar ūdeņiem un bieži tiek saukta par Zilo ezeru zemi vai Ezerzemi. Latgalē atrodas vairāk nekā 1000 ezeri, tajā skaitā Latvijas dziļākais – *Drīdzis*, lielākais – *Rāzna*, mistiskais *Čertoka* ezers un viens no tīrākajiem – *Riču* ezers. Reģionam cauri plūst Latvijas lielākā upe – *Daugava*, tieši šeit tā ir saglabājusi savu sākotnējo, dabisko

tecējumu. Latgales ūdeņi ir bagāti ar zvejā un makšķerēšanā izmantojamiem zivju resursiem.

Galvenie ūdens patērētāji ir iedzīvotāji (ap 90% no kopējā apjoma), jo ražošana joprojām attīstās lēni.

Kvalitatīva dzeramā ūdens nodrošināšana Latvijas iedzīvotājiem ir aktuāla gan no Eiropas tiesību normu izpildes viedokļa, gan arī kā nozīmīgs sabiedrības veselības jautājums. Veselības inspekcijas publicētie pārskati par dzeramā ūdens kvalitāti un uzraudzību liecina, ka laika periodā no 2010.gada līdz 2016.gadam Latgales reģionā dzeramā ūdens kvalitāte nav pasliktinājusies. Atsevišķās monitoringa vietās ir nedaudz paaugstināti atsevišķi rādītāji, kas kopumā neietekmē iedzīvotāju veselību un dzīves kvalitāti.

Vairākās Latgales pašvaldībās ir uzstādītas dzeramā ūdens atdzelžošanas vai sagatavošanas stacijas, līdz ar to ir novērsta paaugstināta dzelzs klātesamība dzeramā ūdens sistēmās (Rēzeknē atdzelžošanas un mīkstināšanas stacija, Balvos un Krāslavā atdzelžošanas stacija, Līvānos dzeramā ūdens sagatavošanas stacija u.c.)

Izvērtējot gaisa kvalitāti ilgtermiņā, secināms, ka tā uzlabojas. Rēzeknē gaisa kvalitāte ilgtermiņā ir atbilstoša normām (tiek mērīts arī sēra dioksīda, slāpekļa oksīda, ozona, oglekļa oksīda, benzola īpatsvars gaisā Rēzeknē, Atbrīvošanas alejā 108).

Raksturīgā Latgales ainava ar augstienēm un ieplakām veidojusies ledāja iedarbības rezultātā. Latgales ziemeļu daļā stiepjas Austrumlatvijas zemieņu zona – Austrumlatvijas zemene un Mudavas zemene. Latgales dienvidu daļā atrodas Latgales augstiene un Augšzemes augstiene. Latgales augstākais punkts atrodas 289 m virs jūras līmeņa (Lielais Liepu kalns).

2.2. Klimats

Latgalē klimats kopumā ir mēreni kontinentāls. Reģionu raksturo liela dabas un klimatisko apstākļu daudzveidība, kas to atšķir no citiem Latvijas reģioniem. Salīdzinājumā ar Latvijas piekrastes novadiem Latgalē ir krasākas temperatūras svārstības, ziemas aukstākas, vasaras siltākas.

2.3. Dabas aizsardzība

Daudzveidīgais reljefs, mežu, lauku, ezeru un pakalnu mija, ko caurvij līkumainie lielceļi, veido tipisko Latgales ainavas mozaīku.

Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (ĪADT) Latvijā ir ģeogrāfiski noteiktas platības, kas atrodas īpašā valsts aizsardzībā, lai aizsargātu un saglabātu dabas daudzveidību - retas un tipiskas dabas ekosistēmas, aizsargājamo sugu dzīves vidi, savdabīgas, skaistas un Latvijai

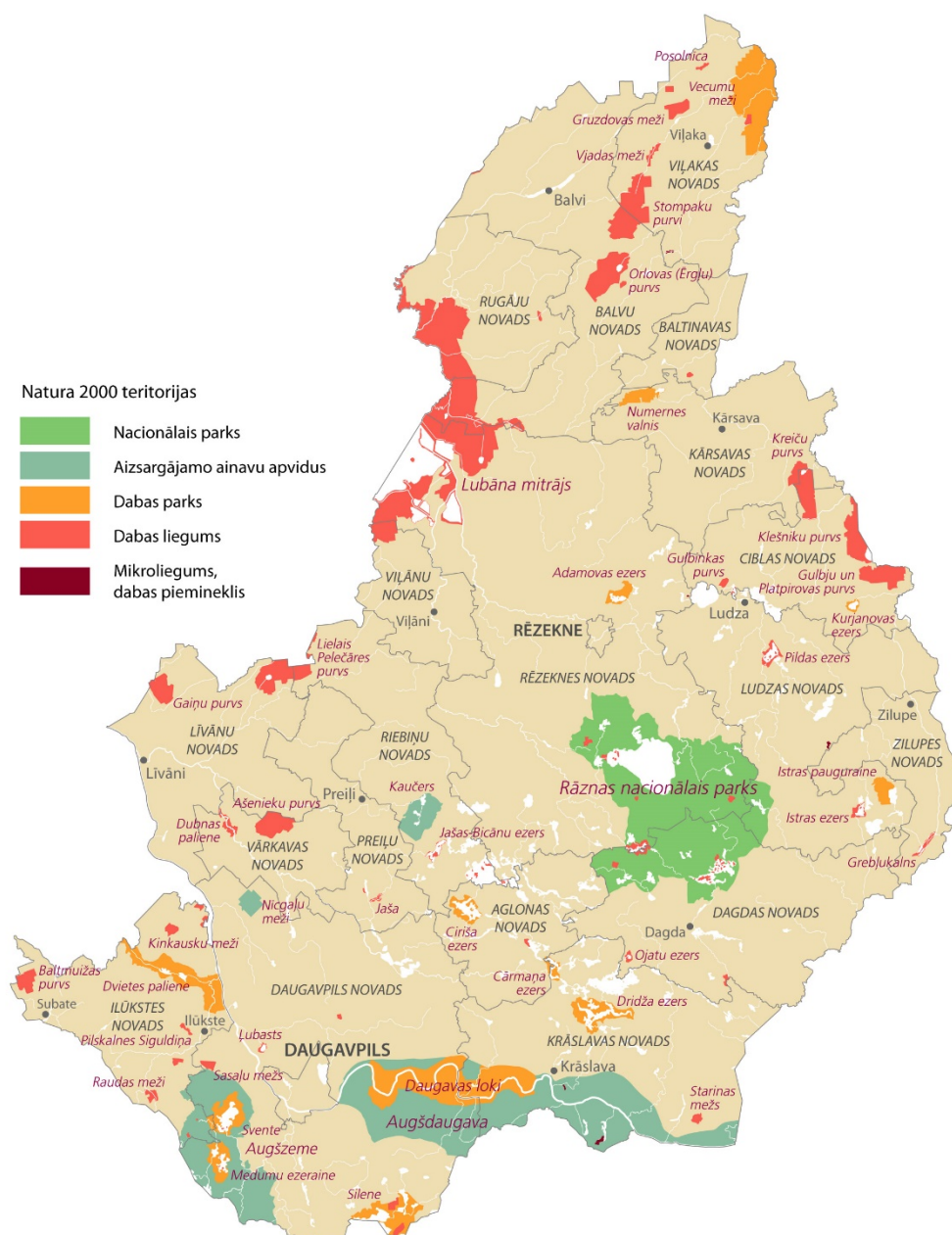
raksturīgas ainavas, ģeoloģiskos un ģeomorfoloģiskos veidojumus, dendroloģiskos stādījumus un dižkokus, kā arī sabiedrības atpūtai, izglītošanai un audzināšanai nozīmīgas teritorijas.

Latgales plānošanas reģiona teritorijā noteiktas 103 nacionālas nozīmes ĪADT. Visas šīs īpaši aizsargājamās dabas teritorijas ir iekļautas NATURA 2000 tīklā. Šo sistēmu papildina liels skaits daudzveidīgu dabas pieminekļu.

Latgalē ir:

- **viens nacionālais parks – Rāznas**, dabas parks ir plašs apvidus (59 615 ha), kur tiek aizsargātas dabas vērtības, ainaviskās vērtības un kultūrvēsturiskais mantojums, vienlaicīgi veicot zinātnisko izpēti, izglītošanu un atpūtas organizēšanu,
- **13 dabas parki**. Tie ietver noteiktu apvidu dabas un kultūrvēsturiskās vērtības (piemēram –Daugavas loki). Dabas parki ir piemēroti raksturīgās ainavas saglabāšanai, sabiedrības izglītošanai un atpūtai, bioloģiskās daudzveidības uzturēšanai,
- **4 aizsargājamie ainavu apvidi** (Augšdaugava(nacionālā saraksta UNESCO teritorija), Augšzeme, Kaučers, Nīcgales meži). Tās ir lielas teritorijas, kurās tiek aizsargāta īpaši skaista un daudzveidīga Latvijai raksturīga ainava un kultūrvide,
- **46 dabas liegumi**. Tās ir teritorijas, kurās aizsargā retas vai izzūdošas sugas vai biotopus, parasti cilvēku mazpārveidotas un saskaņoti apsaimniekotas platības,
- **Ģeoloģiskie un ģeomorfoloģiskie dabas pieminekļi**, kuru skaits precīzi valstī kopumā nav zināms. Šajā grupā ietilpst:
 - ✓ **dižakmeņi** (laukakmeņi, kuru virszemes tilpums ir 10 un vairāk kubikmetru) un 10 metru plata josla ap tiem;
 - ✓ **aizsargājamie koki** – vietējo un citzemju sugu dižkoki, kuru apkārtmērs 1,3 metru augstumā virs koka sakņu kakla vai augstums ir sasniedzis noteiktu izmēru, un teritorija ap kokiem vainagu projekcijas platībā, kā arī 10 metru platā joslā no tās (mērot no aizsargājamā koka vainaga projekcijas ārējās malas),
- **mikroliegumi** - Mikroliegumi ir teritorijas, kas tiek noteiktas, lai nodrošinātu īpaši aizsargājamās sugas vai biotopa aizsardzību ārpus īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, kā arī īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, ja kāda no funkcionālajām zonām to nenodrošina. Līdzīgi kā īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, mikroliegumos ir aizliegtas vai ierobežotas darbības, kas apdraud retās sugas vai biotopa pastāvēšanu
- **Natura 2000 teritorijas**. Kopš 2004.gada arī Latvija ir izveidojusi savu daļu no šī tīkla. Tas tika veidots no jau esošajām īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, pievienojot klāt vēl 122 jaunas. Teritoriju izveidošanas pamatnosacījums ir visā Eiropā retu un apdraudētu augu un dzīvnieku sugu un to dzīves vietu (biotopu) aizsardzība. Šādu sugu un biotopu saraksti ir iekļauti divās ES direktīvās – Putnu direktīvā un Biotopu direktīvā, un to aizsardzība ir obligāta visām ES valstīm.

5. attēlā ir parādīta īpaši aizsargājamo dabas teritoriju atrašanās vietu Latgales reģionā.

5. attēls Aizsargājamās dabas teritorijas. Avots: DAP

Kopējā īpaši aizsargājamo teritoriju platība Latgales reģionā ir aptuveni 193 120 ha, tas ir, apmēram, 13% no reģiona teritorijas kopējās platības, un tas nodrošina pietiekošu dabas resursu un ainavu saglabāšanu, tajā pat laikā neradot pārāk daudz apgrūtinājumu saimnieciskajai darbībai.

Saimniecisko darbību īpaši aizsargājamās dabas teritorijās nosaka Ministru kabineta 2010.gada 16.marta noteikumi Nr.264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”, un Rāznas nacionālajā parkā saimniecisko darbību regulē Ministru kabineta 2007.gada 26.jūnija noteikumi Nr.447 „Rāznas nacionālā parka individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”.

2.4.Derīgie izrakteņi

Latgales reģions ir bagāts ar derīgajiem izrakteņiem, nozīmīgākie no tiem – kūdra, dolomīts, smilts, grants, māls, sapropelis, saldūdens, kaļķis.

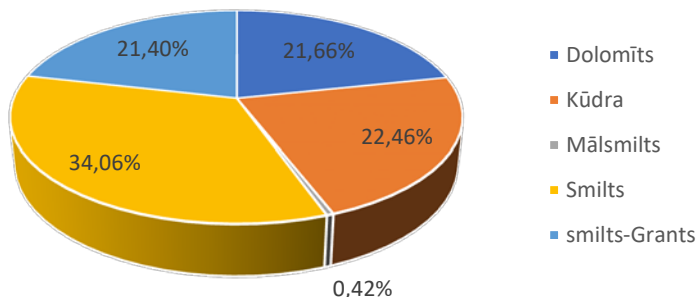
Teritorijas neviendabīgā ģeoloģiskā uzbūve un veidošanās apstākļi radījuši dažādību minerālresursu jomā. Latgalē atrodas lielākās Devona laika māla, dolomīta atradnes, kūdras

iegulas- līdzējā daļā, ievērojamas smilts grants atradnes - augstienēs. Tikai neliela daļa zemes dzīļu resursu tiek intensīvi izmantoti. Pēc Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra (LVĢMC) datiem Latgales reģionā ir viena valsts nozīmes derīgo izrakteņu atradne – “Pērtņieki” – Rēzeknes novada Sakstagala pagastā un Viļānu novada Viļānu pagastā, kurā ir A kategorijas dolomīts šķembu ražošanai. Pēc Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra datiem visvairāk derīgo izrakteņu atradņu ir Ludzas un Rēzeknes novados.

Reģiona ezeri ir samērā bagāti ar sapropeli, kas, atkarībā no tā īpašībām, ir piemērots gan augsnes mēslošanai, gan dziedniecības dūņām, gan lopbarības piedevām. Lielākie sapropēļa krājumi ir koncentrēti Rēzeknes, Preiļu un Daugavpils novadā, kā arī nozīmīgi apjomi paredzami Krāslavas un Ludzas novadā. Taču daudzi ezeri atrodas dabas liegumu teritorijā un to

saimnieciska izmantošana nav atļauta. Saskaņā ar 2.3.punktā minētajiem MK noteikumiem, derīgo izrakteņu ieguve ir aizliegta dabas liegumu teritorijās. Dabas liegumi parādīti 5. attēlā.

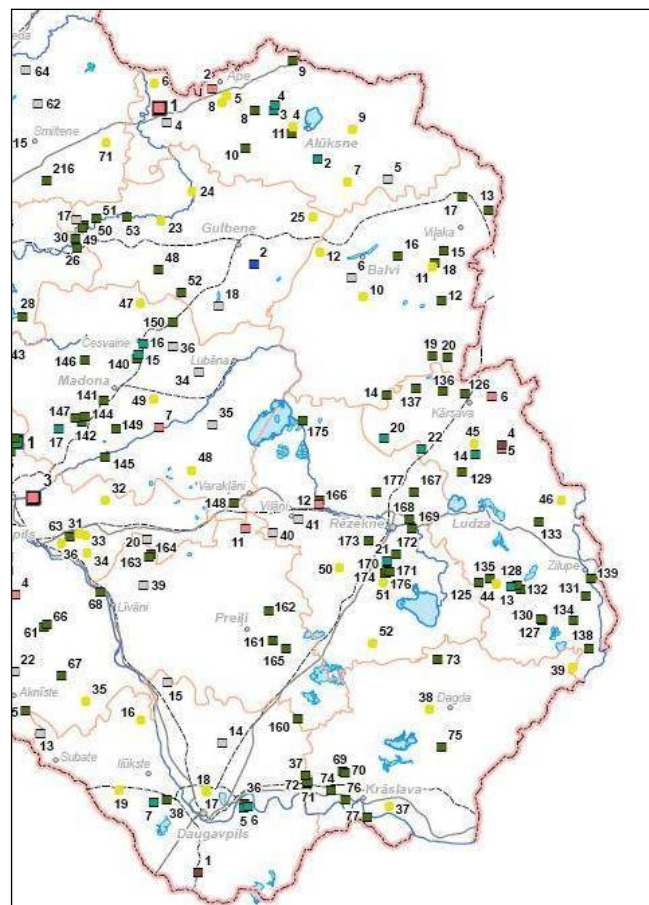
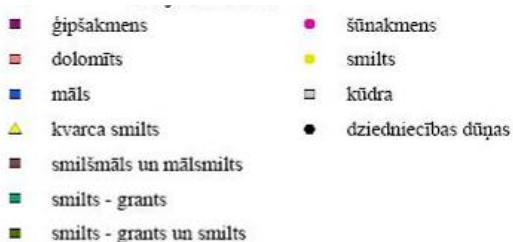
2020.gadā Latgalē krājumu bilancē bija iekļauta 141 derīgo izrakteņu atradne. No kopējā skaita valstī- 858 Latgalē atrodas aptuveni 16% derīgo izrakteņu atradnes, un tas ir 14% no visiem krājumiem 2020.gada sākumā.

6. attēls Derīgo izrakteņu īpatsvars krājumu bilancē Latgales reģionā 01.01.2020. Avots: LVĢMC

Kā 6. attēlā redzams, kūdrai ir otra lielākā krājumu bilancē 22,46% no visiem krājumiem Latgales reģionā. Kūdra tiek iegūta gan substrāta ražošanai gan šī substrāta realizācijai. Kūdras atradņu vietas var aplūkot LVĢM mājas lapā.

attēlā redzama Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra izstrādātā derīgo izrakteņu atradņu izvietojuma karte Latgales reģionā.

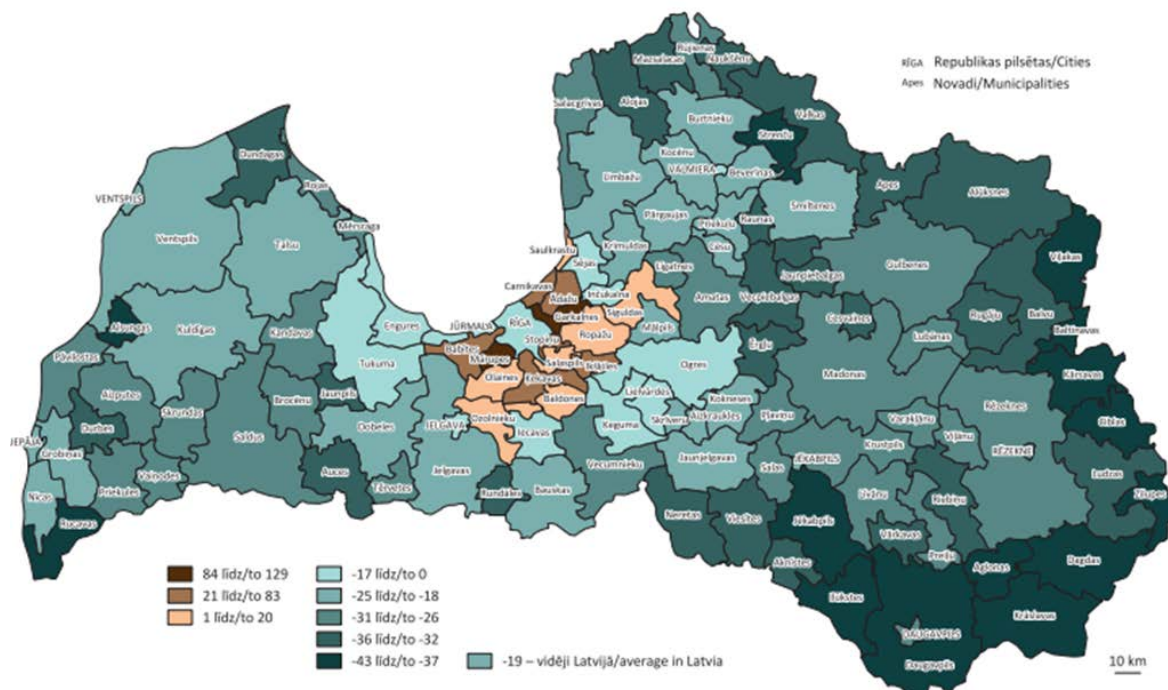
7. Derīgo izrakteņu atradņu izvietojums

Latgales reģionā. Avots: LVĢM

3. Cilvēkresursi un nodarbinātība

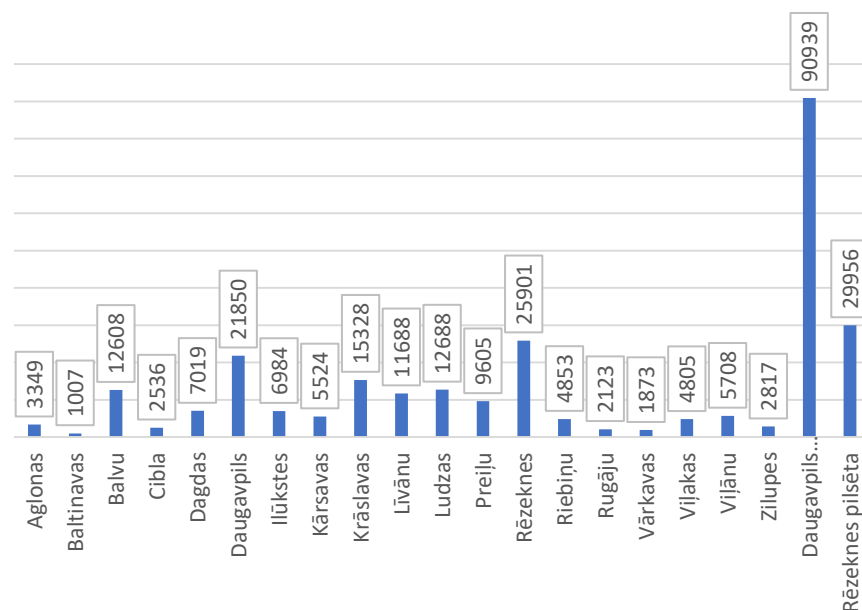
3.1. Iedzīvotāju blīvums un tā izmaiņas

Pēc CSP datiem iedzīvotāju skaits Latgales reģionā 2020.gada sākumā tiek uzrādīts 296809, kas ir par 36583 mazāk kā 2019.gada sākumā.

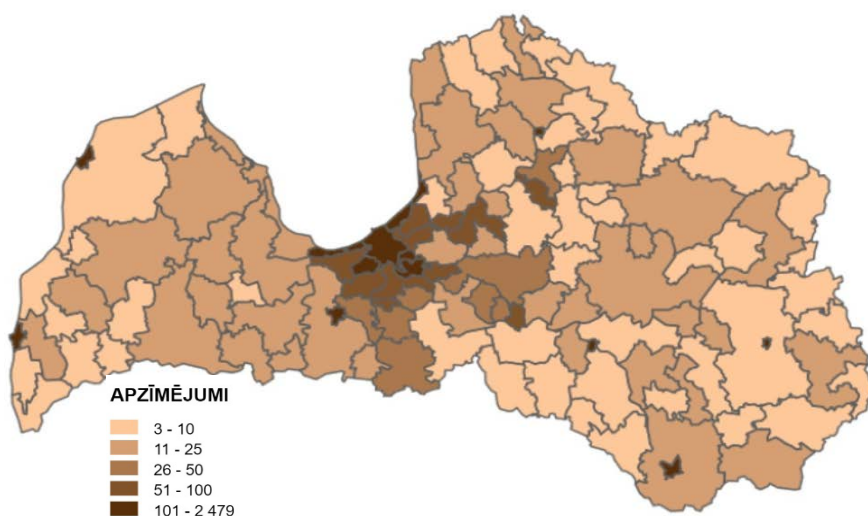
8. attēls Pastāvīgo iedzīvotāju skaita izmaiņas 2000.-2018.g. Avots: CSP

Laika periodā no 2010.gada līdz 2019.gadam vislielākais iedzīvotāju samazinājums ir bijis Latgales reģionā – par 53 848 iedzīvotājiem, kas veido 17% un ir gandrīz 6 tūkstoši gadā. Izņemot Rīgas reģionu (iedzīvotāju samazinājums par 40 819 iedzīvotājiem jeb 6%). Vidzemes, Zemgales un Kurzemes reģionā iedzīvotāju skaita samazinājums arī ir bijis liels – attiecīgi 14,7%, 11,9% un 14%. Bet kopš 2000.gada lielākajā daļā Latgales novadu iedzīvotāju samazinājums ir bijis 37-43% no iedzīvotāju kopējā skaita. Galvenais iedzīvotāju skaita samazināšanās iemesls visā valstī ir nepietiekošā dzimstība un lielais emigrējošo iedzīvotāju skaits, kas ir sekas augstajam bezdarba līmenim un darbavieta trūkim, kā arī zemajam atalgojumam.

9. attēls. Iedzīvotāju skaits Latgales reģiona pašvaldībās 01.07.2020. Avots: PMLP

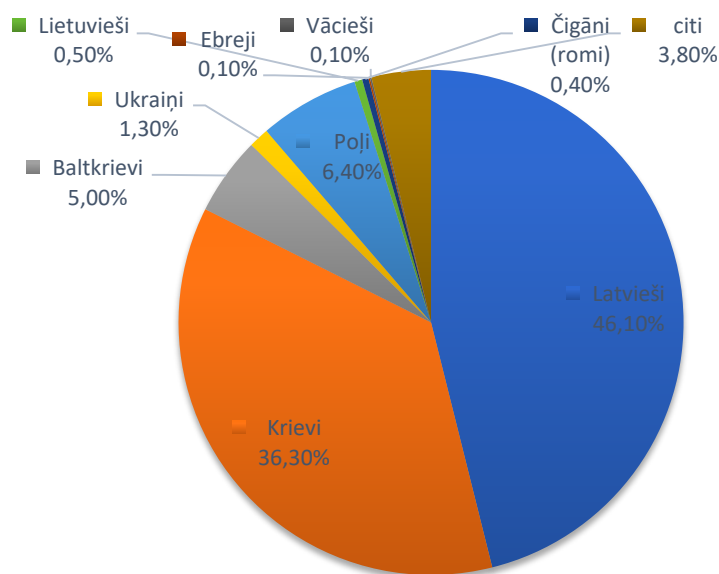
9. attēlā ir parādīts iedzīvotāju skaits Latgales reģiona pašvaldībās uz 01.01.2020 (PMLP). Vislielākais iedzīvotāju skaits un blīvums ir republikas nozīmes pilsētās Daugavpilī- 90939 un Rēzeknē- 29956 (skat. 10.attēlā). Veicot administratīvi teritoriālo reformu 2009.gadā, Latgales reģionā izveidojās 19 novadi ar ļoti dažādu iedzīvotāju skaitu. Lielākais novads pēc iedzīvotāju skaita ir Rēzeknes novads- 25901, bet mazākais - Baltinavas novads ar 1 007 iedzīvotājiem.

10. attēls Iedzīvotāju blīvums 2019.gadā. Avots: CSP

3.2. Iedzīvotāju nacionālais sastāvs

Latgales reģionā ir vislielākais citu tautību īpatsvars Latvijā, un tas nodrošina dažādu kultūru mijiedarbību. Daudzvalodība var tikt veiksmīgi izmantota komunikāciju aktivitātēs. Vēsturiski veidojušies ekonomiskie sakari rada priekšrocību ekonomiskajai sadarbībai pārrobežu kontekstā. Latgales reģiona uzņēmēji veiksmīgi sadarbojas ar NVS valstu uzņēmējiem. Tā kā Latgales reģions robežojas ar Krieviju, Baltkrieviju un Lietuvu, tad ar šīm valstīm arī vislabāk veidojas ekonomiskie sakari. Iedzīvotāju nacionālais sastāvs arī tieši ietekmē uzņēmējdarbības vidi un īpatnības.

11. attēls Latgales iedzīvotāju nacionālais sastāvs 2020.gada sākumā. Avots: CSP

Pēc nacionālā sastāva 2020.gada sākumā Latgales reģionā dzīvoja 46,1% latviešu, 36,3% krievu, 6,4% poļu un 5% baltkrievu (skatīt 11. attēlu).

3.3. Demogrāfija

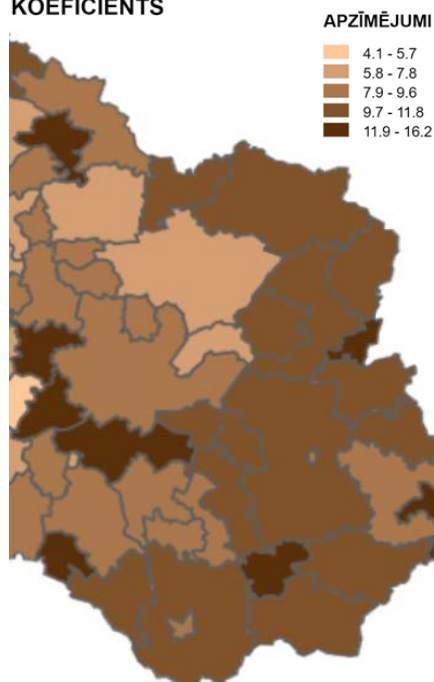
Demogrāfiskās slodzes rādītājs Latgales reģionā 2020.gada sākumā – uz 1000 darbības vecuma iedzīvotājiem 638 bērni un pensijas vecuma iedzīvotāji, šis rādītājs ir zemāks kā vidējais Latvijā - 643. Pēdējos gados ir vērojama tendence pieaugt darbības vecuma iedzīvotāju skaitam.

	Pastāvīgo iedzīvotāju skaits									Demogrāfiskā slodze
	Līdz darbspējas vecumam			Darbspējas vecumā			Virs darbspējas vecuma			
	pavisam	vīrieši	sievietes	pavisam	vīrieši	sievietes	pavisam	vīrieši	sievietes	
Latvija	305188	157283	147905	1161169	572825	588344	441318	150848	290470	643
Rīga	97862	50356	47506	383200	181865	201335	146425	47502	98923	637
Pierīga	69161	35669	33492	228386	114072	114314	76919	27743	49176	640
Vidzeme	28255	14769	13486	111250	56111	55139	44433	15551	28882	653
Kurzeme	37819	19395	18424	142293	71049	71244	57295	20017	37278	668
Zemgale	37064	18983	18081	139770	71003	68767	51575	18139	33436	634
Latgale	35027	18111	16916	156270	78725	77545	64671	21896	42775	638

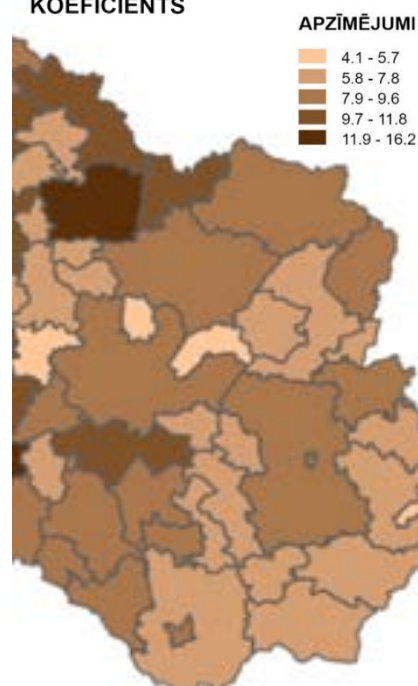
4. tabula Pastāvīgo iedzīvotāju galvenās vecuma grupas un demogrāfiskās slodzes līmenis reģionos 2020.gada sākumā. Avots: CSP

Salīdzinot 12. attēlā redzamos dzimstības un mirstības vispārīgos koeficientus redzam, ka atsevišķi Latgales novadi strauji noveco un izmirst, jo tajos ir mazākie dzimstības koeficienti, bet augstākie mirstības koeficienti.

MIRSTĪBAS VISPĀRĪGAIS KOEFIČIENTS

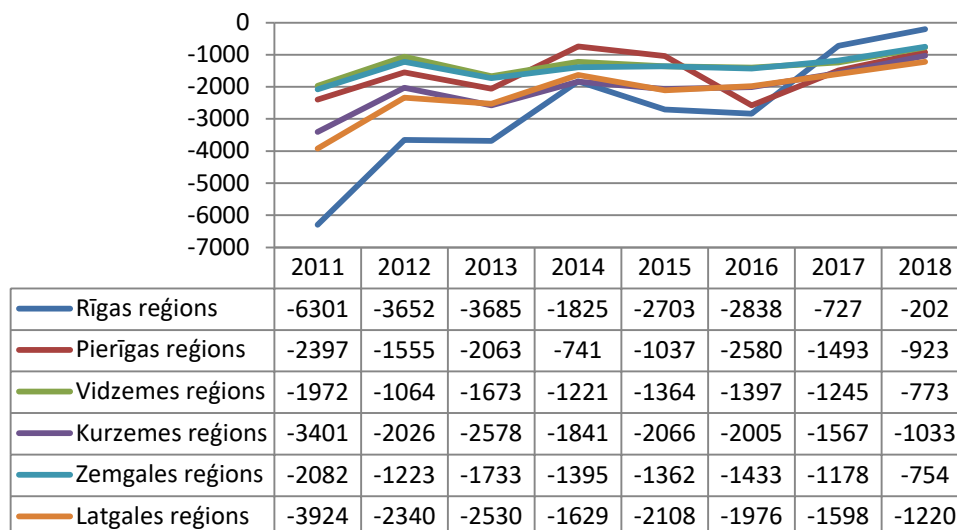
DZIMSTĪBAS VISPĀRĪGAIS KOEFIČIENTS

12. attēls Iedzīvotāju dzimstības un mirstības vispārējais koeficients 2019 Avots: CSP

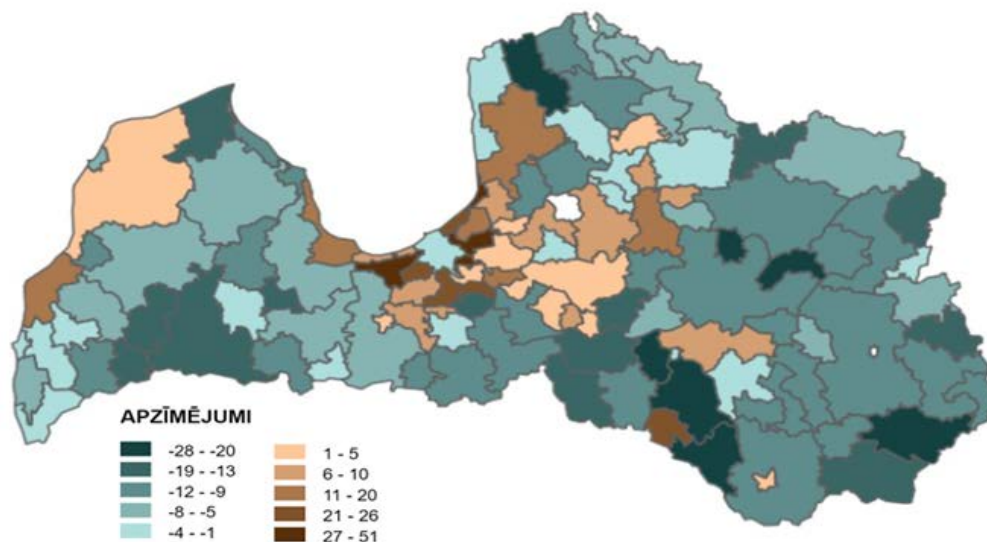
3.4. Iedzīvotāju migrācija

Iedzīvotāju migrācija ir iedzīvotāju pārvietošanās no vienas administratīvās teritorijas uz citu pastāvīgas dzīvesvietas nolūkos vai vismaz uz vienu gadu. Iedzīvotāju skaita samazināšanos Latgales reģionā ietekmē kā tā negatīvais dabiskais pieaugums, tā arī migrācija gan uz Rīgu un Rīgas reģionu, gan ES valstīm (13.attēls).

13. attēls Iedzīvotāju starptautiskā migrācija Avots: CSP

2019. gadā dabiskais pieaugums bija -2620, 14.attēlā vērojams, ka Latgales reģiona ilgtermiņa migrācijas saldo bija izteikti negatīvs -1638.

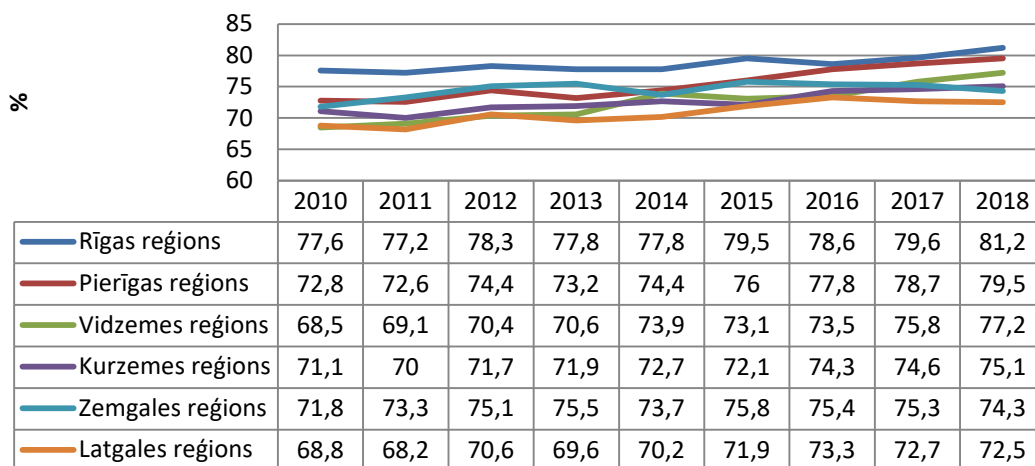

14. attēls Iedzīvotāju migrācijas saldo 2019 Avots: CSP

3.5. Ekonomiski aktīvo iedzīvotāju struktūra

Par ekonomiski aktīvajiem iedzīvotājiem tiek uzskatīti nodarbinātie iedzīvotāji un bezdarbnieki (gan reģistrētie NVA, gan neregistrētie), kuri aktīvi meklē darbu.

Latgales reģionā iedzīvotāju ekonomiskā aktivitāte kopumā vērtējama kā nedaudz zemāka par citiem reģioniem, tomēr atšķirības ir par dažiem % punktiem, kas nav būtiski sliktāks rādītājs par Zemgales un Kurzemes reģionu. Vērojama pozitīva tendence rādītājiem uzlaboties vienmērīgi, kas nerada krasas izmaiņas nodarbinātības un bezdarba rādītājos. (15.attēls)

15. attēls Ekonomiski aktīvo iedzīvotāju īpatsvars reģionos Avots: CSP

Nelielais samazinājums pēdējos gados skaidrojams arī ar iedzīvotāju skaita samazinājumu un sabiedrības novecošanos kopumā. Likumsakarīgi, ka pieaugot ekonomiskajai aktivitātei, samazinās bezdarbs. Visaugstākā ekonomiskā aktivitāte ilgstoši ir Rīgas reģionā un Pierīgā, kur koncentrējas lielākais valsts iedzīvotāju un uzņēmumu īpatsvars.

3.6. Nodarbinātība un bezdarbs

Nodarbinātības līmenis atspoguļo nodarbināto iedzīvotāju īpatsvaru kopējā iedzīvotāju skaitā vecumā no 15 līdz 64 gadiem. Par nodarbinātajiem uzskata arī pašnodarbinātās personas uzņēmējdarbībā, lauku saimniecībā vai profesionālajā praksē, kā arī, kuras strādā savā lauku

saimniecībā (zemnieku vai piemājas), lai saražotu produkciju pašu patēriņam vai pārdošanai. Kopš 2012.gada nodarbinātības rādītājiem ir augšupejoša tendence par pāris procentpunktiem ik gadu. 2018.gadā ir gandrīz sasniegts augstākais līmenis, rādītājs ir 63,7% un ir vērojama stabila nodarbinātības līmeņa augšupeja. Arī valstī kopumā un citos reģionos šī tendence ir augšupejoša. Tomēr Rīgas un Pierīgas reģiona nodarbinātības līmeņa rādītāji (attiecīgi 75,8% un 75,7%) ir pat nedaudz augstāki kā vidējais ES.

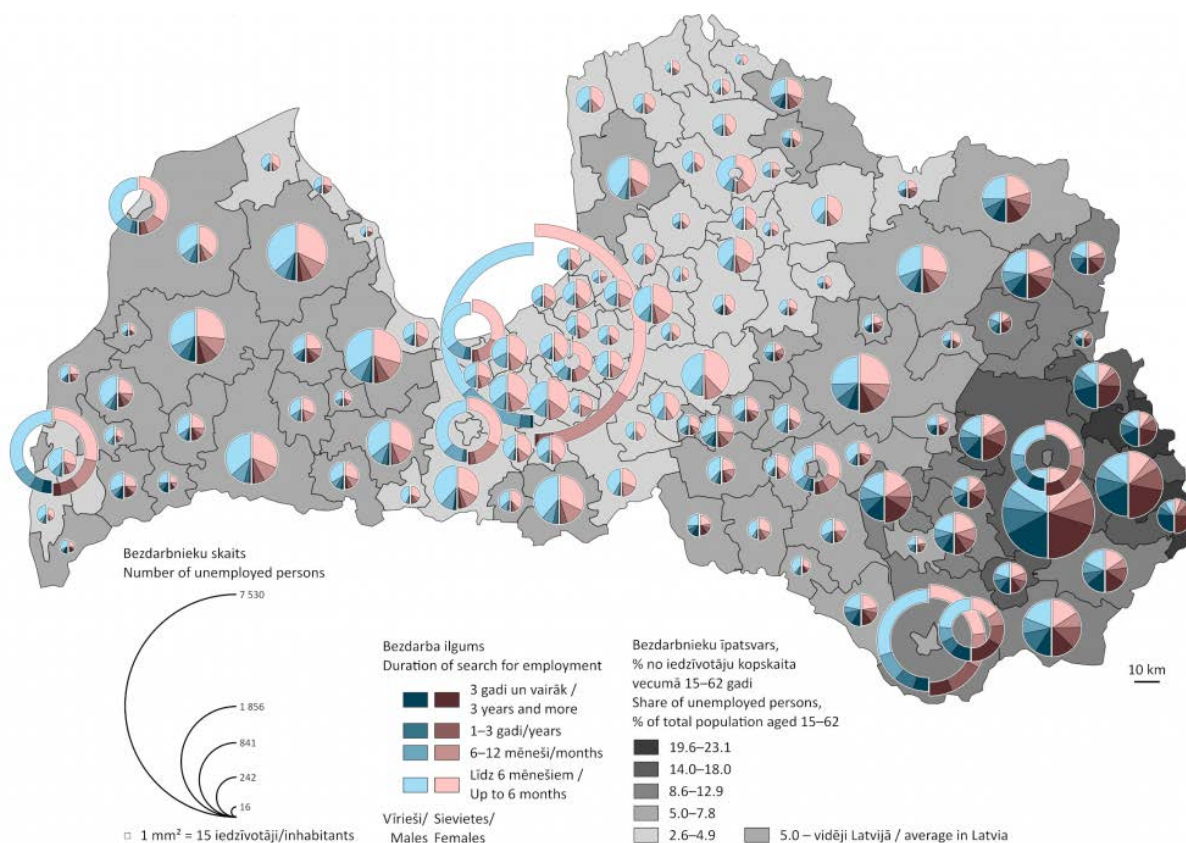
Nodarbināto iedzīvotāju īpatsvars iedzīvotāju kopskaitā					
	2015	2016	2017	2018	2019
Rīga	73,5	72,5	73,4	75,8	76,6
Pierīga	71,5	72,7	73,9	75,7	75,4
Vidzeme	64,5	66,6	68,4	70,1	68,5
Kurzeme	64,3	66,8	67,9	69,1	70,0
Zemgale	67,1	66,1	68,1	68,1	70,2
Latgale	58,2	60,2	62,2	63,7	64

5. tabula Nodarbinātības līmenis reģionā Avots: CSP

Bezdarba līmenis- Bezdarbnieku īpatsvars atbilstošās vecuma grupas ekonomiski aktīvo iedzīvotāju kopskaitā, procentos.

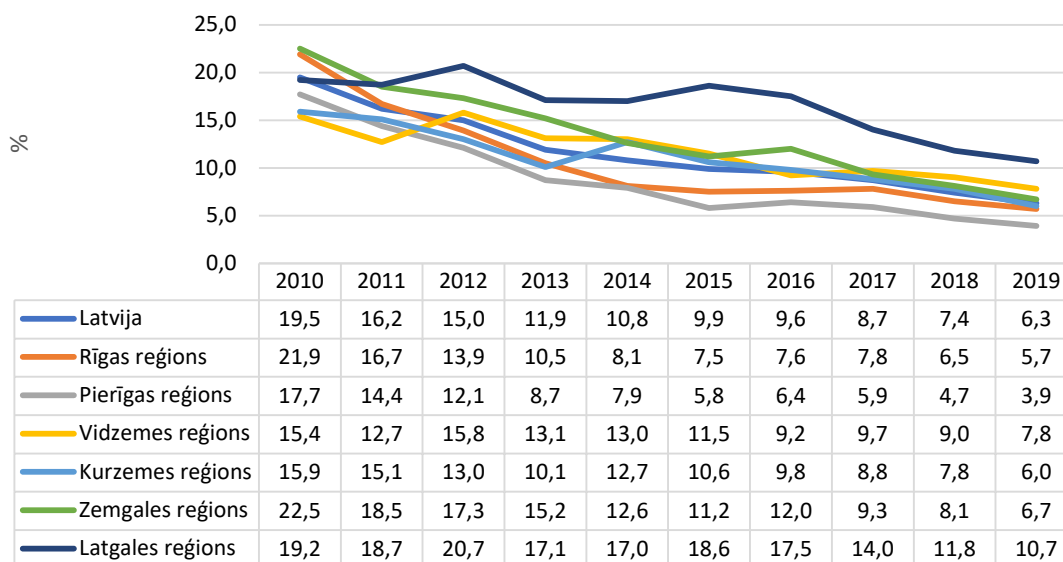
Latgales reģionā ilgstoši saglabājas augsts bezdarba līmenis. Latgales reģionā atšķirībā no citiem reģioniem ir netipiski daudz ilgstošo bezdarbnieku, kuri šajā statusā ir vairāk par 3 gadiem – 4509 jeb 28% no visiem bezdarbniekiem. Arī bezdarbnieku ar bezdarba ilgumu no 1 līdz 3 gadiem Latgales reģionā ir ļoti daudz – 21% no visiem reģionā reģistrētajiem bezdarbniekiem. Kopā tas veido gandrīz pusi no visiem reģiona bezdarbniekiem.

Tas redzams arī 5.tabulā un 16.attēlā.

16. attēls Reģistrētais bezdarbs 2020.gada sākumā. Avots: CSP

17.attēlā redzams, ka 2010.gadā visos reģionos bezdarba līmenis bija vienādi augsts, bet 2019.gadā tikai Latgales reģionā tas ir 10,7%, kas ir gandrīz trīs reizes augstāks kā Pierīgas reģionā un ievērojami augstāks kā Zemgales reģionā, Kurzemes reģionā un valstī kopumā. Vismazākais bezdarba līmenis ir Rīgas un Pierīgas reģionā, kur līdz ar to ir augstāks arī iedzīvotāju ekonomiskās aktivitātes līmenis.

17. 1 attēls Vidējais bezdarba līmenis reģionos Avots: CSP

Bezdarba līmenis reģionā turpina samazināties un 2019.gada otrajā pusē ir vēsturiski zemākais kopš bāzes perioda 9,9%. Tomēr pierobežas novados tas joprojām ir augsts – Ciblas novadā 21,3%, Zilupes novadā 19,7%, Viļānu novadā 18,7%. Deviņās reģiona pašvaldībās bezdarba līmenis ir zem 10% - no 6,3% Vārkavas un Ilūkstes novadā līdz 9,4% Viļakas novadā.

Pilsētas un novadi	Reģistrēto bezdarbnieku skaits	Bezdarba līmenis (%)	Dzimums		problēmgrupas			
			Sievietes	Vīrieši	Ilgstošie bezdarbnieki	Invalīdi - bezdarbnieki	Jaunieši vecumā no 15 līdz 24 gadiem	Pirmspensijas vecuma bezdarbnieki
Valstī	52595	4,5	29960	22635	12663	7645	3131	8823
Daugavpils	3148	6,4	1839	1309	1008	530	177	633
Rēzekne	1394	8,3	821	573	614	430	65	314
Aglonas novads	252	12,6	119	133	124	33	5	46
Baltinavas novads	75	11,8	42	33	44	16	3	14
Balvu novads	639	8,6	334	305	289	134	33	123
Ciblas novads	333	21,3	161	172	208	58	18	73
Dagdas novads	529	12,3	262	267	275	85	19	125
Daugavpils novads	1167	9,2	625	542	570	180	45	273
Ilūkstes novads	255	6,3	123	132	114	23	13	56
Kārsavas novads	570	17,0	280	290	405	158	25	115
Krāslavas novads	952	11,1	515	437	470	151	32	240
Līvānu novads	738	11,3	408	330	367	194	39	167
Ludzas novads	1215	16,0	656	559	781	353	32	281
Preiļu novads	484	8,4	257	227	187	122	21	90
Rēzeknes novads	2423	15,2	1260	1163	1428	479	95	516
Riebiņu novads	302	10,1	161	141	126	44	20	62
Rugāju novads	119	8,8	61	58	55	33	9	24
Vārkavas novads	73	6,3	34	39	26	12	3	19
Viļakas novads	277	9,4	135	142	145	85	9	64
Viļānu novads	640	18,7	360	280	374	155	43	122

Zilupes novads	330	19,7	180	150	235	98	10	72
KOPĀ REĢIONĀ	15915	9,9	8633	7282	7845	3373	716	3429

6. Tabula. Bezdarba līmenis reģionā 2019.gada otrajā pusē Avots: CSP

Reģiona pašvaldībām raksturīgi, ka bezdarba līmeņa rādītāji ilgstoši saglabājas ļoti augsti, divas līdz četras reizes pārsniedzot citu reģionu pašvaldību bezdarba rādītājus. Neskatoties uz to, ka gandrīz pusei reģistrēto bezdarbnieku (44,2%) ir profesionālā izglītība, viņiem ir problēmas atrast darbu. Arī ar augstāko izglītību reģionā darbu meklē vairāk par 1700 iedzīvotāju, bet vislielākais īpatsvars ir bezdarbnieki bez profesijas – ar vispārējo vidējo vai pamatizglītību – virs 6700 jeb 42,6%.

Iedzīvotāju īpatsvars līdz darbības, darbības un virs darbības vecuma statistiskajos reģionos 2020 gada sākumā									
	kopā			vīrieši			sievietes		
	Iedzīvotāji līdz darbības vecumam	Iedzīvotāji darbības vecumā	Iedzīvotāji virs darbības vecuma	Iedzīvotāji līdz darbības vecumam	Iedzīvotāji darbības vecumā	Iedzīvotāji virs darbības vecuma	Iedzīvotāji līdz darbības vecumam	Iedzīvotāji darbības vecumā	Iedzīvotāji virs darbības vecuma
LATVIJA	16,0	60,9	23,1	17,9	65,0	17,1	14,4	57,3	28,3
Rīgas	15,6	61,1	23,3	18,0	65,0	17,0	13,7	57,9	28,4
Pierīgas	18,5	61,0	20,5	20,1	64,3	15,6	17,0	58,0	25,0
Vidzemes	15,4	60,5	24,1	17,1	64,9	18,0	13,8	56,6	29,6
Kurzemes	15,9	60,0	24,1	17,6	64,3	18,1	14,5	56,1	29,4
Zemgales	16,2	61,2	22,6	17,5	65,7	16,8	15,0	57,2	27,8
Latgales	13,7	61,0	25,3	15,3	66,3	18,4	12,3	56,5	31,2

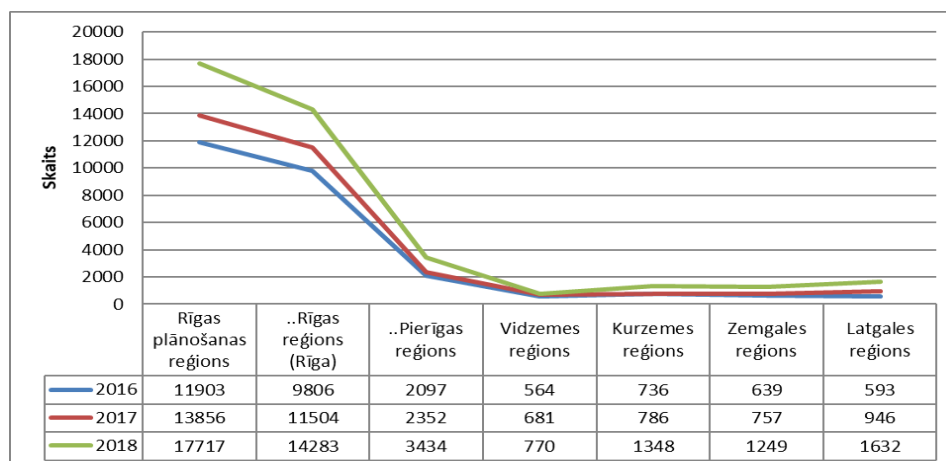
7. tabula Iedzīvotāju īpatsvars pa vecuma grupām. Avots: CSP

Problemātiski, ka liels bezdarbnieku īpatsvars Latgales reģionā ir pirmspensijas vecumā – 21,5% (7.tabula), jo darba devēji nelabprāt izvēlas šādus darbiniekus. Tendence palielināties bezdarbnieku īpatsvaram ir līdz ar vecuma palielināšanos, bet tas nenozīmē, ka jauniešu bezdarbs nav problēma. Iespējams, ka liela daļa jauniešu netiek ieskaitīti šajā statistikā, jo ir devušies darba meklējumos ārpus valsts. Kā liecina statistika par no valsts izbraukušo personu vecumstruktūru, tieši jaunieši 20-29 gadu vecumā visvairāk pamet valsti jau kopš 2010.gada.

2020.gada sākumā darbības vecuma iedzīvotāju skaits Latgales reģionā bija 156 270, tas ir 61,0% no iedzīvotāju kopskaita, t.sk. 78 725 vīrieši un 77 545 sievietes. Vidēji Latvijā darbības vecuma iedzīvotāju īpatsvars 2020.gada sākumā bija 60,9%, arī citos reģionos šis rādītājs ir līdzīgs. Viszemākais rādītājs ir Kurzemes reģionā- 60,0%, bet vislielākais Zemgales statistiskajā reģionā- 61,2%.

18.attēlā¹ redzams, ka Latgales reģionā ir neliels brīvo darbavietu skaits, bet kopējais aizņemto darbavietu skaits ilgtermiņā nav būtiski samazinājies, lai arī vērojama lejupslīde. Ilgstoši reģionā saglabājas vislielākais darba meklētāju skaits uz vienu vakanci.

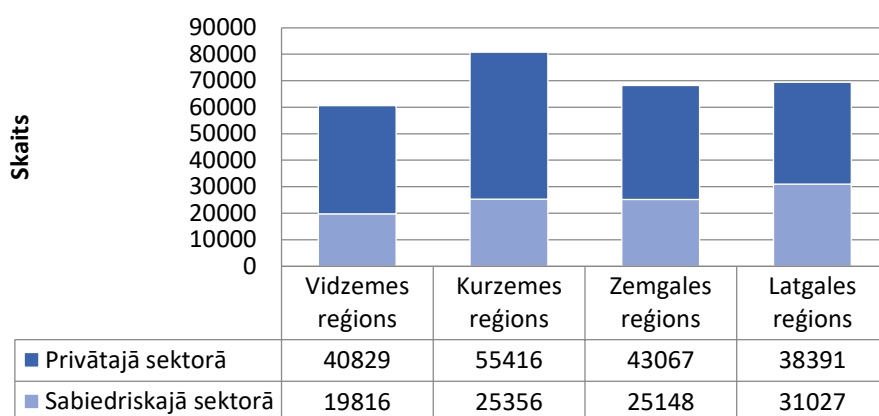
¹ Bez Rīgas un Pierīgas reģiona, jo tad reģioni ir reāli salīdzināmi

18.attēls brīvās darba vietas vidēji gadā. Avots: CSP

RAIM dati liecina, ka reģionā iedzīvotāji 2018.gadā visvairāk ir nodarbināti lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības sektorā, rūpniecības un enerģētikas sektorā, tirdzniecības, izmitināšanas un ēdināšanas sektorā, kā arī izglītības sektorā un transporta sektorā (pēc NACE).

Vērojama pozitīva tendence, ka samazinās sabiedriskajā sektorā nodarbināto īpatsvars pret privāto sektoru (skat.19. attēlu)

19.attēls Aizņemtās darba vietas privātajā un sabiedriskajā sektorā 2019.gada 2.ceturksnī Avots: CSP

3.7.Izglītība, sports, kultūra

Latgales reģiona iedzīvotājiem ir nodrošināta iespēja iegūt izglītību visos līmeņos neizbraucot no reģiona, sākot no pirmsskolas izglītības līdz augstākajai izglītībai visās pakāpēs.

Plānošanas reģions	PII skaits			Bērnu skaits		
	Kopā	Pašvaldība	Juridiska vai fiziska persona	Kopā	Pašvaldība	Juridiska vai fiziska persona
Rīgas reģions, t.sk.Pierīga	99	71	28	14920	13872	1048
Vidzemes reģions	52	51	1	6031	6008	23
Zemgales reģions	39	39	0	5290	5290	0
Kurzemes reģions	50	49	1	5246	5213	33
Latgales reģions	43	43	0	4109	4109	0

8. tabula Pirmsskolas izglītības iestādes un bērnu skaits 2019/2020 mācību gadā. Avots: IZM

IZM dati liecina, ka reģionā samazinās pirmsskolas izglītības iestāžu skaits. 2019/2020.mācību gada pirmsskolas iestāžu skaitu reģionā atspoguļo 8.tabula.

Latgales reģiona iedzīvotāji ir labi izglītoti, 2018.gadā vecumposmā no 15-74 gadiem bija 43,8 tūkstoši ar augstāko izglītību un 70,8 tūkstoši ar arodizglītību vai profesionālo vidējo izglītību. Šie rādītāji ir augstāki par Vidzemes, Kurzemes un Zemgales reģioniem.

<i>Vispārizglītojošo skolu skaits 2019/2020 m.g.</i>					
	<i>Pavisam</i>	<i>sākumskolas</i>	<i>pamatskolas</i>	<i>vidusskolas</i>	<i>speciālās skolas</i>
LATVIJA	707	58	266	320	51
<i>Rīgas reģions</i>	146	10	23	100	11
<i>Pierīgas reģions</i>	120	14	51	48	7
<i>Vidzemes reģions</i>	111	10	56	34	9
<i>Kurzemes reģions</i>	106	13	46	39	7
<i>Zemgales reģions</i>	101	8	41	39	8
Latgales reģions	123	3	49	60	9
<i>Izglītojamo skaits Vispārizglītojošās skolās 2019/2020 m.g.</i>					
LATVIJA	214002	9902	36671	152804	6759
<i>Rīgas reģions</i>	73139	1425	6819	59537	2878
<i>Pierīgas reģions</i>	39991	2215	9030	27654	696
<i>Vidzemes reģions</i>	20055	2015	4928	11919	753
<i>Kurzemes reģions</i>	26854	1820	5286	18085	869
<i>Zemgales reģions</i>	27462	1924	5459	16603	778
Latgales reģions	26501	503	5149	19006	785

9. tabula Latgales reģiona vispārizglītojošās dienas skolas un skolēnu skaits 2019/2020 m.g. Avots: CSP

Gandrīz trešā daļa reģiona vispārizglītojošo skolu skolēnu mācās Daugavpilī, turklāt šī proporcija novērojama gan dienas, gan vakara (maiņu) skolu skolēnu vidū.

Latgales reģiona novados kopā mācās 26501 izglītojamais. (9.tabula)

3.7.1. Profesionālā izglītība

Latgales reģionā darbojas 10 profesionālās izglītības iestādes un vairākas no tām darbojas kā profesionālās izglītības kompetenču centrs:

- ✓ Daugavpils Būvniecības tehnikums, profesionālās izglītības kompetenču centrs,
- ✓ Daugavpils tehnikums, profesionālās izglītības kompetenču centrs,
- ✓ Rēzeknes tehnikums, profesionālās izglītības kompetenču centrs,
- ✓ Daugavpils Tirdzniecības profesionālā vidusskola, profesionālās izglītības kompetenču centrs,
- ✓ Staņislava Broka Daugavpils Mūzikas vidusskola,
- ✓ Jāņa Ivanova Rēzeknes mūzikas vidusskola,
- ✓ Rēzeknes Mākslas un dizaina vidusskola,
- ✓ Profesionālās izglītības kompetences centrs "Daugavpils Dizaina un mākslas vidusskola "Saules skola",
- ✓ Balvu profesionālā un vispārizglītojošā vidusskola.
- ✓ Bebreņu profesionālā un vispārizglītojošā vidusskola

Profesionālo izglītību iespējams iegūt arī vairākās profesionālo izglītības iestāžu filiālēs, kuras izvietotas Latgales reģionā, piemēram, Rīgas Tūrisma un radošās industrijas tehnikuma struktūrvienībā Preiļos, Rīgas Valsts tehnikuma struktūrvienībā Balvos un Krāslavā.

3.7.2. Augstākā izglītība

Reģionā darbojas piecas augstākās mācību iestādes:

- ✓ Daugavpils Universitāte
- ✓ Daugavpils Universitātes Daugavpils Medicīnas koledža
- ✓ Rēzeknes Tehnoloģiju Akadēmija un tās filiāle Līvānos
- ✓ Malnavas koledža
- ✓ Valsts Robežsardzes koledža

2018.gadā studējošo skaits augstākās izglītības mācību iestādēs:

- ✓ Daugavpils Universitāte- 2514 studējošie
- ✓ Tai skaitā Daugavpils Universitātes Daugavpils Medicīnas koledža- 212 studējošie
- ✓ Rēzeknes Tehnoloģiju Akadēmija- 1753 studējošie
- ✓ Malnavas koledža- 243 studējošie

Reģiona augstāko mācību iestāžu studiju programmu piedāvājums ir visaptverošs un atbilst reģiona izvēlētajiem stratēģiskajiem virzieniem- mašīnbūve un metālapstrāde, lauksaimniecība un pārtikas ražošana.

Daugavpils Universitāte piedāvā studijas 5 fakultātēs:

1. Dabaszinātņu un matemātikas fakultāte
2. Humanitārā fakultāte
3. Izglītības un vadības fakultāte
4. Mūzikas un mākslu fakultāte
5. Sociālo zinātņu fakultāte

Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijā darbojas 3 fakultātes:

1. Izglītības, valodu un dizaina fakultāte,
2. Inženieru fakultāte:
3. Ekonomikas un pārvaldības fakultāte.

Rēzeknes tehnoloģiju akadēmijas fakultātes, zinātniskais institūts, pētnieciskie centri un sadarbības iestādes veicina zinātnes un pētniecības attīstību, jaunu tehnoloģiju apguvi, izstrādi un pārnesi Latvijas un Latgales reģiona tautsaimniecībā.

Bez minētajām divām reģionā bāzētajām augstskolām studijas Latgalē nodrošina virkne galvaspilsētas juridisko un fizisko personu dibinātas augstskolu filiāles -Baltijas Starptautiskā Akadēmija, Informāciju sistēmu menedžmenta augstskola, Latvijas mākslas akadēmija, Baltijas psiholoģijas un menedžmenta augstskola, Ekonomikas un kultūras augstskola, Grāmatvedības un finanšu koledža, Latvijas Universitāte, Latvijas Universitātes P.Stradiņa medicīnas koledža, Rīgas Aeronavigācijas institūts, Rīgas Tehniskā Universitāte, Rīgas Starptautiskās ekonomikas un biznesa administrācijas augstskola, Sociālo tehnoloģiju augstskola, Transporta un sakaru institūts, Vadības un sociālā darba augstskola „Attīstība”, Valsts policijas koledža.

3.7.3. Pieaugušo izglītība

Salīdzinājumā ar citiem Latvijas reģioniem Latgalē vērojama lielāka aktivitāte mūžizglītības jomā. 2016. gadā Latgalē procentuāli visvairāk pieaugušo (izņemot Rīgu un Pierīgi) bija iesaistīti formālās izglītības procesā. (10.tabula)

Formālā un/vai neformālā izglītība		
	Skaitis, tūkst.	procentos
Pavisam	505,2	100,0
Rīgas reģions	181,8	36,0
Pierīgas reģions	95,8	19,0
Vidzemes reģions	41,6	8,2
Kurzemes reģions	60,5	12,0
Zemgales reģions	58,3	11,5
Latgales reģions	67,2	13,3

10. tabula Piedalīšanās pieaugušo izglītībā sadalījumā pa reģioniem 2016. gadā. Avots: CSP

3.7.4. Sports

Latgales reģionā pateicoties Eiropas Struktūrfondu pieejamībai un pašvaldību mērķtiecīgai darbībai ir uzlabota sporta infrastruktūra- uzbūvēti vai atjaunoti baseini, sporta

laukumi un sporta zāles. Latgales reģionā atrodas divi olimpiskie centri Daugavpilī un Rēzeknē. Pēdējā desmitgadē reģionā ir uzbūvēti vairāki peldbaseini- Krāslavā, Balvos, Līvānos, Ilūkstē un Rēzeknē.

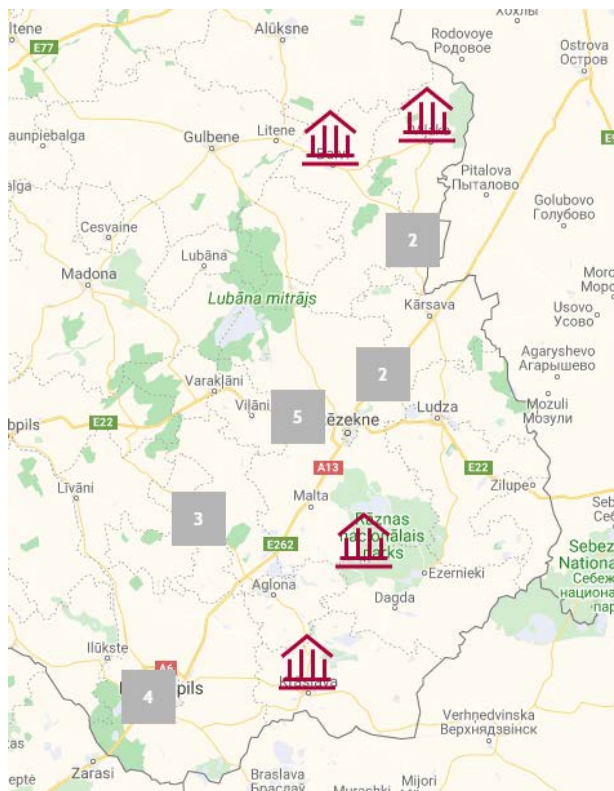
Latgales reģions lepojas ar sportistiem, kuri nes Latvijas un Latgales vārdu ārpus valsts robežām, piemēram, daiļslidotājs Deniss Vasiļjevs, vieglatlēte Gunta Vaičule, cīkstone Anastasija Grigorjeva, spīdveja braucējs Andžejs Ļebedevs un paraolimpietis Dmitrijs Silovs

Daugavpilī atrodas vienīgais Latvijā spīdveja stadions, kurā tiek rīkotas starptautiska mēroga sacensības. Reģionā darbojas 17 sporta skolas.

3.7.5. Kultūra

Latgales reģionā darbojas 150 kultūras centri, kas ir visvairāk, kā citos statistiskajos reģionos, Latgalē ir 21 muzejs (20.attēlā norādīta to atrašanās vieta vai skaits attēlotajā teritorijā). Latgales reģionā pēdējā desmitgadē darbību ir uzsākušas vai atjaunojušas vairākas kultūrvietas, kuras ir kļuvušas populāras un atpazīstamas visā Latvijā, arī ārpus tās, piemēram, Daugavpils Marka Rotko mākslas centrs, Līvānu stikla muzejs, kurš kopš 2013.gada iekļaujas Līvānu stikla un amatniecības centrā, Šmakovkas muzejs Daugavpilī. Pēdējos gados atdzimst arī vairākas muižas – Krāslavas, Preiļu, Arendoles, Lielbornes, Lūznavas u.c. Tradicionālo Latgales vērtību glabātājs Andrupenes lauku sēta, Ludzas amatnieku centrs, Līvānu stikla un amatniecības centrs arī ir ļoti populāri un tūristu apmeklēti.

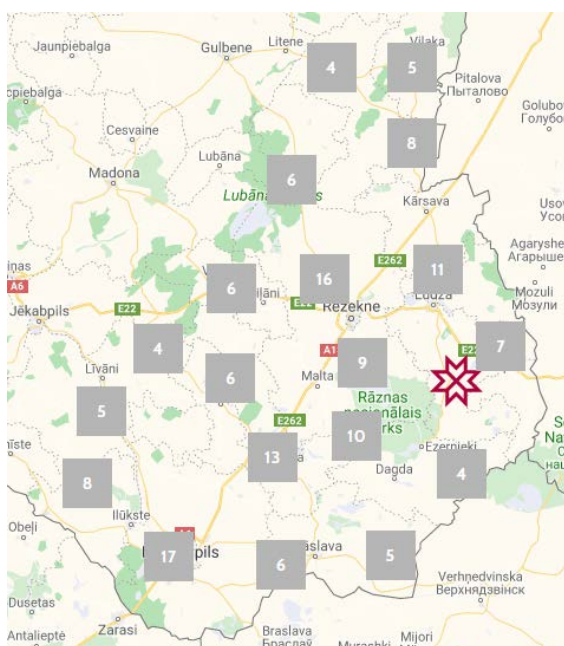
Daugavpilī kopš 2013.gada darbojas Daugavpils Rotko Mākslas centrs–daudzfunkcionāls laikmetīgās mākslas un kultūras centrs Daugavpils cietoksnī. Vienīgā

21. attēls Muzeji Latgales reģionā. Avots: kulturasdati.lv

vieta Austrumeiropā, kur tiek piedāvāta iespēja iepazīties ar Marka Rotko oriģināldarbiem. Latvijas un ārvalstu mākslinieku pastāvīgām un mainīgām ekspozīcijām vairāk nekā 2000 m² platībā. Daugavpils Marka Rotko mākslas centrs ir daudzfunkcionāls laikmetīgās mākslas un kultūras centrs Daugavpils cietoksnī, bijušā Artilērijas Arsenāla ēkā (1833).

Tāpat nozīmīga loma reģiona kultūras dzīvē ir Daugavpils teātrim. Daugavpils teātris ir vienīgais latviešu profesionālais teātris Latgalē, tāpēc tā misija ir nodrošināt profesionālas teātra mākslas pieejamību Latgales reģiona iedzīvotājiem, kā arī kopt, popularizēt un saglabāt latgaliešu kultūras vērtības, t. sk. valodu. Daugavpils teātris Latvijas teātru kopainā jau vairākus gadus izceļas ar mākslinieciski un sociālpolitiski veiksmīgu stratēģiju, repertuārā iekļaujot iestudējumus ne tikai

22. attēls Kultūras centru izvietojums Latgales reģionā. Avots: Kulturasdati.lv

latviski un krieviski, bet arī latgaliski. Šis trīsvalodības princips ne tikai ļauj paplašināt teātra mērķauditoriju un piedāvāt jaunus izaicinājumus aktieru trupai, vairākiem māksliniekiem piedaloties visās trīs iestudējumu grupās, bet arī paver iespējas īstenot daudzveidīgus radošos plānus. Kaut arī kvantitatīvi Daugavpils teātra repertuārā iestudējumu latgaliski ir maz, tomēr tie atstājuši nozīmīgas pēdas teātra pēdējo gadu mākslinieciskajā darbībā.

Kultūras centru izvietojums nosedz visu reģiona teritoriju un kultūras pieejamība tiek nodrošināta visiem reģiona iedzīvotājiem. Ļoti plašs vietēja un starptautiska mēroga pasākumu klāsts tiek nodrošināts Latgales vēstniecībā GORS, Rēzeknē, kurš darbojas kopš 2013.gada. Latgales vēstniecība GORS ir Latvijā pirmā no jauna uzceltā daudzfunkcionālā akustiskā koncertzāle 21. gadsimtā. Šobrīd tas ir augstvērtīgākais šāda veida kultūras objekts Latvijā un tā akustika, piedāvātā programma un sniegtais kultūrpakalpojumu klāsts un daudzfunkcionalitāte guvuši augstu novērtējumu kā profesionāļu, tā iedzīvotāju vidū. Arī Latvijas kultūrpārtēriņa dati liecina, ka Latgales vēstniecība GORS ir apmeklētākais šāda veida kultūras objekts Latvijas reģionos un ir būtisks kultūrtūrisma magnēts. GORS ir vieta, kas rada un vēsta Latgales stāstu. Te satiekas kultūras mantojums un senas vērtības, tradīcijas un jaunrade, valoda un notikumi, nozīmīgākās pasaules tendences, māksla, kultūra, dejas un dziesmas.

Latgales reģiona iedzīvotāji aktīvi iesaistās dažādos mākslinieciskajos kolektīvos, reģionā saskaņā ar Latvijas Kultūras datu portālā publicēto darbojas 806 kolektīvi, salīdzinoši Zemgales reģionā 544, Vidzemes reģionā 713, Kurzemes 625.

3.8. Tūrisms

Latgalei ir liels tūrisma attīstības potenciāls Latvijas mērogā- liela virszemes ūdeņu daudzveidība, ainaviski pievilcīga lauku vide, ievērojamas valsts mežu platības, kurās ir nodrošināta publiska pieejamība ikvienam Latvijas iedzīvotājam. Latgales reģionā pastāv iespējas attīstīt gan pasīvā, gan aktīvā tūrisma biznesa idejas, tam ir labvēlīgi laika apstākļi- siltākās vasaras un baltākās ziemas.

Latgales reģionā atrodas ievērojama valsts iekšzemes ūdeņu daļa, kuri ir īpaši nozīmīgi ar ūdeņu izmantošanu saistītā tūrisma attīstībai. Atbilstoši Latgales pašvaldību iniciatīvai un iesniegtajiem projektiem atbalstu zivju resursu uzturēšanai un saglabāšanai kopš 1996.gada sniedz Zivju fonds.

Latgales statistiskajā reģionā ir tikai ezeru peldvietas - kopā astoņas, no kurām septiņās ir veikts kvalitātes novērtējums. Piecu Latgales reģiona peldvietu (divas peldvietas Stropu ezerā, kā arī Zirga, Kovšu un Lubānas ezeru peldvietas) kvalitāte ir izcila, savukārt Rāznas ezera peldvietas ūdens kvalitāte ir vērtējama kā laba, bet Šūņu ezera - kā pietiekama. Luknas ezera Višķu tehnikuma ciema peldvietā monitorings tika uzsākts tikai 2015.gada peldsezonā, līdz ar to šeit ūdens ilglaicīgo mikrobioloģisko kvalitāti vēl nav iespējams novērtēt. Rāznas ezera peldvietā Lipuškos ir konstatēta laba ūdens kvalitāte, bet pārējās oficiālajās novadu peldvietās tā ir izcila.

Liela daļa Latgales teritorijas – neskarta, tīra vide, kurai raksturīga liela bioloģiskā daudzveidība, tas savukārt ir priekšnoteikums ekoloģiskajam tūrismam, putnu un dzīvnieku vērošanai. Šajā sakarā jāmin vairākas unikālas dabas teritorijas, piemēram, Lubāna mitrājs, dabas parki – „Daugavas loki”, „Dvietes paliene” un „Rāzna”. Lielajos mežu masīvos ir labas iespējas attīstīt medību tūrismu.

Visapmeklētāko tūrisma objektu saraksts apliecina, ka neskartā daba, tīrā vide un unikālais kultūras mantojums uzskatāmi par Latgales reģiona lielākajām priekšrocībām. Vislielākais tūrisma potenciāls ir reģiona centrālajai (Ezerzeme), dienvidaustrumu un dienvidu daļai, tajā skaitā Rāznas ezeram, Daugavas ielejai un Aglonas kulta vietām. Šajos apvidos atrodas skaistas ainavas, meži, parki un atrodas daudzas vēstures un arhitektūras ziņā nozīmīgas vietas.

Statistikas dati liecina, ka Latgali ik gadu apciemo arvien vairāk tūristu, to veicina gan uzņēmēju, gan vietējo tūrisma informācijas centru aktivitāte, gan pozitīvais Latgales ainaviskais

tēls, kas arvien vairāk tiek popularizēts masu medijos. Dabas mantojums un kultūrvide ir pamats tūrisma nozares turpmākai attīstībai.

Latgales reģiona pilsētas un lauku novadi ir visai savdabīgi un atšķiras no pārējās Latvijas pilsētu veidoliem. Ievēribu izpelnījušies seno latgaļu pilskalni (Jersika Līvānu novadā), Livonijas valsts periodā celtās bruņinieku piļu drupas (Ludzas, Rēzeknes, Dinaburgas u.c.), viduslaiku, 16.-17.gs. un 19.-20.gs. Sākuma poļu muižas (pilis) un krievu fortifikācijas sistēmas (Daugavpils cietoksnis), tā laika kulta un laicīgo objektu celtnes (Aglonas, Krāslavas un Pasiēnes baznīca, Jersikas pareizticīgo baznīca, Krāslavas pils), muižas ar plašiem parkiem.

Šobrīd nozīmīgākie Latgales tūrisma produkti ir 2–5 dienu ceļojumi un ekskursijas pa Latgali un Sēliju, iekļaujot tajos arī ziemeļaustrumu Lietuvas apmeklējumu, vasaras nometņu vietas un atpūtu pie ezeriem nedēļas nogalē, makšķerēšanu, sporta aktivitātes, Latgales muzeju (tostarp arī Raiņa muzeja „Jasmuiža” Preiļu novadā), keramikas meistaru un to darbnīcu, reliģisko celtnu un norišu, kā arī tradicionālo kultūras pasākumu apmeklējumi. Latgales ezeraine (dabas parks „Daugavas loki”, Rāznas ezers, starptautiskas nozīmes svētvieta Aglonā) ir valsts nozīmes tūrisma attīstības reģions. Kā perspektīva tūrisma attīstības teritorija valsts tūrisma attīstības programmā minēts arī Lubāna ezers un tā apkārtnē. Latgalē sekmīgi attīstās aktīvā tūrisma veidu infrastruktūra (slēpošanas trases, velotūrisms, kanoe u.c.), jāizveido reģionālās nozīmes konferences centrs.

Latgales reģiona ekotūrisma areāls sastāv no divām daļām ar trim pamatteritorijām: Augšzemes augstienes divām paugurainēm – Ilūkstes un Skrudalienas, kuras nošķir Laucesas upes ieleja, un Augšdaugavas ielejas. Šajās teritorijās izveidoti vairāki dabas parki, aizsargājamo ainavu apvidi un dabas liegumi. Šeit ir gan ainaviski pievilcīgi skati, gan iespējas aktīvi atpūsties uz ezera, veikt mācību ekskursijas-pārbraucienus ar laivu vai pārgājienus.

Galvenie objekti Augšzemē – Augšzemes aizsargājamo ainavu apvidus, Sventes dabas parks un Meduma ezeraines dabas parks ar ezera salām, kas veido daudzveidīgu ekotūrisma iespēju bāzi.

Galvenie objekti Augšdaugavā ir Augšdaugavas aizsargājamo ainavu apvidus un Daugavas loku dabas parks. Augšdaugava aptver plašu teritoriju ap Daugavas upes ieleju tās augštecē. Tā ir viena no ainaviski pievilcīgākajām Latvijas teritorijām. Upes ieleja ar daudzajiem lokiem veido dažādas augtenes, jo katru vietu skar dažāda saules staru projekcija. Tas pats attiecas arī uz pauguraiņu nogāzēm.

Latgales Ezerzeme – areāls, kas aptver lielu skaitu Latgales augstienes ezeru, kā arī starp tiem esošos pilskalnus un kalnus, Lielo Liepukalnu ieskaitot (augstākais kalns Latgalē – 289 m). Šeit ir arī daudzi Latvijā dziļākie ezeri (visdziļākais – Drīdzis, 65,1 m). No dabas aizsardzības viedokļa šeit vairāk ierobežota bioloģiskās daudzveidības dabiskā populācija, jo neskartā dabas vide ir izteikti fragmentāra (saposmota) un mazāks mežu vienlaidus segums. Katrs no ezeriem ar sev apkārt esošo pakalnu nogāzēm veido it kā savu iekšējo sistēmu. No aktivitāšu viedokļa šeit iespējamās visas fiziskās ceļošanas aktivitātes. Ziemā slēpošanas pārgājieni vai nobraucieni, kamanas un pārgājieni uz zirgiem, vasarā velopārgājieni, izjādes ar zirgiem, īsāki pārgājieni un ceļojumi ar kājām, braucieni ar laivām pa savienotajiem ezeriem u.c. Īpaši nozīmīga šajās teritorijās ir makšķerēšana, kā arī aktīvā atpūta pie ezeriem.

Vēl minams Lubāna ezera mitrāja komplekss. Visā tā areālā atrodas arī daudz citu mazāku, bet ne mazāk būtisku, aizsargājamo teritoriju, daudzas no kurām ir iekļautas Eiropas putniem nozīmīgo vietu sarakstā un ir populāras putnu novērošanai.

Latgalei ir liels tūrisma attīstības potenciāls Latvijas mērogā – liela virszemes ūdeņu daudzveidība, ainaviski pievilcīga lauku vide, ievērojamas valsts meža platības, kurām brīvi var piekļūt ikviens Latvijas iedzīvotājs, – valsts a/s „Latvijas valsts meži” ik gadus izveido un labiekārto jaunas atpūtas vietas to pārvaldītājās teritorijās.

Latgales reģiona tūrisma asociācija ”Ezerzeme” izstrādājusi un sāk ieviest projektu „Mārketinga kampaņa Latgales reģiona tūrisma attīstībai un popularizēšanai”. Latgales reģiona

pašvaldību sadarbības rezultātā plānots izstrādāt visaptverošu Latgales reģiona lauku tūrisma mārketinga kampaņu.

2018. gadā tūristu mītnēs apkalpoti 883,4 tūkst. Latvijas iedzīvotāju, kas ir par 10,7% vairāk nekā 2017. gadā, savukārt mītnēs pavadīto nakšu skaits ir pieaudzis par 5,3% un bija 1,63 milj. Vispopulārākās Latvijas iedzīvotāju apmešanās vietas bija Rīgā, kur apmetās 26,3 % viesu, Jūrmalā – 9,2%, Liepājā – 7,4%, Daugavpilī – 4,2%, Ventspilī – 2,7% un Siguldas novadā – 2,6%.

2018. gadā apkalpoti 1,93 milj. ārvalstu viesu, kas ir par 8,2% vairāk nekā pagājušajā gadā, savukārt ārvalstu viesu pavadīto nakšu skaits audzis par 9,9%, sasniedzot 3,74 milj. nakšu. Visvairāk ārvalstu viesu uzņēmti Rīgā 77,1%, Jūrmalā – 8,5%, Liepājā – 1,8%, Siguldas novadā – 1,6% un Daugavpilī – 1,4%.

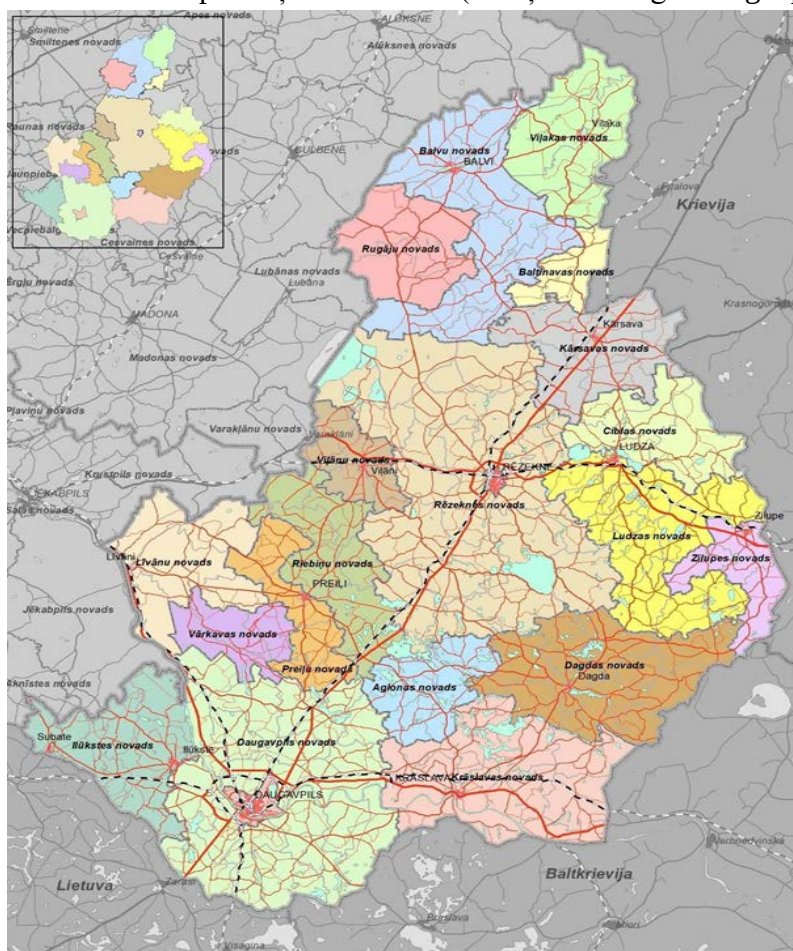
4. Infrastruktūra un loģistika

Latgales reģionā ceļu infrastruktūra mobilitātes nodrošināšanai ir līdzīga kā citos reģionos – valsts galvenie autoceļi savienoti ar reģionāliem un vietējiem autoceļiem, segumi intensīvi tiek atjaunoti, lai nodrošinātu satiksmes drošību un pārvietošanās kvalitāti. Viena no galvenajām Latgales reģiona attīstības priekšrocībām ir sabalansētais un integrētais transporta infrastruktūras tīkls, kas ietver autoceļus, dzelzceļu, gaisa transportu un velotransportu. Viens no reģiona ekonomiskās attīstības mērķiem ir starptautiskie transporta koridori. 22. attēlā ir attēlota Latgales reģiona transporta infrastruktūra.

4.1. Autoceļi

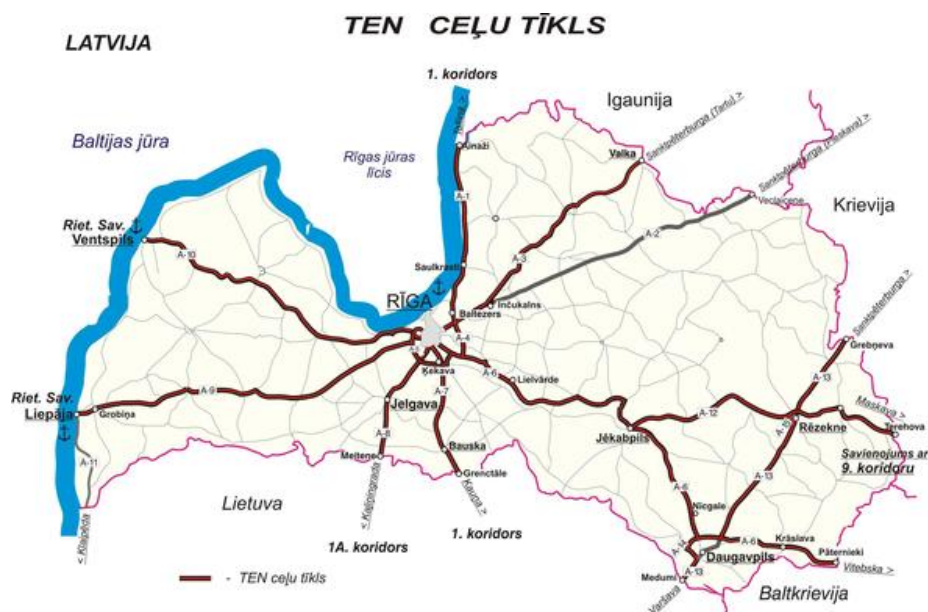
Latgali šķērso trīs nacionālas un arī starptautiskas nozīmes autoceļi:

- A6 Rīga-Daugavpils-Krāslava-Baltkrievijas robeža (Pāternieki);
- A12 Jēkabpils-Rēzekne-Ludza-Krievijas robeža (Terehova), kas ir Eiropas ceļu tīkla E22 (Holiheda-Ventspils-Rīga-Velikije Luki-Maskava-Vladimira-Nižnij Novgorod) daļa;
- A13 Krievijas robeža (Grebņeva)-Rēzekne-Daugavpils-Lietuvas robeža (Medumi), kas ir Eiropas ceļu tīkla E 262 (Kauna Ukmerģe-Daugavpils-Rēzekne-Ostrova) daļa.

Valsts reģionālo un valsts vietējo ceļu tīkls radiāli savieno galvenos apdzīvojuma centrus ar zemāka līmeņa centriem. Visi pašvaldību centri savienoti vismaz ar valsts vietējiem autoceļiem. Daudzas apdzīvotās vietas atrodas pie svarīgākajiem ceļiem, bet starp mazajiem centriem, kas izvietoti perifērijā, ir slikta satiksme. Valsts robeža ir kā šķērslis, kas noteikusi ceļu radiālu orientāciju uz iekšzemes centriem, tāpēc austrumu pierobežā vāji attīstīta satiksme gar robežu. Autoceļu konfigurācija un sliktais ceļu stāvoklis ietekmē nomaļu teritoriju sasniedzamību, palielina reālo attālumu no galvenajiem centriem, ko vēl pasliktina sabiedriskā transporta neesamība vai nepietiekamība.

23. attēls Latgales reģiona transporta infrastruktūra. Avots: LPR teritorijas plānojums

23.attēls. Trans-Eiropas autoceļu (TEN) tīkls Latvijā. Avots: Latvijas valsts ceļi

Latgales reģionu šķērso arī Trans-Eiropas autoceļu tīklā iekļautie ceļi, attēlā Nr.23. ir parādīts šo autoceļu tīkls Latvijas teritorijā. Latvijas teritorijā TEN ceļu maršrutos iekļaujas gandrīz viss esošais valsts galveno autoceļu tīkls, kas ir esošā ceļu tīkla augstākā kategorija un tehniski kvalitatīvākā daļa, kura arī pašreizējos apstākļos funkcionāli pilda starptautiskās satiksmes vajadzības.

Tikai nelielai daļai valsts vietējo autoceļu ir melnais asfalta segums, vairumam ceļu – grants segums (11.tabula)

Pašvaldības autoceļu tīkla blīvums (pašvaldības autoceļu kopgarums uz 1 km²) reģionā vidēji ir 0.5 km/km², valsts autoceļu ar balto segumu tīkla blīvums - 0.15 km/km², valsts autoceļu ar melno segumu tīkla blīvums - 0.1 km/km², vietējo autoceļu tīkla blīvums - 0.18 km/km² (2019.gada dati).

	Valsts autoceļu garums		Pašvaldības ceļu garums		Pašvaldību ielu garums	
	Asfaltbeto na un citi bitumizēti e segumi	Šķembu un grants segumi	Asfaltbeto na un citi bitumizēti e segumi	Šķembu un grants segumi	Asfaltbeto na un citi bitumizēti e segumi	Šķembu un grants segumi
LATVIJA	9283	10732	1280	28695	4925	3347
Rīgas reģions	-	-	-	-	938	265
Pierīgas reģions	1991	1358	304	4575	1066	1114
Vidzemes reģions	1931	2901	243	5790	675	427
Kurzemes reģions	1860	1994	300	5443	783	444
Zemgales reģions	1441	1962	269	4876	619	581
Latgales reģions	2060	2517	164	8011	844	515

11. tabula Autoceļu garums pēc seguma veida 2019.gadā. Avots: CSP

Latgalei nepieciešama ērta nokļūšana uz Rīgu; tomēr, ņemot vērā, ka reģiona ekonomikā lielāka nozīme ir vietējām aktivitātēm, ļoti svarīgi ir iekšējie savienojumi, t.sk. ceļi, kas savieno pagastus ar reģionālās attīstības centriem. Līdz ar to Latgales interesēs ir autoceļa A13 Krievijas robeža (Grebņeva)-Rēzekne-Daugavpils-Lietuvas robeža (Medumi) attīstība, kas ir Eiropas ceļu tīkla E262 (Kauņa-Ukmerģe-Daugavpils-Rēzekne-Ostrova) daļa un kas nodrošina savienojumus starp Rēzekni un Daugavpili.

Reģionā ir veikti apjomīgi autoceļu remontdarbi. No jauna tika uzbūvēts autoceļa E22 posms Ludza – Terehova, ieguldot 57 886 379 EUR ERAF līdzekļu aktivitātē “TEN-T autoceļu tīkla uzlabojumi”, tādējādi uzlabojot satiksmi ar robežkontroles punktu “Terehova”. Otrs

apjomīgākais satiksmes infrastruktūras projekts tika realizēts Daugavpilī, izbūvējot autotransporta mezglu Vidzemes, Piekrastes, A.Pumpura un Višķu ielā 28 859 903 EUR ERAF līdzekļu apjomā aktivitātē “Pilsētu infrastruktūras uzlabojumi sasaistei ar TEN-T”.

Apjomīgi remontdarbi tika veikti uz autoceļa A13 Krievijas robeža (Grebņeva) - Rēzekne - Daugavpils - Lietuvas robeža (Medumi), pārbūvējot segumu 39,93 km par 35 775 743,32 EUR ERAF līdzekļu un A12 Jēkabpils - Rēzekne - Ludza - Krievijas robeža (Terehova), pārbūvējot segumu 37,32 km par kopējo ERAF finansējumu 29 725 154,21 EUR 2010.2020.g.plānošanas periodā, bet iepriekšējā - 3.3.1.1. aktivitātē apjomīgi remontdarbi tika veikti uz autoceļa A13 Krievijas robeža (Grebņeva) - Rēzekne - Daugavpils - Lietuvas robeža (Medumi), pārbūvējot segu km 61,30 – 73,20 un A12 Jēkabpils - Rēzekne - Ludza - Krievijas robeža (Terehova), pārbūvējot segumu no 72,78 -83,00 km un no 83,00 – 96,60,km par kopējo ERAF finansējumu 17 464 833 EUR.

Aktivitatē “*Valsts 1.šķiras autoceļu maršrutu sakārtošana*” (reģionālie autoceļi) tika asfaltēti grants seguma ceļi un pārbūvēti tilti par kopējo ERAF finansējumu 26 419 145 EUR. Šis bija būtisks ieguldījums ne tikai komfortablas un drošas satiksmes nodrošināšanā, bet arī pie autoceļiem dzīvojošo gaisa kvalitātes uzlabošanā, jo tika novērsti putekļi sausajos gadalaikos pie grants ceļiem.

Ilgus gadus pašvaldībām problēmas sagādāja tranzītielu sliktais stāvoklis. Pēc aktivitātes 3.2.1.2. ieviešanas deviņās Latgales reģiona pilsētās tika pārbūvētas 14 ielas vai to posmi ar ERAF finansējumu 16 612 832 EUR..

Ar mērķi veicināt sabiedriskā transporta attīstību ārpus Rīgas kā alternatīvu privātā transporta izmantošanai, aktivitātē 3.2.1.5. “Publiskais transports ārpus Rīgas” tika ieguldīti 9 785 221 EUR Daugavpils pilsētas tramvaju transporta infrastruktūras atjaunošanā.

Aktivitatē 3.2.1.3.1. “*Satiksmes drošības uzlabojumi apdzīvotās vietās ārpus Rīgas*” tika likvidētas satiksmes drošībai bīstamās vietas, veicot dažādus transporta infrastruktūras uzlabošanas un satiksmes organizācijas pasākumus, lai ar iespējami mazākiem līdzekļiem panāktu satiksmes drošības līmeņa uzlabošanu (piemēram, krustojumu pārbūve un energoefektīva ielu apgaismošana, luksoforu uzstādīšana, gājēju celiņu un gājēju pāreju ierīkošana) par kopējo summu EUR 892 355 ERAF līdzekļu.

Eiropas Reģionālās attīstības fonda līdzfinansētie valsts reģionālo autoceļu pārbūves projekti 2014.-2020.g. plānošanas periodā ietver autoceļu tehniskā stāvokļa uzlabošanu, nodrošina autoceļu lietotājiem komfortablus un drošus braukšanas apstākļus, samazinot autobraukšanas izmaksas un ceļā pavadīto laiku (Saskaņā ar Nacionālo attīstības plānu paredzēts no Latgales līdz Rīgai nokļūt 2,5stundu laikā) un vienlaikus pagarinot pārbūvēto asfaltbetona segu kalpošanas laiku (paaugstinot to nestspēju). Investīciju rezultātā pārbūvētie autoceļi nodrošina piekļuvi TEN-T pamattīklam, savukārt kvalitatīva transporta infrastruktūra samazina ceļa uzturēšanas izmaksas, uzlabos satiksmes drošību un ļauj samazināt pārvietošanās ilgumu. Tāpat uzlabojas iedzīvotāju mobilitāte, dzīves vides kvalitāte, publisko pakalpojumu pieejamība un samazinās apkārtējās vides piesārņojums.

4.2.Dzelzceļš

Latgales reģionu šķērso vairākas starptautiskas nozīmes dzelzceļa līnijas:

- Maskava –Zilupe –Rēzekne -Krustpils –Jelgava - Ventspils;
- Vitebska - Indra – Daugavpils - Krustpils-Rīga;
- Sanktpēterburga -Kārsava- Rēzekne-Daugavpils-Eglaine- Klaipēda/ Kurcums -Viļņa.

Dzelzceļa koridori izvietoti paralēli trim galvenajiem autoceļiem, pastiprinot Jēkabpils, Rēzeknes un Daugavpils kā svarīgu reģiona mezglu punktu lomu. Dzelzceļu izvietojumu skatīt 22.attēlā.

Kravu plūsma no austrumiem uz rietumiem pārsvarā virzās pa dzelzceļu. Pārvadājumus caur Latvijas un Krievijas robežu pārsvarā veido tranzītpārvadājumi. 2019.gadā 68,37% no eksporta un 74,27% no importa starptautiskajiem kravu pārvadājumiem bija ar Krieviju. Dzelzceļu tranzīta pieaugošais segments ir konteinerpārvadājumi, kas saistīti ar gatavo

izstrādājumu importa no ES un Āzijas uz Krievijas palielināšanos. Šis pārvadājumu veids turpina attīstīties. Jau esošais ceļu tīkls Latgales reģionā ļauj dubultot automobiļu transporta kravu apgrozījumu.

Lielākā daļa iekšējo pārvadājumu tiek veikta reģiona ietvaros, pārsvarā tās ir gāzāmkravas (minerāli, kokmateriāli). Transporta un loģistikas pakalpojumu attīstības potenciāls reģionā galvenokārt ir saistīts ar vietējās pakalpojumu industrijas, kā arī ceļu transporta attīstību. Dzelzceļa kravu struktūra parāda, ka dominējošās kravu grupas ir naftas produkti un ogles, kas galvenokārt tiek vestas no Krievijas, tādējādi šķērsojot Latgales reģionu. Latgales reģions ir tranzīta mezgls uz Krieviju un arī Baltkrieviju, kas ir mūsu nozares lielākās partnervalstis un nodrošina reģiona iedzīvotājus ar labām darba vietām.

2018.gada 6.novembrī Ministru kabinetā apstiprinātais indikatīvais dzelzceļa infrastruktūras attīstības plānā 2018.–2022.gadam paredzēts īstenot dzelzceļa tīkla elektrifikācijas 1.posmu – Daugavpils – Krustpils; Rēzekne – Krustpils – Rīga. Iznākuma rādītājs – pārbūvēto vai modernizēto dzelzceļa līniju kopējais garums – 300 km).

Projekts ir nozīmīgs Latvijas tautsaimniecības, transporta un tranzīta nozares izaugsmes un konkurētspējas stiprināšanā mainīgos tirgus apstākļos, kad īpaši strauji saasinās konkurence kā globālā mērogā, tā tuvāku reģionu un kaimiņvalstu starpā.

Projekts ļaus saglabāt Latvijas tranzīta koridora starptautisko konkurētspēju un ieņēmumus no tranzīta nozares kopējos valsts budžeta ieņēmumos. Pēc CSP datiem transporta un uzglabāšanas darbības, kurās tiek ietverta arī dzelzceļa nozare, īpatsvars Latvijas tautsaimniecībā 2016.gadā veidoja 9,1% no IKP. Nozares radītais starpproduktu patēriņš nodrošina papildu apgrozījumu arī citās nozarēs. Dzelzceļa īpatsvars kopējā kravu apgrozībā veido aptuveni 55%.

Aptuveni 38% no investīcijām tiktu apgūtas lokāli ar Latvijas darbaspēku un materiāliem. Daļu no investīcijām iecerēts tieši saņemt atpakaļ valsts budžetā no uzņēmējdarbības papildu aktivitātēm un darbaspēka papildu iesaistes (nodokļu ieņēmumu palielinājums), netiešās un inducētās ietekmes uz IKP, un papildu UIN paaugstinātas pārvadātāju peļņas rezultātā.

Projektam ir būtisks Latgales reģiona attīstībai, radot papildu ienākumus vietējiem iedzīvotājiem un veicinot reģionu bezdarba līmeņa samazināšanos. Tas sniegs kravu pārvadātājiem papildu uzturēšanas un enerģijas izmaksu ietaupījumu.

4.3.Velosipēdistu un gājēju celiņi

Latgales reģiona pilsētās un novados vēl ir vāji attīstīta velosipēdistu infrastruktūra,

25. attēls Eiropas velotūrisma galvenie maršruti

lielākoties, velosipēdisti izmanto gājēju celiņus vai autoceļus. Pilsētās mazs skaits iedzīvotāju savās ikdienas gaitās kā pārvietošanās līdzekli izmanto velosipēdu, cilvēki, kuri dzīvo laukos, ikdienā velosipēdus izmanto biežāk.

Tajā pašā laikā, arvien lielāku popularitāti iegūst velotūrisms, arī piedāvātais Eiropas velosipēdu maršruts Nr. 11 *Nordkapa-Atēnas* šķērsos Latgales reģionu (skat. 24. attēlu).

Atsaucoties uz iedzīvotāju un tūristu vēlmi ceļot ar velosipēdiem, Latgales reģiona pašvaldības ir izveidojušas plašu velomaršrutu piedāvājumu. Pašvaldību tūrisma centri gan drukātā gan tiešsaistes formātā piedāvā dažāda garuma un grūtību pakāpes velomaršrutus. Bez Latgales pašvaldību piedāvātajiem velomaršrutiem arī visitlatgale.lv, mammadaba.lv, tūrisma kluba “Sniegpulktenīte” vai velokarte.divvitenis.lv un citur atrodami interesanti un izglītojoši velomaršruti Latgalē.

Ainavisks velomaršruts ir izveidots dabas parkā “Daugavas loki”

Ir izveidots arī starptautiskais velomaršruts „Uz 2 riteņiem pa 3 valstīm”, kura garums ir 214 km pa Latviju, Baltkrieviju un Lietuvu.

SIA “Lauku Ceļotājs” piedāvā velomaršrutu “Dvīetes palienes dabas parks un apkārtnē” (50 km) vai velomaršrutu “Ar divriteni apkārt Rāznas ezeram” (46 km). Maršruts paredzēts aktīviem un sportiskiem velobraucējiem. Tas iekļauj visu Rāznas ezera perimetru un tā apkārtnes interesantākos apskates objektus.

Šajā reģionā nav speciāli ierīkotu velo ceļu, tie plānoti pa esošajiem auto ceļiem vai takām. Visos piedāvātajos maršrutos ir ietverti apskates objekti, atpūtas vietas

4.4. Gaisa satiksme

Latgales reģionam tuvākās starptautiskās lidostas ir Rīgā (ap 250 km no Rēzeknes un Daugavpils), kā arī Viļņā un Kauņā Lietuvā (ap 200 km no Daugavpils un vairāk nekā 300 km no Rēzeknes).

Diemžēl Daugavpils lidosta nenodrošināja noteiktās prasības vispārējās aviācijas lidlauka ekspluatācijai, tādēļ VA “Civilās aviācijas aģentūra” lidlaukam 2007. gada 3. decembrī piešķirto vispārējās aviācijas lidlauka sertifikātu 2015. gada 7. jūnijā anulēja.

Taču tas nenozīmē, ka lidosta netiks attīstīta. Latgales attīstības programmas 2021-2027 prioritātē 2.1. Maģistrāles apakšprioritātē 2.1.4. Daugavpils lidosta (Austrumlatvijas viedo tehnoloģiju un pētniecības (zinātnes) centrs (ALTOP)) paredzēts izveidot augstas pievienotās vērtības zinātnes un industriālo parku Daugavpils lidlaukā un tam pieguļošajā teritorijā ar specializāciju IKT, apstrādes rūpniecības un aviācijas nozarēs, nodrošinot komerciāliem lidojumiem sertificēta civilās aviācijas lidlauka darbību līdz 2025. gada beigām. Attīstības teritorijas stratēģiskais pamats ir Zinātniskais parks, kura darbības areāls būs Latgales plānošanas reģions. Projekta ietvaros plānots izveidot Austrumlatvijas viedo tehnoloģiju un aviācijas klasteri, kas sniegs jaunu stimulu reģiona ekonomiskai, tehnoloģiskajai, teritoriālajai izaugsmei, radot jaunas darba vietas, mazinot sociālo un ekonomisko krīzes ietekmi un stiprinot reģiona izaugsmes potenciālu. Projekta rezultātā tiks nodrošināta reģiona starptautiskā savienojamība kā arī mobilitāte un integrēšanās TEN-T tīklā, veicinātas inovatīvas un viedas ekonomiskās pārmaiņas un tūristu skaita pieaugums Latgales reģionā.

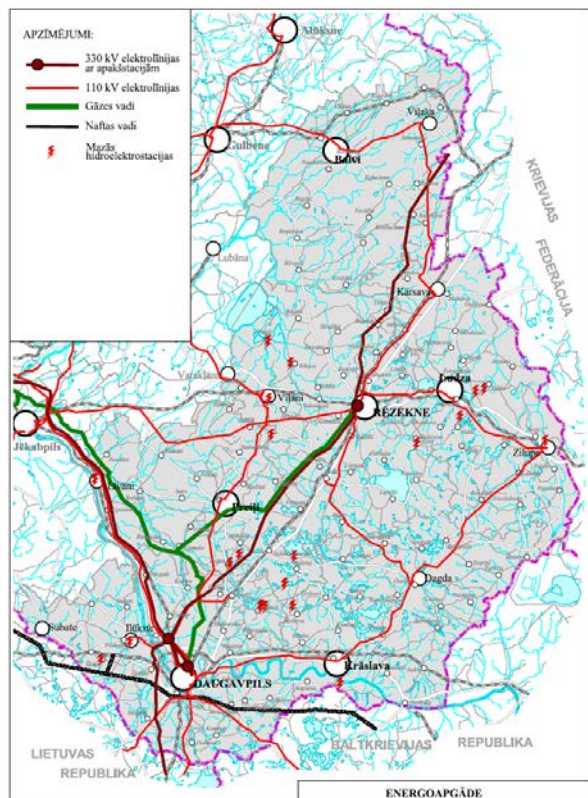
Iecerēts izveidot Daugavpils lidlauku - sertificētu civilās aviācijas lidlauku komerciālu gaisa pārvadājumu veikšanai un Aviācijas centru - pilotu skolu, planierisma centru, aviācijas tehnoloģiju izmēģinājumu poligonu, robezsardzes un NBS gaisa spēku rezerves lidlauku, gaisa kuģu ilgtermiņa stāvvietu centru, gaisa kuģu ekspluatācijas un tehniskās apkopes centru.

Daugavpils lidostas teritorijas attīstība plānota kompleksa un tā paredz ne tikai lidlauka un ar aviāciju saistīto infrastruktūras izveidi, bet arī lidlaukam pieguļošā zinātnes parka un industriālā parka izveidi, kas veicinās jaunu uzņēmumu izveidi, pateicoties tajā plānotajām biznesa akseleratora un pētniecības aktivitātēm, kā arī ražošanas, darījumu un loģistikas infrastruktūras izbūvei.

Ir iecerēts arī attīstīt Rēzeknes lidlauku, paredzot infrastruktūras sakārtošanu vieglas aviācijas lidojumiem.

4.5. Enerģētika

Tāpat kā visa Latvija, Latgales reģions iekļauts kopējā Baltijas enerģijas piegādes sistēmā, kur

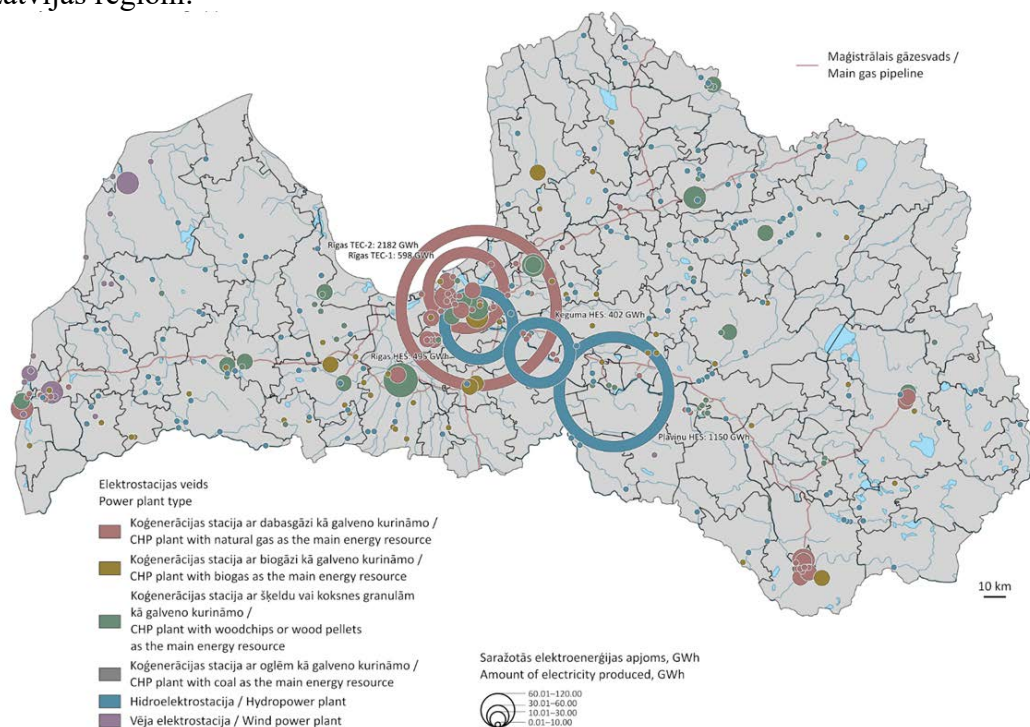
26. attēls Energoapgāde Latgales reģionā

elektroenerģija pārsvarā tiek importēta no Igaunijas, Krievijas un Lietuvas.

Krāslavas, Daugavpils, Preiļu, Ludzas, Rēzeknes novados energoapgādi nodrošina Austrumu elektriskie tīkli (AET), bet Ziemeļaustrumu elektriskie tīkli (ZAET) apkalpo Balvu novadu. Reģionu šķērso vairākas 110 kV un 330 kV augstsprieguma līnijas, kā arī liels skaits dažādu zemsprieguma līniju un kabeļu (skat 25. attēlu).

Arvien vairāk iekšējam patēriņam tiek izmantoti alternatīvie enerģijas avoti – koģenerācijas stacijas, kur kā galveno kurināmo izmanto dabas gāzi, biogāzi, šķeldu vai koksnes granulas un ogles.

Kā redzams 26. attēlā, Latgales reģions šajā jomā attīstās tikpat veiksmīgi kā citi Latvijas reģioni.

26. attēls saražotā elektroenerģija 2019.gadā. Avots: CSP

Koģenerācijas stacijas ražojot elektrību saražo arī siltumu. 12 tabulā redzams, ka Latgales reģiona 29 koģenerācijas stacijās 2019.gadā tika saražotas 922 GWh, kas ir augstākais rādītājs, ja neskaita Rīgu un Pierīgu.

	Saražotā siltumenerģija, GWh	Zudumi pārvades un sadales tīklos, GWh	Abonentiem piegādātā siltumenerģija, GWh	..mājsaimniecībām, GWh	Katlumāju skaits	Katlumāju uzstādītā siltumenerģijas jauda, MW	Koģenerācijas staciju skaits	Koģenerācijas staciju uzstādītā elektriskā jauda, MW
LATVIJA	7948	910	6757	4272	643	2094.9	175	1269.7
Rīgas reģions	3377	400	2900	2313	68	257.0	20	1059.5
Pierīgas reģions	1216	117	1060	480	186	504.1	45	51.6
Vidzemes reģions	811	104	669	241	104	340.1	21	29.0
Kurzemes reģions	815	85	710	387	115	237.8	23	26.3
Zemgales reģions	807	77	638	330	90	349.8	37	62.5
Latgales reģions	922	127	780	521	80	406.1	29	40.8

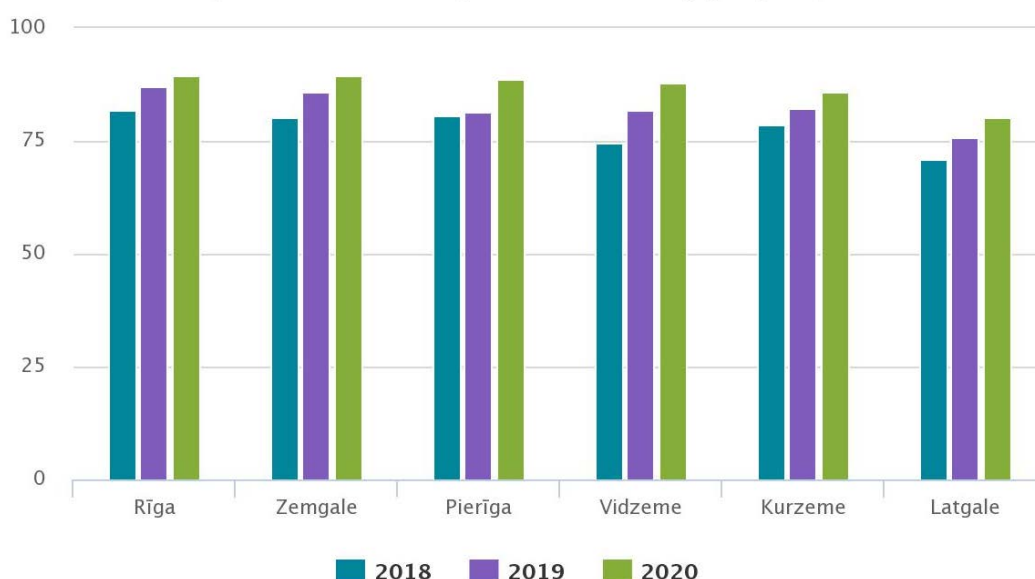
4.6. Elektroniskie sakari un telekomunikācijas

Tāpat kā visā Latvijas teritorijā, Latgales reģionā mobilo sakarus nodrošina šādi mobilo sakaru operatori: Latvijas mobilais telefons (LMT), Tele 2, Bite. Šie uzņēmumi piedāvā gan priekšapmaksas kartes, gan pieslēgumus, ir arī iespēja izmantot vispārējos datu pakešu pārraides pakalpojumus (GPRS). Latgales reģionā visplašākais mobilo sakaru tīkla pārklājums ir LMT operatoram.

Kā liecina CSP dati, kopš 2010.gada regulāro interneta lietotāju skaits Latgales reģionā ir pieaudzis par 25% punktiem un internetu regulāri lieto gandrīz 80% reģiona iedzīvotāju.

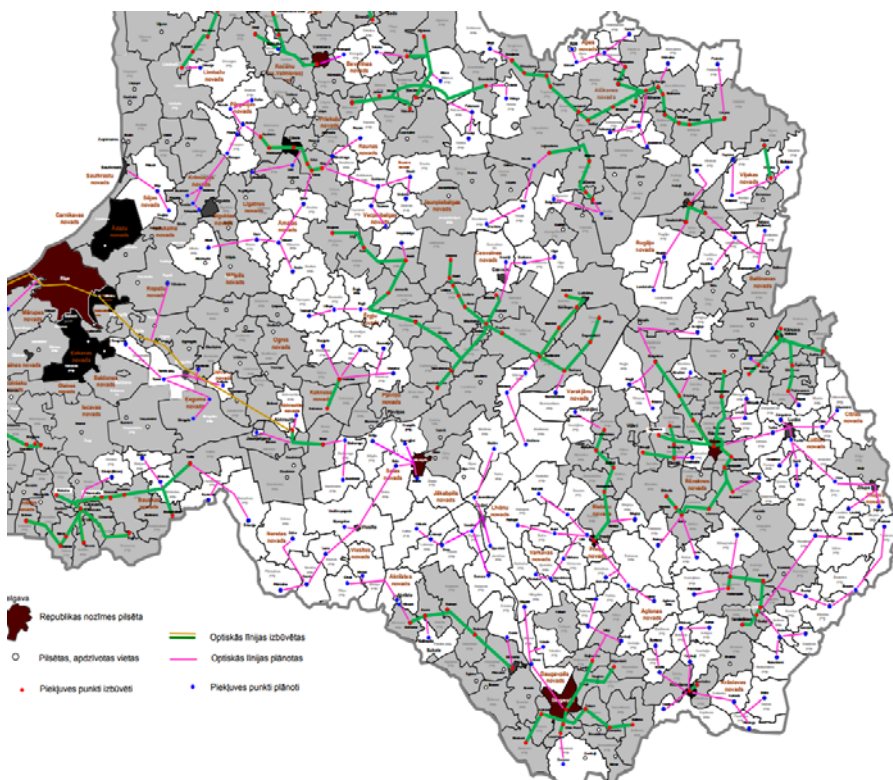
Platjoslas interneta pieejamība reģionos

(procentos no visām mājāsaimniecībām attiecīgajā reģionā)

27. attēls *Platjoslas interneta pieejamība reģionos. Avots: CSP*

Kā redzams 28.attēlā, Latgales reģionā jau pirmajā projekta kārtā tika nodrošināta platjoslas interneta piekļuve vairāku pagastu iedzīvotājiem, un darbus turpinot, ir intensīvs pieejamības pārklājums. Spriežot pēc 27.attēlā redzamās dinamikas, paredzams, ka pēc visu darbu pabeigšanas, kas paredzēta 31.12.2021, interneta piekļuve tiks nodrošināta ap 90% reģiona iedzīvotāju.

28.attēls *Platjoslas interneta tīkls (zaļš – I kārtā, rozā – II kārtā)*

4.7. Transporta un loģistikas pakalpojumu potenciāls

Jau 2007.gada pētījumā „Tehnoloģisko parku un loģistikas centru attīstība Latgales reģionā” tika noteikts, lai veidotu loģistikas centru svarīgi ir divi priekšnoteikumu atrašanās vietas izvēlei:

- novietojums pie valsts galvenā autoceļa
- novietojums lielā pilsētā ar attīstīto rūpniecību (vai netālu no tās).

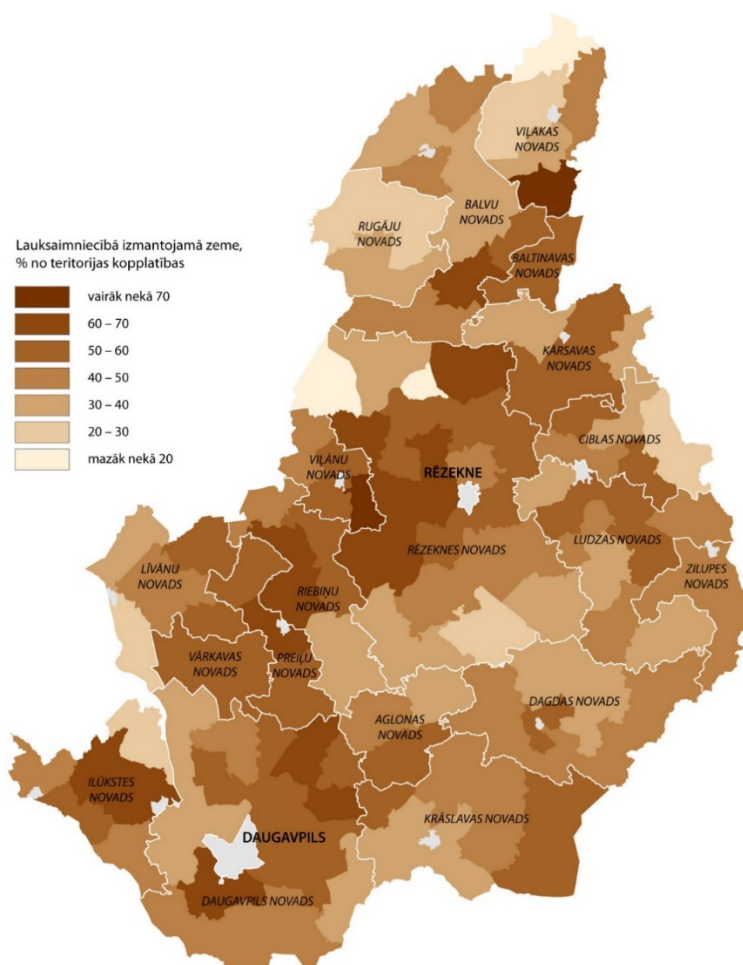
Saskaņā ar šiem pamat kritērijiem, loģistikas centriem atbilstošas teritorijas Latgales reģionā ir zemes ap valsts galvenajiem autoceļiem

Latgales attīstības programmas 2020-2027 prioritātē 2.1. Maģistrāles apakšprioritātē 2.1.3 Robežšķērsošana ir paredzēta Loģistikas centra izbūve Krāslavas novadā blakus Latvijas – Baltkrievijas robežkontroles punktam Pāternieki – Grigorovščina, sekmējot loģistikas un ražošanas pakalpojumu pieejamību Latgales reģionā un stiprinot ekonomiskās saites starp Latviju, Lietuvu, citām ES un NVS valstīm. Projekta mērķis ir stimulēt uzņēmējdarbību Latvijas pierobežā kā rezultātā tiks izveidots inovatīvs starptautisks loģistikas centrs Baltkrievijas pierobežā, orientējoties uz starptautiskās sadarbības aktivizēšanos pēc politiskās un veselības krīzēm.

Projekta I kārtā, kuru plānots uzsākt 2021.gadā, paredzēts, ka tiks izveidota Loģistikas centram nepieciešamā infrastruktūra (ceļi, elektrība, nožogojums, komunikācijas, infrastruktūra iznomāšanai uzņēmumiem u.c.) ar iespējamām ražošanas zonām, noliktavām preču pārkraušanai, pakošanai, ražošanai utt. ar attiecīgu publisko infrastruktūru – ceļiem, ūdensvadu, kanalizāciju, žogu, elektrību.

5. Uzņēmējdarbība reģionā

5.1.Lauksaimniecība

29. attēls LIZ īpatsvars Latgales pagastos. Avots:LAD

Latgales reģionā ne visas lauksaimniecībā izmantojamās zemes ir piemērotas augkopības (graudkopības) attīstībai (29.attēls), ko nosaka gan teritorijas reljefs, gan augšņu kvalitāte un klimatiskie apstākļi.

Lauku saimniecību ekonomiskais lielums un specializācija 2016.gadā			
	Saimniecību skaits	Izmantotā LIZ, tūkst.ha	Lauksaimniecībā pastāvīgi nodarbināto personu skaits, tūkst.
Pavisam	69933	1930.8	162.6
Laukkopība	29792	1001.7	63.8
Dārzenkopība	937	12.1	2.9
Ilggadīgo kultūru audzēšana	1096	5.8	2.2
Jauktā augkopība	3366	39.3	7.8
Piena lopkopība	10541	341.3	27.7
Ganāmo mājlopu audzēšana, izņemot piena lopkopību	6892	176.7	14.8
Cūkkopība un putnkopība	4495	27.2	10.9
Jauktā lopkopība	2495	37.6	6.1
Jauktā augkopība un lopkopība	10319	289.2	26.4

13. Tabula Lauku saimniecību ekonomiskais lielums un specializācija. Avots: CSP

Ekonomiski nozīmīgākā augkopības nozare Latgalē ir graudkopība, galvenokārt, rudzu un kviešu audzēšana. Statistikas dati par sējumu platībām norāda, ka Latgalē vairāk nekā puse sējumu ir vasaras mieži, bet to iespaido lielais mazo zemnieku saimniecību un naturālo saimniecību īpatsvars, kurās ziemas kviešus audzē lopbarības vajadzībām. Otra nozīmīgākā lauksaimniecības nozare ir piena lopkopība (13.tabula).

Latgales reģionā ir nozīmīgs bioloģisko lauksaimnieku īpatsvars, kas apsaimnieko vairāk nekā trešo daļu no kopējās bioloģiskās lauksaimniecības apsaimniekotās platības valstī.

Reģionā ir 33,7% (92 492 ha) no valsts bioloģiski apsaimniekotajām platībām un 40% no kopējā saimniecību skaita ir Latgales reģionā. Savukārt Vārkavas novadā bioloģisko zemju īpatsvars ir 40% apmērā, kas ir viens no lielākajiem rādītājiem, vērtējot bioloģiskās lauksaimniecības platības novadu griezumā.

Latgales reģiona bioloģiskās lauksaimniecības produkcijas realizācijas galvenais šķērslis ir mazie apjomi, jo lielākā daļa bioloģisko saimniecību ir vairāk naturālās saimniecības, kā rezultātā pārstrādātājiem nav iespējams atvērt bioloģisko produktu ražošanas līniju un kā papildus šķērslī bioloģiskie saimnieki min lielo attālumu līdz noieta tirgiem un neapmierinošo infrastruktūru.

5.2.Mežsaimniecība

Mežsaimniecība un koksnes ražošana ir Latgales reģionam nozīmīgas nozares, kas dod lielus ienākumus. Pašlaik mežu izstrādē dominējošā ir mežsaimniecības nozare, lielākā daļa produkcijas tiek eksportēta kā izejvielas.

Latgales mežos dominējošās koku sugas ir priede, egļu un sīklapu koki, pārsvarā bērzs. Lielāko daļu mežu veido vidēja vecuma audzes, kurās koncentrēts arī lielākais koksnes daudzums.

Meža atjaunošanas pamatuzdevums ir mežsaimniecības prasībām atbilstoša produktīva un kvalitatīva meža izaudzēšana, mežu atjaunojot mākslīgi (sējot vai stādot) vai veicinot dabisko atjaunošanos, ja tā norit ar dotajiem augšanas apstākļiem atbilstošām koku sugām

Ieaudzētā (valdošā) koku suga (ha)	Latgales reģionā									Latvijā kopā		
	visos īpašumu veidos			Valsts īpašumos			Pārējos īpašumos			visos īpašumu veidos		
	Kopā	tai skaitā		Kopā	tai skaitā		Kopā	tai skaitā		Kopā	tai skaitā	
		Sējot, stādot	Dabiski		Sējot, stādot	Dabiski		Sējot, stādot	Dabiski		Sējot, stādot	Dabiski
Pavisam:	8243.16	2707.74	5535.42	2291.25	1370.74	920.51	5951.91	1337.00	4614.91	44680.86	17034.55	27646.31
ar egli	1639.17	1512.25	126.92	510.28	503.70	6.58	1,128.89	1,008.55	120.34	9539.46	8626.52	912.94
ar priedi	788.98	659.32	129.66	564.01	561.83	2.18	224.97	97.49	127.48	7285.88	6446.83	839.05
ar citām skuju koku sugām	0.00	0.00	0.00	0.00			0.00			3.94	3.76	0.18
ar bērzu	2260.51	395.80	1864.71	716.99	274.10	442.89	1,543.52	121.70	1,421.82	12817.10	1554.54	11262.56
ar melnalksni	518.45	131.34	387.11	155.93	31.11	124.82	362.52	100.23	262.29	1679.32	364.44	1314.88
ar baltalksni	1210.13	1.29	1208.84	9.78		9.78	1,200.35	1.29	1,199.06	5973.48	9.01	5964.47
ar apsi	1786.82	7.74	1779.08	333.74		333.74	1,453.08	7.74	1,445.34	7196.56	12.95	7183.61
ar ozolu, osi	6.17	0.00	6.17	0.00			6.17		6.17	61.85	16.23	45.62
ar citām lapu koku sugām	32.93	0.00	32.93	0.52		0.52	32.41		32.41	123.27	0.27	123.00

14. Tabula Atjaunotās meža platības Latgales reģionā 2019.gadā Avots:CSP

Ik gadu galvenajā cirtē iegūst izaugušās koksnes ražu, savukārt kopšanas un sanitārajās cirtēs cirt kokus paliekošās mežaudzes stāvokļa uzlabošanai. Koku ciršanas apjomu galvenokārt ietekmē valsts attīstība, vispārējā ekonomiskā situācija, kokmateriālu cenas tirgū, likumdošana

u.c. 15. tabulā atspoguļotas mežu cirtes Latgales reģionā sadalījumā pa ciršu veidiem un mežu īpašumtiesībām. Dominējošā ir galvenā cirte pārējos mežos iegūstot 1187515 m³ materiāla.

	kopā		valsts meži		pārējie meži	
	ha	m ³	ha	m ³	ha	m ³
Pavisam	18847.3	2109140	5404.71	780021	13442.6	1329119
Galvenā cirte	8937.29	1789699	2009.91	602184	6927.38	1187515
Kopšanas cirte	6231.02	206435	2025.62	116527	4205.4	89908
Sanitārās cirte	3315.8	75536.8	1156.46	34109	2159.34	41428
Rekonstruktīvās cirtes	26.68	6983	9.5	3137	17.18	3846
atmežošanas cirte	78.06	13260	60.09	10406	17.97	2854
citas cirtes	258.41	17226.4	143.13	13658.66	115.28	3567.74

15. Tabula. Mežu cirtes Latgales reģionā 2019.gadā

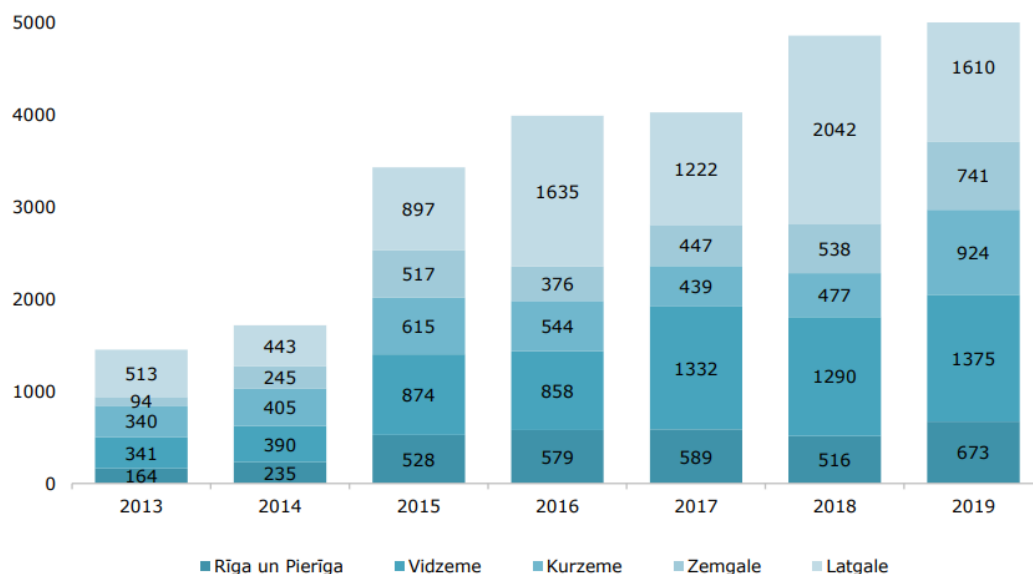
Meža ieaudzēšana ir jauna meža sēšana un stādīšana ar mežu neapklātās zemēs. Tās mērķi ir racionāli izmantot zemi, samazināt vides piesārņojumu, dažādot lauku ainavu u.c. Lauksaimniecībā neizmantotās zemēs 2019. gadā Latgalē ieaudzētas 1610.09 ha mežaudzes

Ieaudzētā (valdošā) koku suga (ha)	Latgales reģionā									Latvijā kopā		
	visos īpašumu veidos			Valsts īpašumos			Pārējos īpašumos			visos īpašumu veidos		
	Kopā	tai skaitā		Kopā	tai skaitā		Kopā	tai skaitā		Kopā	tai skaitā	
		mežs	plantācij u mežs		mežs	plantācij u mežs		mežs	plantācij u mežs		mežs	plantācij u mežs
Pavisam:	1610.09	544.33	1065.76	41.36	21.04	20.32	1,568.73	523.29	1,045.44	5323.27	1757.95	3565.32
ar egli	626.61	195.66	430.95	0.50		0.50	626.11	195.66	430.45	2292.82	798.96	1493.86
ar priedi	152.80	55.68	97.12	0.97		0.97	151.83	55.68	96.15	371.51	121.06	250.45
ar citām skuju koku sugām										0.59		0.59
ar bērzu	509.30	177.86	331.44	39.58	20.73	18.85	469.72	157.13	312.59	1752.93	544.38	1208.55
melnaļskni	76.66	20.77	55.89				76.66	20.77	55.89	251.46	80.91	170.55
baltalksni	169.01	78.41	90.60	0.31	0.31		168.70	78.10	90.60	493.79	175.92	317.87
ar apsi	37.26	8.09	29.17				37.26	8.09	29.17	70.93	13.02	57.91
ozolu, osi	1.61	0.82	0.79				1.61	0.82	0.79	21.02	15.50	5.52
ar citām lapu koku sugām	36.84	7.04	29.80				36.84	7.04	29.80	68.22	8.20	60.02

16. Tabula. Ieaudzētās mežu platības Latgales reģionā 2019.gadā. Avots:CSP

Ļoti būtisku atbalstu mežsaimniecības attīstībai sniedz meža kopšanas un mežaudžu uzlabošanas pasākums, kura ietvaros izkopti 7,8 tūkst. ha jaunaudžu un mežaudzes ieaudzētas 1,1 tūkst. ha platībā, kopā 9.918 tūkstoši ha. Latgales reģions bijis samērā aktīvs, piesakoties atbalsta programmām meža ieaudzēšanai, kopšanai un atjaunošanai. Vidēji 20% no pieejamā kopējā publiskā finansējuma minētajiem atbalsta pasākumiem, apstiprināts tieši Latgales reģionā

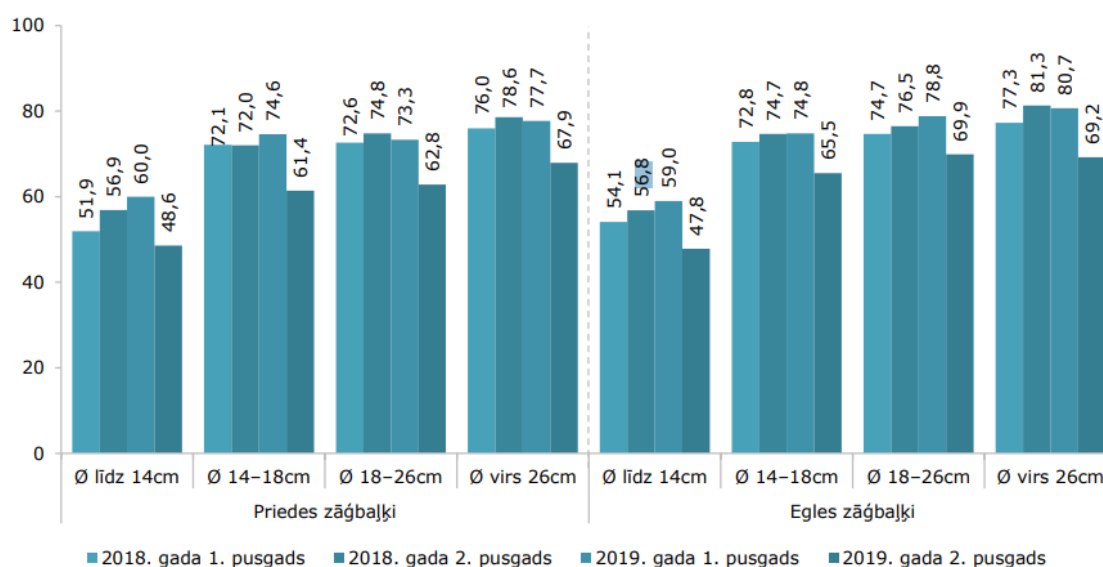
Meža ieaudzēšanas dinamiku pa gadiem un salīdzinājumā ar citiem Latvijas reģioniem var aplūkot 30. attēlā.

30. attēls Ieaudzētās meža platības plānošanas reģionos. Avots: CSP

Centrālās statistikas pārvaldes apkopotā informācija liecina, ka Latvijā, tai skaitā arī Latgalē, 2019. gadā, salīdzinot ar 2018. gadu, ir noticis apaļkoku iepirkumu cenu samazinājums gan skujkoku, gan lapu apaļkokiem. Pēc 2019. gada 1. pusgada, kad Eiropas kokmateriālu tirgū bija netipiski augstas cenas un, neskatoties uz to, ka siltās un mitrās ziemas ietekmē bija daudz grūtāka un dārgāka mežizstrāde, 2019. gada 2. pusgadā notika cenu lejupslīde, jo produkcijas piegādātāji bija spiesti konkurēt ar kaitēkļu bojātas koksnes pieplūdi un lētākām izejvielām Zviedrijā, Vācijā un Čehijā, kas radīja arī pārprodukciju vairāku preču segmentos.

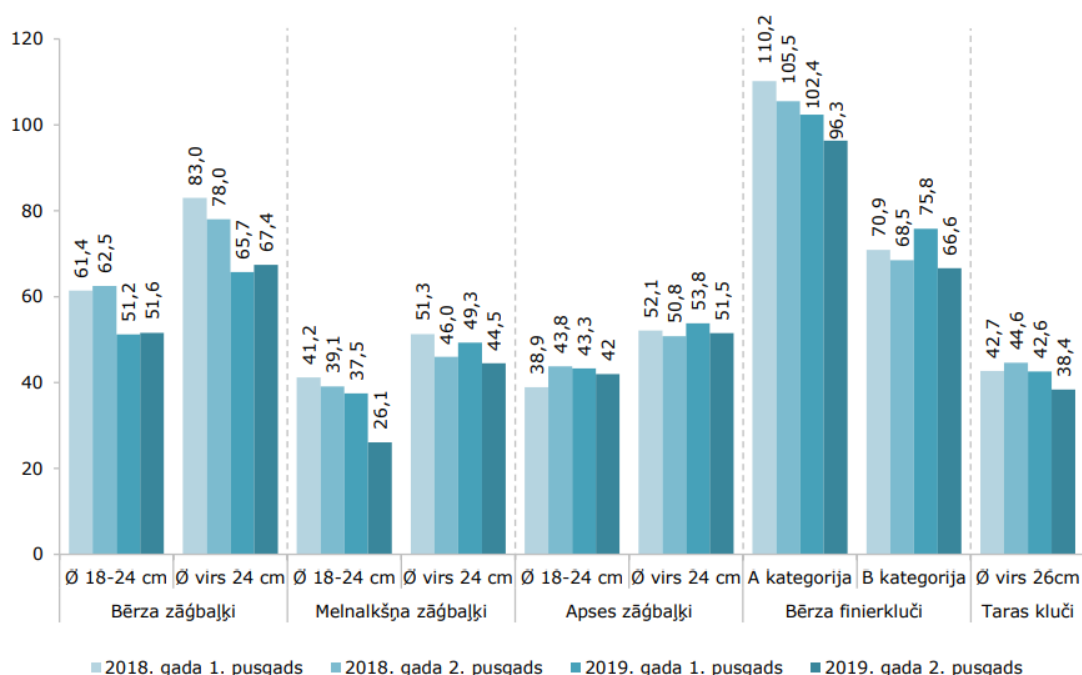
2019. gada 2. pusgadā, salīdzinot ar 1. pusgadu, no skujkoku zāgbaļķiem lielākais cenu kritums bija priedes un egles apaļkokiem līdz 14 cm diametrā un priedes apaļkokiem 14–18 cm diametrā. Mazāks cenu samazinājums bija priedes zāgbaļķiem 18–26 cm diametrā un priedes, egles zāgbaļķiem virs 26 cm diametrā. Vismazāk cenas samazinājās egles zāgbaļķiem 14–18 cm un 18–26 cm diametrā – vidēji par 9 EUR/m³.

31. attēls Skuju koku zāgbaļķu vidējā iepirkuma cena. Avots: CSP

2019. gada 2. pusgadā, salīdzinot ar 1. pusgadu, no lapu koku apaļkokiem vislielākais cenu kritums bija melnalkšņa zāgbaļķiem 18–24 cm diametrā – par 30 % jeb 11 EUR/m³, mazākais – apses zāgbaļķiem 18–24 cm diametrā. Iepirkumu cenas nedaudz palielinājās bērza

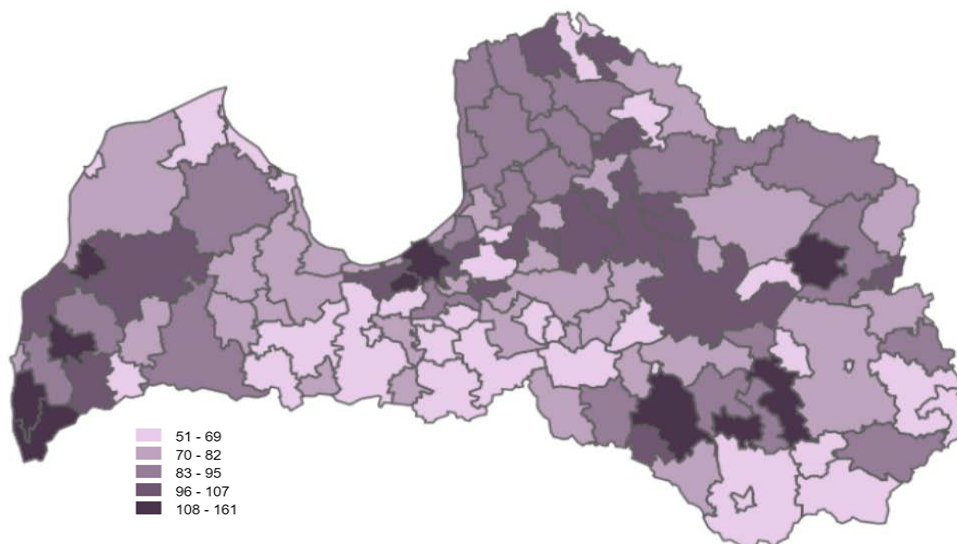
zāģbaļķiem 18–24 cm diametrā (vidēji par 1 % jeb 0,4 EUR/m³), bet bērza zāģbaļķiem virs 24 cm diametrā – par 3 % jeb 2 EUR/m³.

32. 2 attēls Lapu koku zāģbaļķu, finierkluču un taras kluču vidējās iepirkumu cenas. Avots: CSP

5.3. Ekonomiski aktīvās vienības un eksports

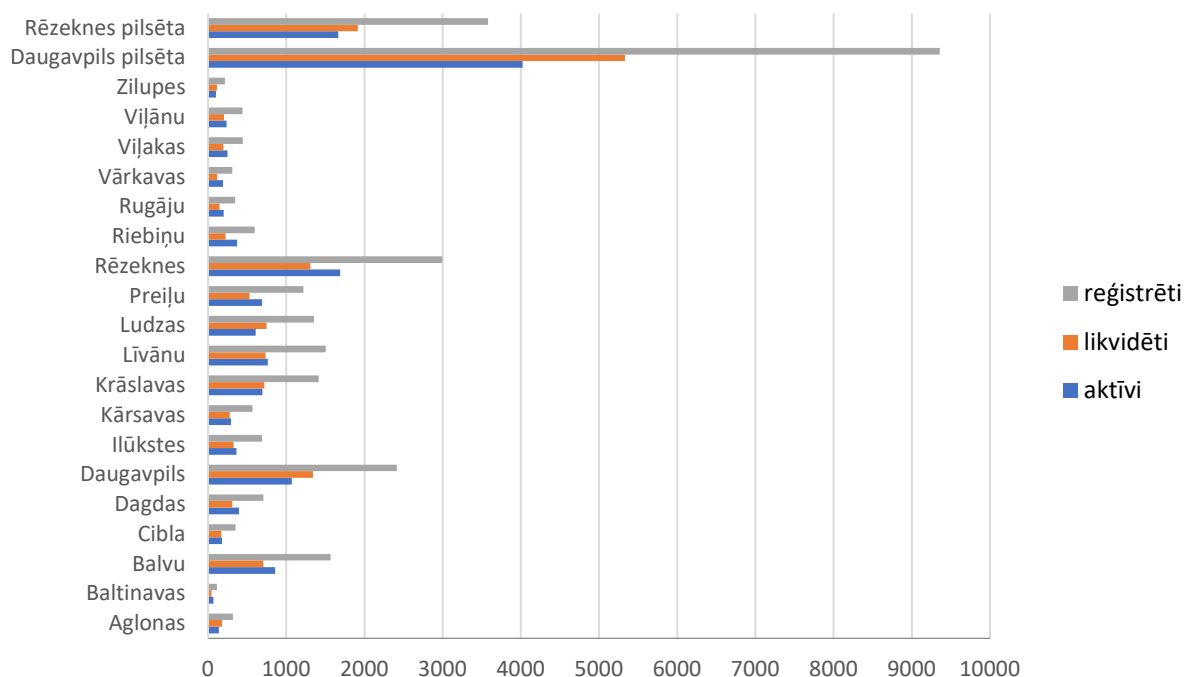
Tirgus sektora ekonomiski aktīvo statistikas vienību skaits raksturo iedzīvotāju ekonomisko aktivitāti reģionā. Tirgus sektora uzņēmumi ir pašnodarbinātās personas, individuālie komersanti, komercsabiedrības un zemnieku un zvejnieku saimniecības.

33. attēls Ekonomiski aktīvo uzņēmumu skaits 2020.gadā. Avots: CSP

2020.gada decembra sākumā Latgalē bija reģistrēti 17624 uzņēmumi, kas ir 4,54% no visiem Latvijā reģistrētiem uzņēmumiem. Lai arī īpatsvars ir neliels, jāņem vērā, ka Rīgā vien ir reģistrēti 50,5% un Pierīgā 15,86% no visiem Latvijas uzņēmumiem. No visiem reģistrētajiem uzņēmumiem Latgalē 14879 jeb 44,06% ir aktīvi uzņēmumi ar kopējo pamatkapitālu 194,14 miljoni EUR. Kopējais Latgales aktīvo uzņēmumu pamatkapitāls sastāda tikai 1,97 % no visu Latvijas aktīvo uzņēmumu pamatkapitāla, jo tāpat kā ar skaitu Rīgā reģistrēto aktīvo uzņēmumu pamatkapitāls ir 16,53 miljardi EUR, kas sastāda 76,41% no kopējā - 21,64 miljardi EUR.

34. attēlā vērojams, ka reģiona pilsētās Daugavpilī un Rēzeknē ir būtiski lielāks uzņēmumu skaits nekā novados. Reģistrēto un aktīvo uzņēmumu skaitu var aplūkot 17.tabulā.

34. attēls aktīvie, reģistrētie un likvidētie uzņēmumi Latgales reģionā 2019.gadā

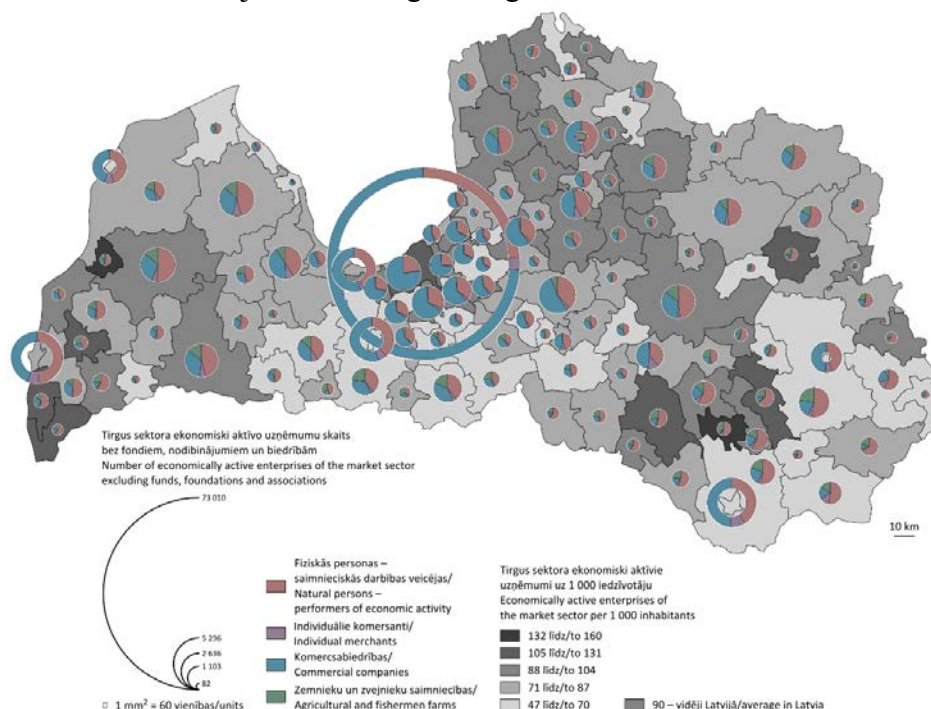
Daugavpilī 2020.gada decembra sākumā bija reģistrēti 9362 uzņēmumi, kas ir 40,6% no visiem reģionā reģistrētiem uzņēmumiem, bet no tiem 4021 (42,95%) ir aktīvi uzņēmumi ar kopējo pamatkapitālu 172714205,43 EUR. (skat. 17. tabulu).

Novads / pilsēta	Reģistrētie uzņēmumi			aktīvie uzņēmumi 01.12.2020				Kopā
	2018	2019	2020	Skaitis	%	Pamatkapitāls, EUR	Vidējais, EUR	
Aglonas novads	3	3	3	141	44.06%	533846.49	3786.15	320
Baltinavas novads	2	2	1	71	61.74%	71291.00	1004.10	115
Balvu novads	40	42	24	861	54.81%	10934487.05	12699.75	1571
Ciblas novads	2	10	0	181	51.27%	256888.39	1419.27	353
Dagdas novads	23	15	16	397	55.92%	4030586.00	10152.61	710
Daugavpils novads	51	53	35	1073	44.41%	12029203.70	11210.81	2416
Ilūkstes novads	13	16	10	364	52.75%	18681865.00	51323.80	690
Kārsavas novads	18	10	4	293	51.31%	5471170.00	18672.94	571
Krāslavas novads	21	20	25	701	49.26%	29579417.29	42196.03	1423
Līvānu novads	29	16	14	767	50.96%	38267924.00	49892.99	1505
Ludzas novads	33	19	36	610	44.89%	26705865.92	43780.11	1359
Preiļu novads	32	27	22	688	56.35%	17994272.63	26154.47	1221
Rēzeknes novads	55	56	52	1690	56.30%	19501891.00	11539.58	3002
Riebiņu novads	7	9	10	374	62.54%	574793.00	1536.88	598
Rugāju novads	9	1	0	201	57.59%	356047.37	1771.38	349
Vārkavas novads	1	1	2	195	62.10%	36868.00	189.07	314
Viļakas novads	11	14	9	249	55.70%	1603499.00	6439.76	447
Viļānu novads	4	11	8	237	53.50%	6824745.20	28796.39	443
Zilupes novads	9	4	0	103	47.47%	683689.00	6637.76	217
Daugavpils	232	250	197	4021	42.93%	172714205.43	42953.05	9367
Rēzekne	91	91	67	1662	46.42%	58522860.50	35212.31	3580
Latgales reģionā	363	329	271	9196		194138350	21111	17624

17. tabula Reģistrēto un aktīvo uzņēmumu skaits un pamatkapitāls. Avots: Lursoft

Tirgus sektora ekonomiski aktīvo statistisko vienību skaits uz 1000 iedzīvotājiem ir kā ilgtermiņa rezultatīvais rādītājs.

Latgales plānošanas reģiona uzņēmējdarbības vide daudz neatšķiras no citiem reģioniem, bet ir manāmas dažas īpatnības. 2018.gadā Latgales reģionā uz tūkstoš iedzīvotājiem bija 69 ekonomiski aktīvās tirgus sektora statistikas vienības. Latgales reģionā vislielākais īpatsvars no ekonomiski aktīvajām tirgus sektora statistikas vienībām 2019.gadā bija Fiziskas personas – saimnieciskās darbības veicējas- 49,81%, tas ir lielākais rādītājs salīdzinot arī ar citiem reģioniem un krietni pārsniedz Latvijas vidējo rādītāju- 34,3%. Šis rādītājs varētu liecināt par Latgales reģiona iedzīvotāju aktivitāti, par vēlēšanos uzlabot savus dzīves apstākļus, kā arī, tas ir veids kā radīt sev darba vietu, jo šobrīd Latgales reģionā ir lielākais bezdarbs valstī.

35. attēls 3 Tirgus sektora ekonomiski aktīvie uzņēmumi 2017.gadā. Avots: CSP

Ļoti atšķirīgs tirgus sektora ekonomiski aktīvo statistisko vienību skaits uz 1000 iedzīvotājiem ir reģiona pašvaldību teritorijās (35.attēls). Vairāk kā 100 tirgus sektora ekonomiski aktīvo statistisko vienību uz 1000 iedzīvotājiem 2019. gadā bija Riebiņu, Rugāju un Vārkavas novados, bet viszemākie rādītāji Daugavpils, Viļānu un Zilupes novados (skat.18.tabulu).

Pašvaldība	2017			2018			2019		
	Pavisam	komersanti	pārējie uzņēmumi	Pavisam	komersanti	pārējie uzņēmumi	Pavisam	komersanti	pārējie uzņēmumi
Daugavpils	57	33	24	57	33	24	56	33	23
Rēzekne	67	37	30	66	36	30	67	37	30
Aglonas novads	57	11	46	57	11	46	60	12	48
Baltinavas novads	96	16	80	101	14	87	96	12	84
Balvu novads	82	22	60	84	23	61	83	24	59
Cīblas novads	89	13	76	89	14	75	91	15	76
Dagdas novads	82	12	70	83	14	69	84	13	71
Daugavpils novads	57	16	41	59	16	43	58	16	42
Ilūkstes novads	74	16	58	77	18	59	76	19	57
Kārsavas novads	74	18	56	74	17	57	75	19	56
Krāslavas novads	65	21	44	66	21	45	66	20	46

Līvānu novads	92	26	66	90	27	63	87	26	61
Ludzas novads	63	22	41	65	24	41	62	24	38
Preiļu novads	93	24	69	94	25	69	90	26	64
Rēzeknes novads	68	16	52	71	18	53	71	19	52
Riebiņu novads	119	13	106	126	15	111	125	15	110
Rugāju novads	115	17	98	121	22	99	123	21	102
Vārkavas novads	160	11	149	161	11	150	158	10	148
Viļakas novads	73	11	62	81	13	68	76	13	63
Viļānu novads	54	16	38	57	17	40	54	18	36
Zilupes novads	47	12	35	53	16	37	54	16	38
Latgales reģionā	68	25	43	69	25	44	68	26	42

18. tabula tirgus sektora ekonomiski aktīvie uzņēmumi uz 1000 iedzīvotājiem. Avots: CSP

Reģionā visvairāk darbojas pašnodarbinātie uzņēmēji jeb saimnieciskās darbības veicēji, lielākajos novados ir liels komercsabiedrību īpatsvars, kā arī zemnieku saimniecības. Ievērojamu daļu aizņem valsts un pašvaldību budžeta iestādes. Visvairāk komersantu darbojas Daugavpilī, Rēzeknē, Rēzeknes novadā un skaitam ir tendence palielināties, bet uz 1000 iedzīvotājiem visvairāk uzņēmumu ir Līvānu, Balvu, Ludzas novadā. Vārkavas, Riebiņu, Rugāju novadā ir ievērojams kopējais komersantu skaits šo statistiku uzlabo lielais zemnieku saimniecību skaits šajos novados. Novadu 10 lielākie uzņēmumi pēc apgrozījuma 2019.gadā apkopoti pielikumā.

2017.gadā 100 Latgales lielākie eksporta uzņēmumi eksportēja preces ar kopējo vērtību 549 miljoni EUR, kas bija aptuveni 1/3 no reģiona 2017. gada IKP un 4,5% no valsts kopējā eksporta apjoma 2017.gadā -11 506 miljoni EUR. 2018.gadā reģiona 100 lielāko eksporta uzņēmumu eksportēto preču apjoms samazinājās par 30% un veidoja tikai 3,1% no kopējā valsts eksporta apjoma no 12 342 miljoniem EUR.

Lai arī eksports ir liels panākums un tam ir milzīga nozare reģiona, kā arī visas valsts ekonomikā, tomēr jāatzīst, ka kopumā reģiona ekonomika balstās uz zemas tehnoloģijas un zemas pievienotās vērtības uzņēmējdarbības aktivitātēm, kuras neļauj straujāku izaugsmi

5.3.1. Latgales plānošanas reģionā radītā pievienotā vērtība

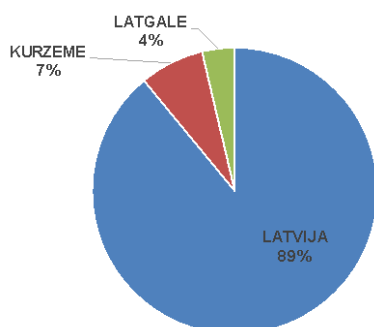
2017.gadā Latgales reģionā radītā pievienotā vērtība sastādīja 7,15 % no valstī radītās pievienotās vērtības. Zemāks īpatsvara rādītājs 2017.gadā ir Vidzemes reģionam- 6,33% (19.tabula).

Reģionu pievienotās vērtības īpatsvars Latvijā (faktiskajās cenās; procentos)			
	2015	2016	2017
Latvija	100	100	100
Rīgas reģions	54,26	54,13	53,58
Pierīgas reģions	14,76	15,21	16,01
Vidzemes reģions	6,49	6,45	6,33
Kurzemes reģions	9,35	9,41	9,38
Zemgales reģions	7,70	7,58	7,41
Latgales reģions	7,29	7,08	7,15

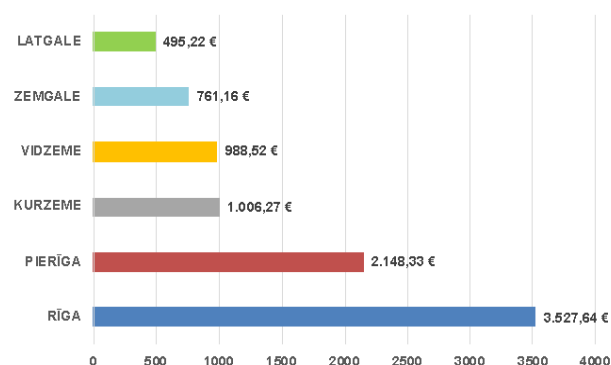
19. tabula Pievienotās vērtības īpatsvars Avots: Centrālā statistikas pārvalde

Kopējās pievienotās vērtības apjoms Latgalē pēdējos piecos gados (2013-2017) ir pieaudzis par 9%, Kurzemē¹ par 11%, bet Latvijā kopumā par 16%.

¹ Kurzeme tiek izmantota salīdzināšanai, jo arī tajā atrodas divas speciālās ekonomiskās zonas.

36. attēls Latgales un Kurzemes salīdzinošais īpatsvars valsts kopējos bruto kapitālieguldījumos materiālās lietās, 2017. Avots: CSP

37. attēls Bruto kapitālieguldījumu materiālās lietās salīdzinājums Latvijas reģionos, 2017. Avots: CSP

Bruto kapitālieguldījumi materiālās lietās Latgalē ir četras reizes zemāki nekā valstī vidēji un septiņas reizes zemāki nekā Rīgā. Skat.37. attēlu

Pēdējo piecu gadu laikā (2014-2018) pamatlīdzekļu apjoms Latgalē ir pieaudzis par 5%, kamēr Latvijā kopumā par 13%.

	Pamatlīdzekļi	Pievienotā vērtība
LATVIJA	€ 32.632,77	€ 18.256,00
Kurzemes reģions	€ 19.587,51	€ 15.955,00
Latgales reģions	€ 9.973,15	€ 10.800,00

20. Tabula Pamatlīdzekļu un pievienotās vērtības apjoms uz vienu strādājošo, 2017, EUR: Avots: CSP un Lursoft

CSP dati 21.tabulā apliecina, ka Latgales reģiona attīstībai ir ļoti nozīmīgi turpināt attīstīt lauksaimniecību, rūpniecību un veicināt loģistikas pakalpojumu attīstīšanu. Šo nozaru pievienotās vērtības rādītāji Latgales reģionā pārsniedz valsts vidējos rādītājus.

Radītās pievienotās vērtības īpatsvars pa darbības veidiem (%)		
	Latvija	Latgales reģions
PAVISAM	100	100
(A) Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība	3,98	7,69
Ieguves rūpniecība un karjeru izstrāde (B)	0,51	0,76
Apstrādes rūpniecība (C)	12,07	14,93
Elektroenerģija, gāzes apgādes, siltumapgāde un gaisa kondicionēšana (D)	2,67	2,43
Ūdens apgāde, notekūdeņu, atkritumu apsaimniekošana un sanācija (E)	0,82	1,4
Būvniecība (F)	5,89	3,81
Vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība; automobiļu, motociklu remonts (G)	14,4	10,64
Transports un uzglabāšana (H)	8,92	10,07
Izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi (I)	1,96	0,83
Informācijas un komunikācijas pakalpojumi (J)	5,22	1,74
Finanšu un apdrošināšanas darbības Operācijas ar nekustamo īpašumu Profesionālie, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi. Administratīvo un apkalpojošo dienestu darbība (K.,L,M,N)	24,06	16,93
Valsts pārvalde un aizsardzība, obligātā sociālā apdrošināšana (O)	7,89	12,56
Izglītība (P)	4,91	8,52
Veselība un sociālā aprūpe (Q)	3,56	4,89
Māksla, izklaide un atpūta; citi pakalpojumi (R,S,T)	3,15	2,80

21. Tabula Pievienotās vērtības īpatsvars 2017.gadā Avots: Centrālā statistikas pārvalde

5.4. Uzņēmējdarbības atbalsts un iespējas

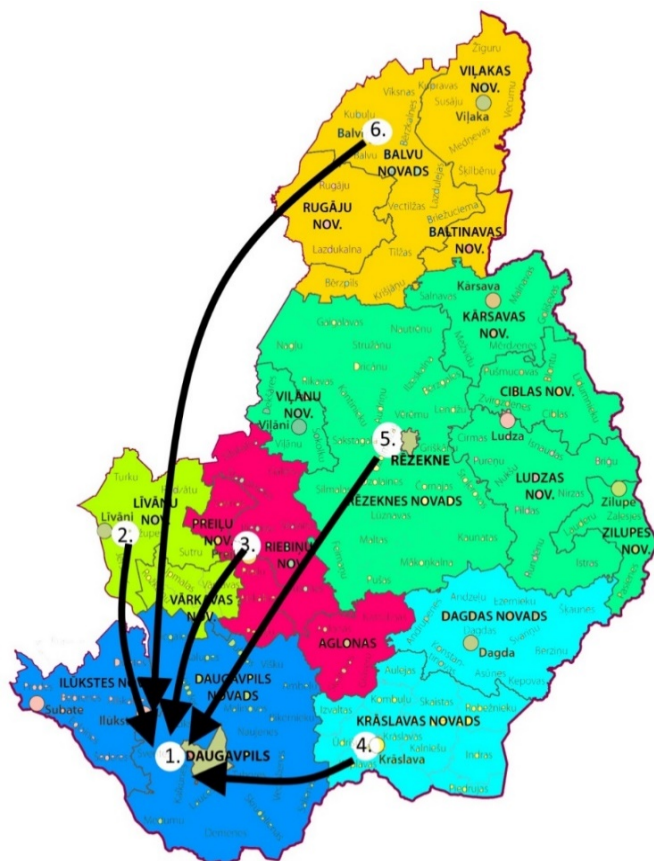
Latgales reģiona pašvaldībās ir pieejami dažādi uzņēmējdarbības atbalsta rīki un iestādes. Piemēram, vairāk nekā 75% pašvaldībās ir pieejami biznesa ideju konkursi, kur var iegūt finansējumu savas biznesa idejas realizācijai vai attīstībai, darbojas vairākas valsts mēroga biznesa un uzņēmējdarbības atbalsta iestādes. Tirdzniecības un rūpniecības kamerai, Latvijas Darba devēju konfederācijai ir filiāles Rēzeknē un Daugavpilī.

Lauku novados uzņēmējdarbības atbalstu lielākoties sniedz Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra (LLKC) konsultanti. LLKC biroji pārklāj visu reģiona teritoriju un konsultācijas ir, galvenokārt, paredzētas uzņēmējiem lauksaimniecības nozarē.

Daudzās pašvaldībās ne tikai konsultatīvas sadarbības mehānismi ar uzņēmējiem, bet iespēju robežās tiek arī sniegts finanšu atbalsts. Katru gadu gandrīz visas pašvaldības uz konkursa pamata piedāvā uzņēmējiem neatmaksājamus grantus. To apmērs vienam uzņēmumam variē no EUR 500 līdz EUR 10 000 atkarībā no pašvaldības rocības, bet kopējais ikgadējais fonds no EUR 1 500 Baltinavas novadā līdz EUR 60 000 Daugavpils pilsētā. Granti ir paredzēti uzņēmējdarbības veicināšanai – gan tās uzsākšanai, gan paplašināšanai. Vairākas pašvaldības saviem uzņēmumiem piedāvā arī nekustamā īpašuma nodokļa atlaidi.

Latgales uzņēmējdarbības centrs (LUC) ir izveidojis vienotu konsultantu tīklu, kas aptver visas Latgales reģiona novadu pašvaldības (38.attēls), lai sniegtu koordinētu bezmaksas atbalstu jau strādājošajiem uzņēmējiem un tiem, kas tikai vēlas uzsākt uzņēmējdarbību.

Kopumā ir 6 LUC konsultanti, kas atrodas Daugavpilī, Līvānos, Preiļos, Krāslavā, Rēzeknē un Balvos, un sniedz pakalpojumus sev noteiktos novados. Tīkls tiek koordinēts no Latgales plānošanas reģiona (LPR) biroja Daugavpilī, kur atrodas LUC vadītājs

39. attēls LUC konsultantu tīkls

Būtiskākie pasākumi Latgales reģiona uzņēmējdarbības aktivitātes palielināšanai un labvēlīgu nosacījumu radīšanai investīciju piesaistei LUC darbības ietvaros ir sekojoši:

- konsultācijas par Eiropas Savienības fondu un finanšu sektora (ALTUM) programmu pieejamību, t.sk. par pieteikšanos un anketu aizpildīšanu. Ar šo pakalpojumu tiks nodrošināta visu uzņēmējdarbības atbalsta programmu pieejamība vienā vietā – pie LUC speciālista.

- motivācijas un apmācības pasākumi – sadarbībā ar citām institūcijām (LLKC, ALTUM, LIAA u.c.), kā arī piesaistot kompetentus lektorus tiek organizēti informatīvi semināri esošiem un topošiem uzņēmējiem, motivācijas pasākumi jauniešiem;

- e-pakalpojumi – konsultācijas par e-pakalpojumu izmantošanu un apmācības portāla www.latvija.lv efektīvai lietošanai.

- „birokrātijas gids” – konsultācijas par dažādu institūciju pakalpojumiem (risinājumu meklēšana „birokrātijas” problēmsituācijās, priekšlikumi normatīvā regulējuma pilnveidošanai);
- konsultatīvs atbalsts piemērotu industriālo zonu atrašanā potenciāliem investoriem un uzņēmējiem;
- pieredzes apmaiņas braucienu un tirdzniecības misiju / uzņēmēju grupu vizīšu organizēšana – uzņēmēju grupu vizītes uz citiem reģioniem, uzņēmējdarbības veiksmes piemēru iepazīšana, kontaktu veidošana.

39.attēlā kartē atzīmētas pašvaldību un valsts iestādes, kas nodarbojas ar uzņēmējdarbības atbalstu un attīstību savā pašvaldībā vai Latgales reģionā. Tās pārsvarā koncentrētas reģionālās nozīmes attīstības centros: Balvi, Ludza, Rēzekne, Preiļi, Līvāni, Krāslava un Daugavpils.

1. Biznesa inkubatori - Latgales reģionā 2016. gada 1. septembrī darbu uzsākuši divi Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras (LIAA) biznesa inkubatori – Daugavpilī un Rēzeknē. Inkubatora mērķis ir atbalstīt jaunu, dzīvotspējīgu un konkurētspējīgu komersantu izveidi un attīstību, nodrošināt fiziskas personas un komersantus ar uzņēmējdarbības uzsākšanai un attīstībai nepieciešamo vidi, konsultācijām, apmācībām un pasākumiem par vispārīgiem uzņēmējdarbības jautājumiem, mentoru atbalstu un grantu līdzfinansējumu.

2. Tūrisma informācijas centri – sadarbojas ar tūrisma jomas uzņēmumiem un iesaistās tūrisma nozares attīstībā. 13 reģiona Tūrisma informācijas centros var iegūt informāciju par lokāli nozīmīgākajiem apskates objektiem un tūrisma maršruti, saņemt kartes un citus ceļotājam noderīgus informatīvus materiālus.

3. Biedrības, kas atbild par LEADER programmu realizāciju Latgales reģiona novados – 6 Biedrību mērķis ir ar savu darbību veicināt savā aptvertajā teritorijā dzīvojošo iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanu, sekmējot ilgtspējīgu lauku attīstību, kas ietver gan ekonomiskās un sociālās aktivitātes pieaugumu, gan teritorijas apkārtējās vides uzlabošanu un esošo resursu ilgtspējīgu izmantošanu.

4. Latvijas lauku konsultāciju un izglītības centrs (LLKC) - LLKC klienti darbojas lauksaimniecības, mežsaimniecības, zivsaimniecības un citās lauku uzņēmējdarbības jomās. Reģionā ir 6 LLKC, kas piedāvā lauku attīstības konsultāciju pakalpojumus uzņēmējiem, organizācijām un iedzīvotājiem, veicinot nozares ražošanas procesus, nodrošinot grāmatvedības un biznesa plānošanas konsultācijas un pakalpojumus, kā arī pētījumus, izglītošanu un informēšanu.

40. attēls Uzņēmējdarbības atbalsta institūciju izvietojums

5. Pašvaldību biznesa centri – Centru mērķis ir atbalstīt, veicināt uzņēmējdarbības attīstību un jaunu uzņēmumu veidošanos savās pašvaldībās. Latgales reģionā ir 4 Pašvaldību biznesa centri – Balvos, Līvānos, Preiļos un Daugavpilī.

6. ALTUM - ALTUM ir valstij piederoša attīstības finanšu institūcija, kas finanšu instrumentu veidā sniedz valsts atbalstu noteiktām mērķa grupām. ALTUM izstrādā un īsteno valsts atbalsta programmas, novēršot tirgus nepilnības, kuras nevar atrisināt privātā sektora finanšu iestādes, un nodrošinot finanšu pieejamību jomās, kuras valsts ir izvirzījusi kā atbalstāmas un svarīgas.

Galvenais **valsts atbalsts** mehānisms reģionā ir speciālās ekonomiskās zonas (SEZ). Tās ir viens no Latvijas Industriālās politikas mehānismiem. SEZ, kā industriālās politikas mehānismam, vienlaikus ir arī reģionālās attīstības dimensija. Tas ir īpašs tiesiskais regulējums, kas pieļauj nodokļu atlaides uzņēmumiem pret kapitāla ieguldījumiem noteiktā teritorijā. SEZ reģistrētās kapitālsabiedrības var saņemt gan tiešās nodokļu atlaides (nekustamā īpašuma nodoklis, uzņēmumu ienākuma nodoklis), gan arī netiešo nodokļu atvieglojumus, veidojot Speciālās ekonomiskās zonas teritorijās brīvās zonas, kā arī veicot ieguldījumus.

SEZ darbojas ar mērķi veicināt tirdzniecību, attīstīt rūpniecību un satiksmi, kā arī preču eksportu un importu caur Latviju, piesaistot ieguldījumus ražošanas un infrastruktūras attīstībai un jaunu darba vietu radīšanai. Līdz 2020.gada vidum investīcijas, kuras uzņēmumiem ļāva kvalificēties atlaižu saņemšanai, bija ieguldījumi ilgtermiņa materiālos aktīvos (ēkās, mašīnās un iekārtās) un nemateriālajos aktīvos (patentu iegūšana un tehnoloģiju iegāde). Sākot ar 2020. gada 15.maiju arī izveidoto darbavietu algas tiek atzītas par ieguldījumu.

Latgales plānošanas reģiona teritorijā atrodas divas SEZ teritorijas - **Rēzeknes speciālā ekonomiskā zona** un **Latgales speciālā ekonomiskā zona**. Rēzeknes SEZ darbojas kopš 1997.gada un tai ir jau uzkrāta ievērojama darbības pieredze. Latgales SEZ ir izveidota tikai 2017.gadā, bet arī tā ir uzņēmusi atzīstamus izaugsmes tempus.

Galvenā atšķirība starp Rēzeknes SEZ un Latgales SEZ ir to ģeogrāfiskajā pārklājumā. Rēzeknes SEZ sastāv no vairākām industriālām teritorijām pilsētā un blakus esošajā Rēzeknes novadā, savukārt Latgales SEZ nosacījumi ir piemērojami visā reģionā.

2020.gadā Latgalē ir 36 uzņēmumi, kuriem ir piešķirts SEZ statuss. Galvenās nozares Rēzeknes SEZ ir C16 - koksnes un izstrādājumu ražošana, C25 - gatavo metālizstrādājumu ražošana, C28 - mašīnu un iekārtu ražošana, kā arī H - transports un noliktavu darbība.

Galvenās nozares Latgales SEZ ir C25 - gatavo metālizstrādājumu ražošana, C16 - koka un izstrādājumu ražošana, C27 - elektrisko iekārtu ražošana, C26 - datoru, elektronisko un optisko izstrādājumu ražošana, kā arī C10 – pārtikas produktu ražošana.

22.tabulā apkopoti abu SEZ darbības rādītāji.

	Latgales SEZ	Rēzeknes SEZ
Darbības gadi	4	23
Kopējā teritorija, ha	72735	1155
t.sk līgumos noteiktā teritorija	77	125,32
Uzņēmumu skaits ar SEZ statusu	16	37
t.sk. 2019. gadā	16	20
Kopējais faktiski veikto ieguldījumu apjoms no dibināšanas līdz 2019.gadam, miljonos EUR	-	171,1
- kopā ar plānotajiem ieguldījumiem līdz 2022.gadam	22.7	228,4
Kopējais maksimāli pieļaujamais nodokļu atvieglojumu apjoms, miljonos EUR	10,5	70,3* 89,3**
SEZ uzņēmumu kopējais darbavietu skaits 2019. gadā	971	990
2016.-2019. gadā radītās jaunās darba vietas	135	184
Kopā Ārvalstu tiešās investīcijas	1.2	3.2

* Uz 2019 gada beigām par faktiski veiktajiem un pabeigtajiem ieguldījumiem;

** par faktiski veiktajiem un plānotajiem ieguldījumiem kopā

22. Tabula SEZ darbības rādītāji Latgalē, 2020 Avots: Rēzeknes SEZ un Latgales SEZ;

6. Finanšu resursi un investīcijas

6.1. Pašvaldību finanses

Pašvaldību pamatbudžeta ieņēmumi vidēji uz 1 iedzīvotāju reģionos ir atšķirīgi. Vislielākie ieņēmumi 2018.gadā ir Pierīgā – Garkalnes novadā (1815 EUR), Mārupes novadā (1799 EUR), Ādažu novadā (1729 EUR) uz 1 iedzīvotāju, Latgalē – Rēzeknē (1693 EUR) vismazākie – Viļānu novadā (1140 EUR), Zilupes novadā (1114 EUR) Latgales reģionā.

Pašvaldības budžeta kopējie ieņēmumi uz 1 iedzīvotāju (EUR, RAIM apr.)				
Pašvaldība	2016	2017	2018	2019
Aglonas novads	989,15	1 138,41	1 238,40	1 542,57
Baltinavas novads	1 245,97	1 580,19	1 391,24	1 867,64
Balvu novads	1 076,51	1 188,42	1 400,62	1 576,91
Ciblas novads	949,06	1 087,02	1 138,40	1 415,72
Dagdas novads	1 028,04	1 132,21	1 227,19	1 374,88
Daugavpils	829,53	956,22	1 124,55	1 326,51
Daugavpils novads	875,19	1 016,81	1 093,35	1 307,28
Ilūkstes novads	896,83	1 003,22	1 063,40	1 415,27
Kārsavas novads	843,02	1 047,28	1 099,61	1 187,64
Krāslavas novads	843,89	1 000,28	1 056,20	1 273,43
Līvānu novads	912,25	1 565,64	1 069,13	1 266,75
Ludzas novads	912,43	1 261,94	1 162,33	1 354,38
Preiļu novads	876,60	1 006,91	1 515,89	1 756,82
Rēzekne	1 053,73	1 265,73	1 598,35	1 692,79
Rēzeknes novads	959,64	1 058,11	1 204,95	1 291,95
Riebiņu novads	817,61	934,61	1 137,18	1 468,89
Rugāju novads	984,01	1 218,97	1 242,44	1 724,25
Vārkavas novads	791,54	961,49	972,28	1 190,57
Viļakas novads	926,06	1 057,60	1 127,24	1 367,92
Viļānu novads	848,69	959,75	1 290,04	1 140,08
Zilupes novads	862,40	956,29	992,11	1 113,50

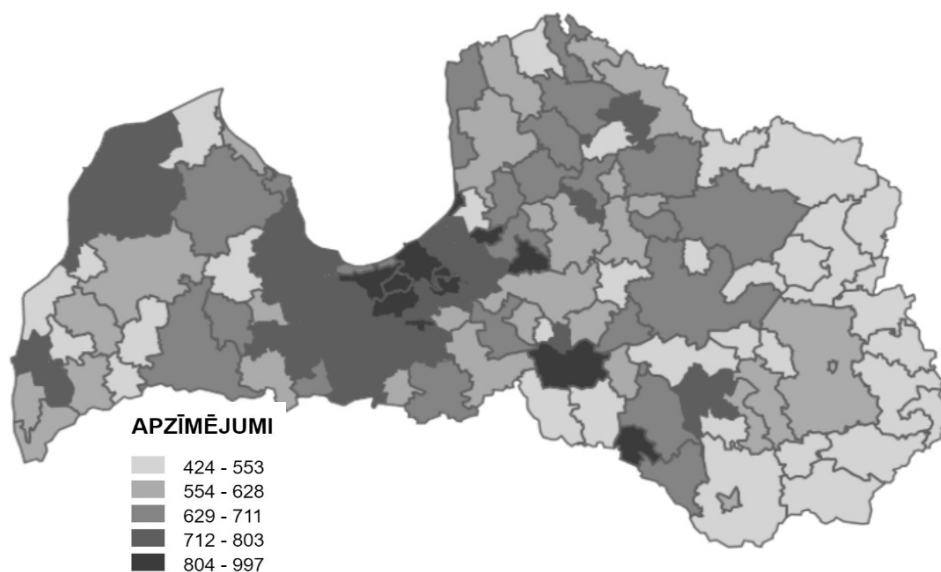
23. tabula Pašvaldību budžeta ieņēmumi uz 1 iedzīvotāju

6.2. Iedzīvotāju ienākumi

Pēc centrālās statistikas pārvaldes datiem 2018.gadā Latgales reģionā mājsaimniecību ienākumi salīdzinot ar citiem reģioniem bija viszemākie, vidēji uz vienu mājsaimniecību ienākumi mēnesī bija 823,38 EUR, bet vidēji uz vienu mājsaimniecības locekli 376,14 EUR.

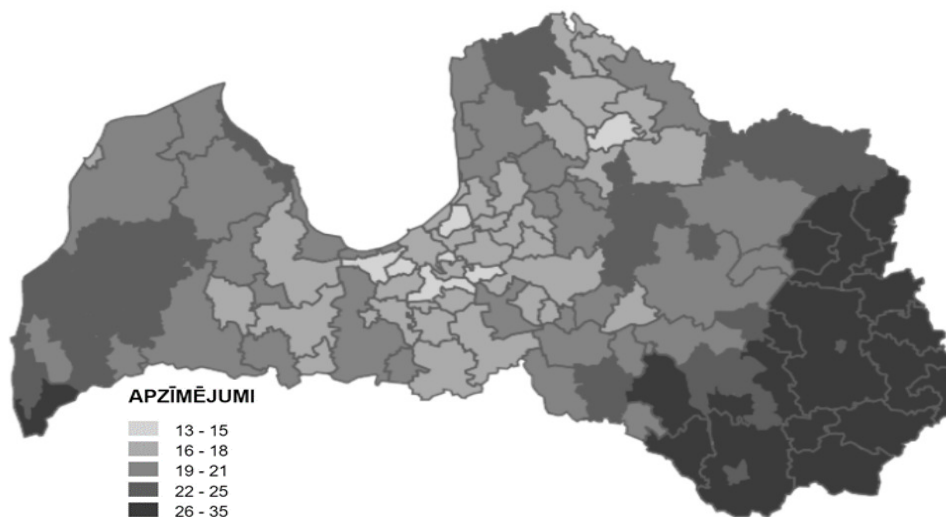
Mājsaimniecību rīcībā esošie ienākumi reģionos (EUR, mēnesī)						
	Rīga	Pierīga	Vidzeme	Kurzeme	Zemgale	Latgale
Vidēji uz vienu mājsaimniecību	1 387,53	1 503,77	955,41	1 074,86	1 218,12	823,38
Vidēji uz vienu mājsaimniecības locekli	668,94	590,78	430,99	467,41	500,76	376,14

24. 1 tabula Mājsaimniecību rīcībā esošie ienākumi reģionos 2018.gadā Avots: CSP

41. 4 attēls Iedzīvotāju vidējā neto darba samaksa 2019.gadā

41. attēlā uzskatāmi parādīts, ka Latgales reģionā deklarētajiem iedzīvotājiem ir vislielākais īpatsvars minimālo vai zemāku algu saņēmušo iedzīvotāju vidū.

41. attēls Iedzīvotāju ar minimālo vai zemāku mēneša algu skaits pēc deklarētās dzīvesvietas 2019.gadā. Avots: CSP

6.3. Investīcijas

Zemais investīciju pamatlīdzekļos apjoms Latgalē ir sekas ierobežotajai finanšu pieejamībai reģionā. Latgales uzņēmumi saskaras ar īpašām grūtībām finanšu piesaistē sava biznesa attīstībai. Finanšu institūcijas nav gatavas dalīt uzņēmējdarbības riskus un nekustamo īpašumu reģionā neuzskata par pietiekami vērtīgu aizdevuma nodrošinājumu. Nereti grūtības rada arī uzņēmēju ierobežotā finanšu pratība.

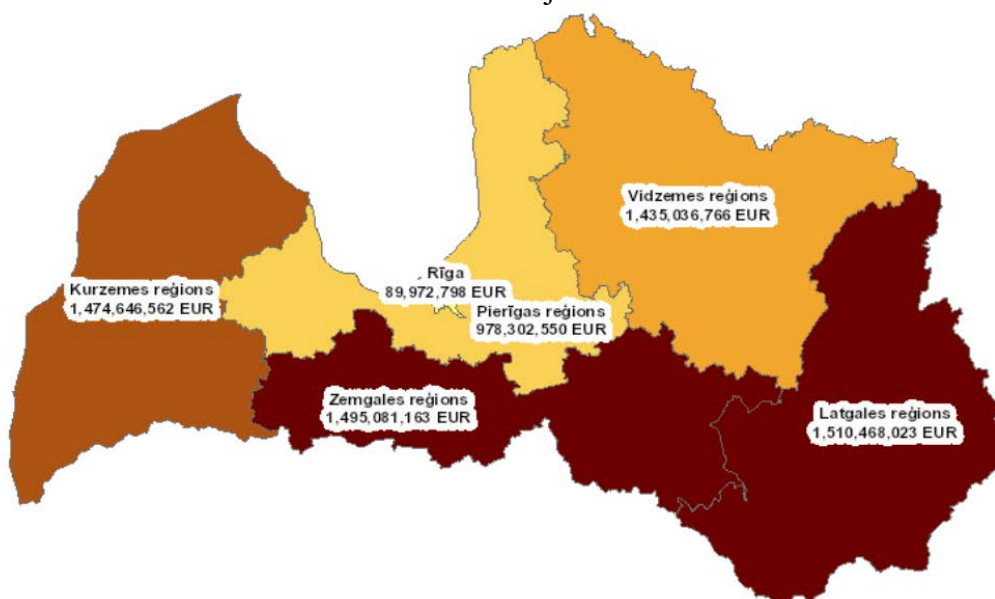
2018.gadā Latgalē bija tikai 5,3 miljoni EUR ārvalstu tiešo investīciju (turpmāk - ĀTI) jeb 20 EUR uz 1 iedzīvotāju. Tas ir absolūti zemākais rādītājs starp reģioniem. Salīdzinājumam valstī vidējais rādītājs 2018.gadā ir 800 EUR uz 1 iedzīvotāju, bet Rīgā 1 500 EUR uz 1 iedzīvotāju. Jāsaka, ka ĀTI ir rādītājs, kas pēdējos piecos gados ir ļoti svārstījies gan reģionā, gan valstī kopumā. Tā piemēram, 2017.gadā Latgales kopējais apjoms bija 19,7 miljoni EUR jeb 73 EUR uz 1 iedzīvotāju. 2018.gadā tikai 11 no 21 Latgales pašvaldības bija ārvalstu tiešās investīcijas. Nozīmīgākās uz vienu iedzīvotāju ĀTI ir Līvānu novadā - 2018.gadā tie ir kopumā 2,5 miljoni EUR jeb 193 EUR 1 iedzīvotāju.

Pēc Centrālās statistikas pārvaldes datiem 2017.gadā nefinanšu investīcijas Latgales reģionā bija 4,4% no valstī kopējām nefinanšu investīcijām. Salīdzinot ar citiem reģioniem, Latgalē pagaidām nefinanšu investīciju apjoms ir vismazākais, līdzīgi ir Vidzemes un Zemgales reģionā, attiecīgi 5,7 % un 6,4% no kopējām nefinanšu investīcijām.

Vislielākais nefinanšu investīciju pieaugums bija citu pakalpojumu nozarē, kur, salīdzinot ar 2016. gadu, nefinanšu investīciju apjoms salīdzināmajās cenās pieauga 2,6 reizes. Nozīmīgs nefinanšu investīciju pieaugums bija arī izglītības nozarē (par 75,8 %), valsts pārvaldes un aizsardzības nozarē (par 61,4 %), būvniecībā – par 29,1 %. Vislielākais nefinanšu investīciju samazinājums bija izmitināšanas un ēdināšanas pakalpojumu nozarē (par 18,4 %), ieguves rūpniecības nozarē (par 8,6 %), veselības un sociālās aprūpes nozarē – par 3,8 %.

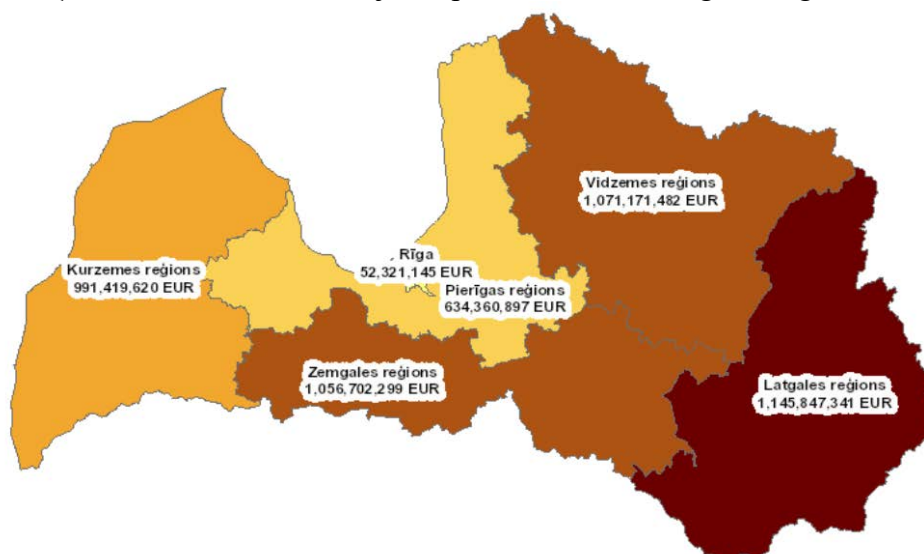
6.3.1. ES fondu ieguldījums reģiona izaugsme

Lauku atbalsta dienesta sniegtā informācija liecina, ka lauksaimniecības un lauku teritoriju attīstībai no 2002.gada līdz 2020.gada 1. janvārim Latgales reģionā kopā pa visiem atbalsta veidiem ir izmaksāta vislielākā summa Latvijā - 1 510 468 023 EUR.

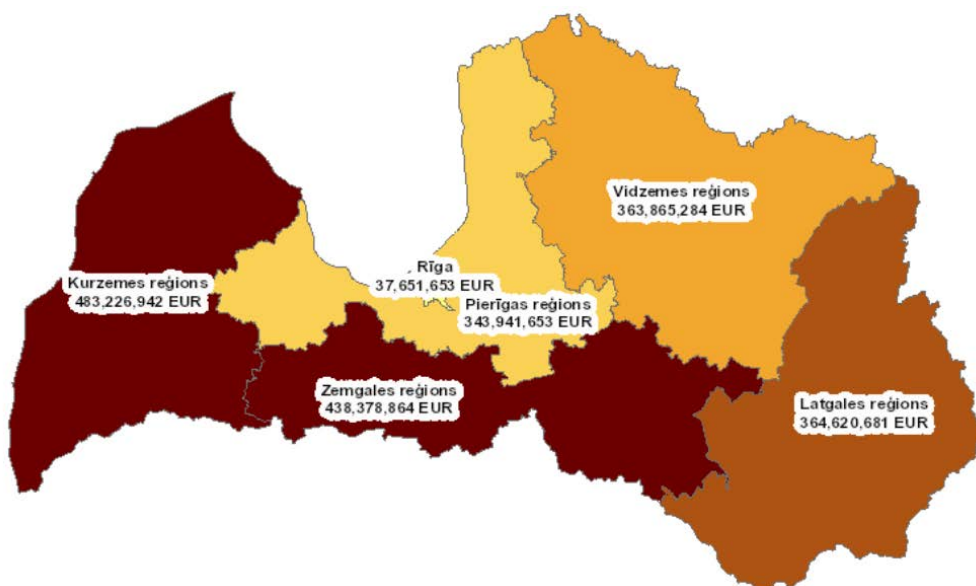
42. attēls LAD izmaksātais ES atbalsts 2002-2020. Avots: LAD

No kuriem 1 145 847 341 EUR ir bijuši platību maksājumi – arī visvairāk Latvijā, ko lielā mērā ietekmējis Apvidu ar dabas ierobežojumiem statuss un no tā izrietošās tiesības līdz 2018.gadam saņemt ADI atbalsta maksājumu praktiski visam Latgales reģionam.

43. attēls LAD izmaksātais atbalsts - Platību maksājumi 2002-2020 Avots: LAD

No Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) projektu maksājumos LAD Latgales reģionam laikā kopš 2002-2020 gadam izmaksājis 353 051 210 EUR, atpaliekot tikai no Zemgales ar 434 454 704 EUR un nedaudz apsteidzot Kurzemi un Vidzemi ar attiecīgi 350 773 991 EUR un 350 293 425 EUR.

44. attēls LAD izmaksātais ELFLA atbalsts 2002-2020. Avots LAD

Starp projektveida atbalsta pasākumiem par uzņēmējiem pieejamāku tiek uzskatīts ELFLA atbalsts:

- Reģiona uzņēmēji no pasākumiem nelauksaimnieciskās darbības atbalstam kopumā piesaistījuši par 1/3 lielāku kopējo finansējumu (15 miljoni EUR) salīdzinot ar ERAF finansējumu (10.2 miljoni EUR). Kopumā vairāk uzņēmumu ir guvuši atbalstu – 183 salīdzinoši pret 154.
- Salīdzinot ar citiem reģioniem, Latgales uzņēmēji ir piesaistījuši 15% no kopējā finansējuma, kas ir zemākais īpatsvars starp reģioniem.
- Summāri lielākais ELFLA atbalsts ir ticis uzņēmējiem lauku novados. Tiesa gan nozares, kurās ir sniegts atbalsts kopumā ir ar zemāku pievienoto vērtību uz 1 strādājošo.
- Lielākas kopējās ELFLA summas ir piesaistītas reģiona attīstības centros – Daugavpilī, Rēzeknē, Līvānos un Preiļos.
- ELFLA finansējums ir ticis piesaistīts visos reģiona novados. Mērot to pret vienu 2018.gadā pašvaldībā reģistrēto ekonomiski aktīvo vienību vislielākais finansējums ir piesaistīts Aglonas, Viļakas, Viļānu un Kārsavas novados.

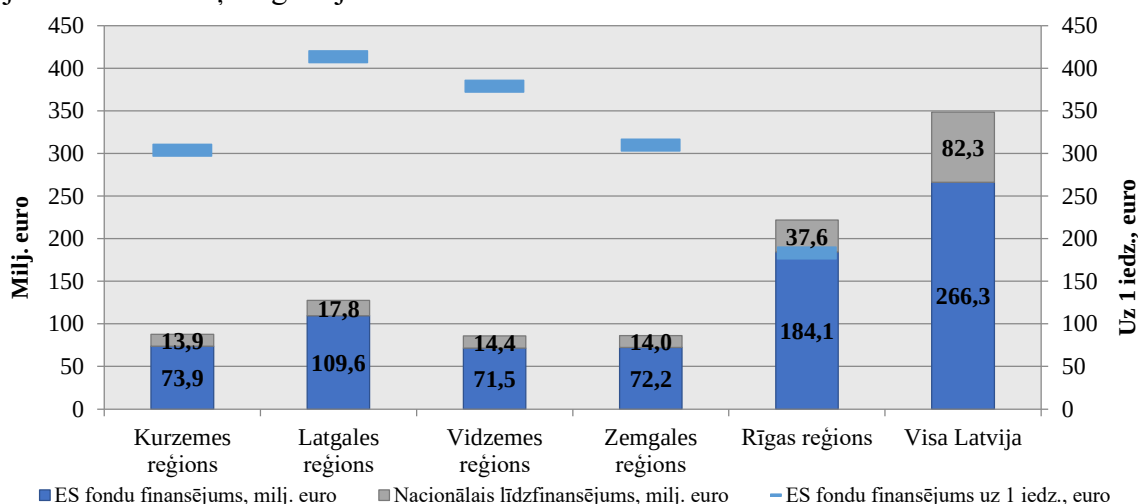
ERAF atbalstu Latgales uzņēmējiem apgūt ir grūtāk, jo ir lielāka konkurence un salīdzinoši zemas uzņēmēju spējas to pārvarēt:

- Salīdzinot ar citiem reģioniem, Latgales uzņēmēji ir piesaistījuši tikai 5% no kopējā ERAF finansējuma, kas ir zemākais starp reģioniem un neatbilst Latgales ieguldījumam nacionālajā IKP – 7%, ja to ņem par atskaites punktu.
- Lai arī sākotnēji vismaz vienā pasākumā bija paredzēta finanšu kvota katram Latvijas reģionam, tai skaitā, arī Latgalei, tomēr to izmantot reģiona uzņēmējiem neizdevās. Uzņēmēji Latgalē nav gatavi strauji reaģēt uz iespēju, kura paveras uz salīdzinoši īsu brīdi.
- Arī atbalsta intensitāte ir zemāka nekā ELFLA, un citi administratīvie noteikumi ERAF programmās bieži vien nespēj “konkurēt” ar ELFLA pasākumiem.
- Tikai vienā no ERAF pasākumiem (Jaunu produktu ieviešana) trīs uzņēmumi no Latgales ir spējuši līdzvērtīgi konkurēt un piesaistīt ievērojamu finansējumu reģionam - 11% no

valstī kopējā pieejamā. Visi trīs ir arī SEZ uzņēmumi, kuru ražotajai produkcijai ir augsta pievienotā vērtība.

- Nozīmīgs atbalsts jaunveidojamajiem uzņēmumiem ir Biznesa inkubatori. Arī tur reģiona uzņēmēji gūst līdzvērtīgu atbalstu – 12%. Šis atbalsts nosedz svarīgu uzņēmumu segmentu – uzņēmumi savā start-up fāzē.
- Latgales uzņēmēji salīdzinoši aktīvi izmanto arī aizdevumu garantijas, mikro un uzņēmējdarbības uzsākšanas aizdevumus, kuras izsniedz Valsts attīstības finanšu institūcija ALTUM. Pavisam 50 šādi aizdevumi ir izsniegti. Starp aizņēmējiem dominē būvniecības un tirdzniecības nozaru uzņēmēji.
- Kopumā lielākas ERAF summas ir piesaistītas – Daugavpilī, Rēzeknē, Rēzeknes novadā un Līvānos.
- Ir vairāki lauku novadi, kuru uzņēmēji nav piesaistījuši ERAF finansējumu. Līderi starp lauku novadiem ar lielāko piesaistīto finansējumu mērītu pret 1 pašvaldībā reģistrēto ekonomiski aktīvo vienību ir Kārsavas, Rēzeknes un Līvānu novadi.

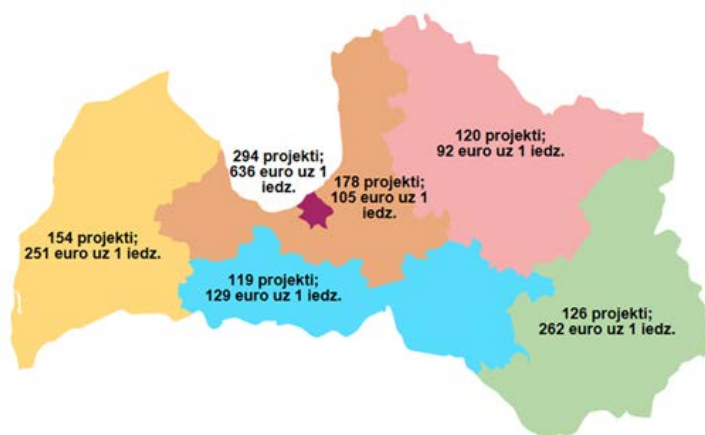
Eiropas Komisijas (EK) pasūtītā pētījumā par 2014. - 2020. gadā Latvijai plānotā 4,4 miljardu eiro lielā kohēzijas finansējuma ietekmi uz ekonomiku lēsts, ka viena eiro ieguldījums līdz 2030. gadam Latvijai dos 2,27 EUR atdevi. Salīdzinājumā ar citiem reģioniem, Latgalē ir vidēji liels ES līdzekļu ieguldījums.

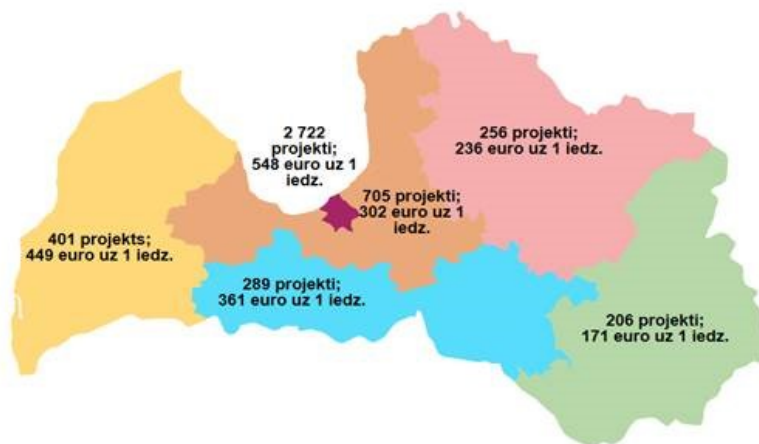
45. attēls Izmaksātais ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas perioda finansējums reģionālā dalījumā. Avots: VARAM

Vērtējot ieguldījumu teritoriālo sadalījumu 2014.-2020.g.periodā (45 attēls), var secināt, ka Kurzemes, Vidzemes un Zemgales plānošanas reģionos kopējie ieguldījumi sadalās līdzīgi (aptuveni 86 - 88 milj. EUR reģionā), savukārt Latgales plānošanas reģionā kopējie ieguldījumi ir 127 milj. EUR apmērā, no kuriem 86% jeb 110 milj. EUR ir ES fondu finansējums. ES fondu finansējuma apmērs no kopējiem ieguldījumiem Kurzemes un Zemgales plānošanas reģionos veido 84%, bet Vidzemes plānošanas reģionā – 83%¹.

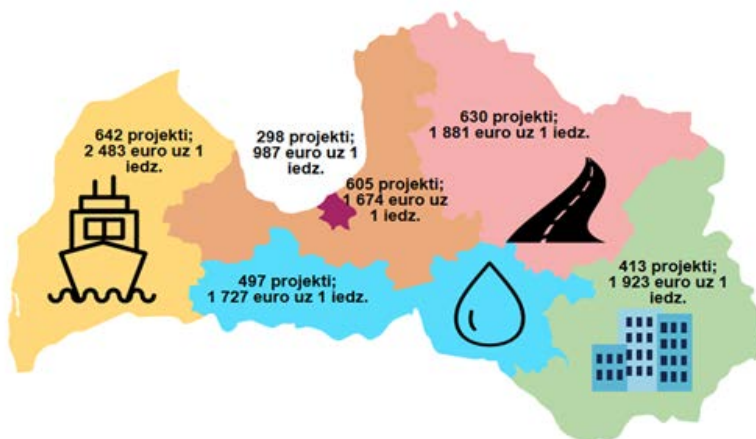
¹ VARAM Analītiskais ziņojums par Eiropas Savienības fondu 2014.-2020.gada plānošanas perioda ieguldījumiem un uzraudzības rādītājiem Latvijas administratīvajās teritorijās, 2018.g.

Darbības programma "Cilvēkresursi un nodarbinātība"

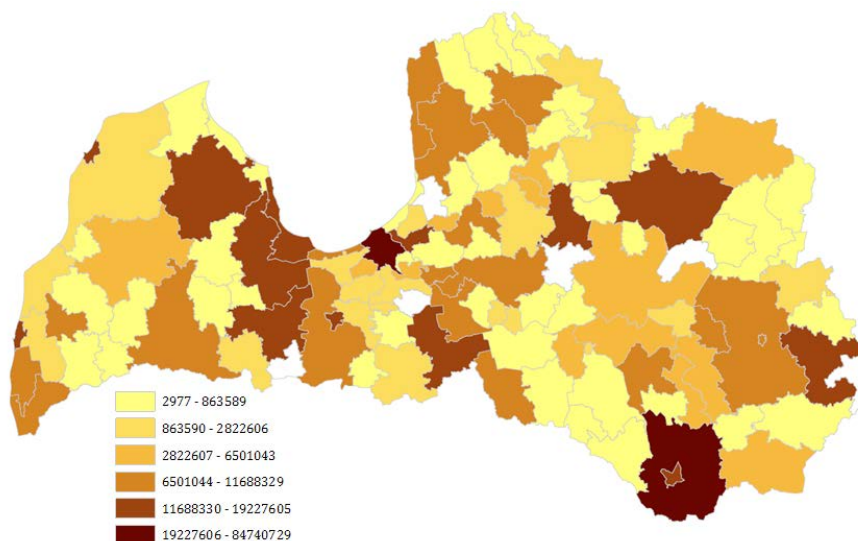
Darbības programma "Uzņēmējdarbība un inovācijas"

Darbības programma „Infrastruktūra un pakalpojumi”

46. attēls Īstenoto projektu ieguldījumi, skaits un kopējie attiecināmie izdevumi līdz 05.2017. Avots: www.esfondi.lv

46.attēlā redzams, ka Rīgas reģionā, Zemgales reģionā, Vidzemes reģionā un Latgales reģionā darbības programmas Infrastruktūra un pakalpojumi ieguldījumi ir bijuši aptuveni vienādi. Vislielākie ieguldījumi uz 1 iedzīvotāju ir bijuši Kurzemes reģionā, bet Rīgā, salīdzinot ar citiem reģioniem, visvairāk ir ieguldīts Cilvēkresursos un nodarbinātībā un Uzņēmējdarbībā un inovācijās.

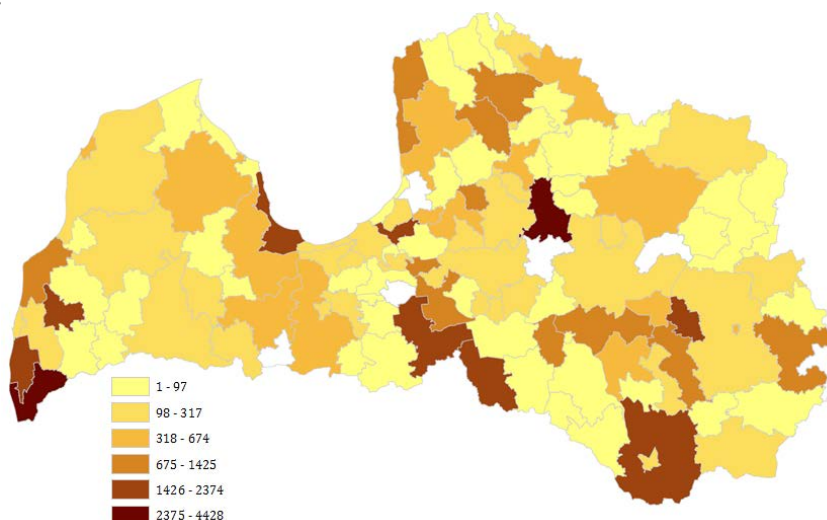

47. attēls ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas perioda veiktie maksājumi pašvaldību dalījumā no 2014.gada 1.janvāra līdz 2018.gada 1.maijam, EUR Avots: VARAM

47. un 48.attēlā izsekojams ES fondu apmērs pašvaldību dalījumā un uz vienu iedzīvotāju. Vislielākie maksājumi ir nonākuši Daugavpils un Ludzas novadā, kas skaidrojams ar lielajiem ceļu infrastruktūras projektiem.

Zilupes novadā ES fondu ieguldījumi pagaidām nav veikti.

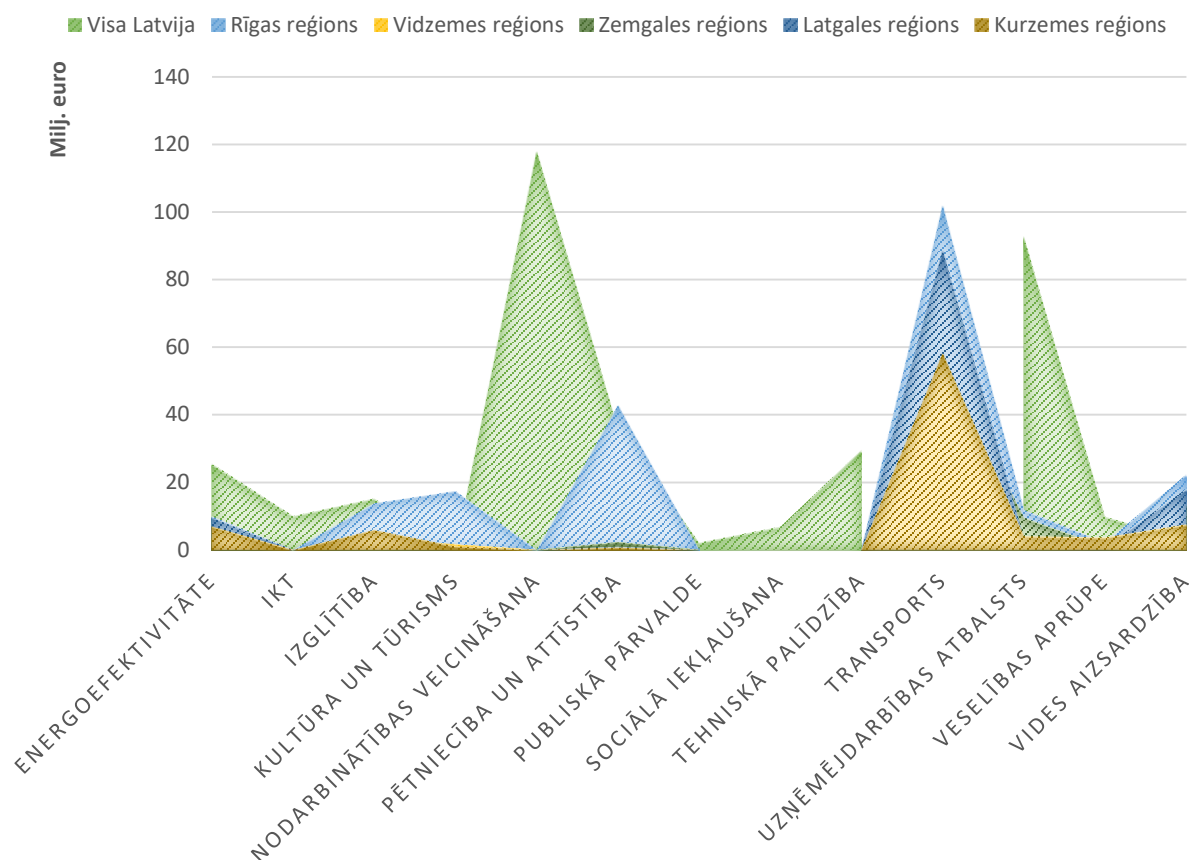
Savukārt uz vienu iedzīvotāju vislielākie ieguldījumi ir Viļānu, Riebiņu, Ludzas un Līvānu novadā.

48. attēls ES fondu finansējums uz vienu iedzīvotāju pašvaldību dalījumā no 2014.gada 1.janvāra līdz 2018.gada 1.maijam, EUR Avots: VARAM

Vērtējot ieguldījumus kopumā, jāsecina, ka galvenokārt starp kopējiem ieguldījumiem pārliecinoši dominē ieguldījumi transporta jomā – valsts galveno autoceļu segumu pārbūve un to nestspējas palielināšana, reģionālo autoceļu kvalitātes pārbūve un rekonstrukcija, lai palielinātu un uzlabotu reģionālo mobilitāti un sasniedzamību starp pašvaldībām, kurās tiek īstenoti

attiecīgie projekti. Visvairāk transporta jomā veikti maksājumi SAM 6.1.5. un SAM 6.3.1. ietvaros – attiecīgi 191,2 milj. EUR (20% no kopējā ieguldījumu apjoma) un 144,9 milj. EUR (15%). Transporta jomā projektiem ir uzskaitīta pašvaldība vai pašvaldības, kurās attiecīgais projekts tiek īstenots, tādējādi finansējums attiecināms uz pašvaldību vai reģionu līmeni.

49. attēls Ieguldījumu sadalījums reģionāli pa atbalsta jomām no 2014.gada 1.janvāra līdz 2018.gada 1.maijam
Avots: VARAM

Latgales reģionā kopumā, salīdzinot ar pārējo valsts teritoriju, ir bijuši vislielākie ieguldījumi transporta un vides aizsardzības jomā (49.attēls). Zemais uzņēmējdarbības atbalsts skaidrojams ar pagaidām ieviešanā esošajiem projektiem un projektu rezultātīvo rādītāju deklarēšanas specifiku.

Pielikums

Latgales plānošanas reģiona lielākie uzņēmumi pa novadiem pēc apgrozījuma 2019.gadā

			Apgrozījums			
Uzņēmums	NACE	Darbības veids (pēc NACE)	EUR	izmaiņas pret 2018, %	izmaiņas pret 2017, %	izmaiņas pret 2016, %
Daugavpils novads						
DUBIKI, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	10.13	Gaļas un mājputnu gaļas produktu ražošana	4868544	2.18	2.99	50.39
SVS TRANSPORTS, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	49.41	Kravu pārvadājumi pa autoceļiem	3407250	1.19	21.52	30.42
AD Biogāzes stacija, SIA	35.11	Elektroenerģijas ražošana	2942849	-0.51	-1.81	-1.36
STARS-D, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	49.41	Kravu pārvadājumi pa autoceļiem	2837112	-4.46	3.70	22.37
NAUJENES PAKALPOJUMU SERVISS, SIA	35.30	Tvaika piegāde un gaisa kondicionēšana	2059944	-1.79	-2.31	-2.50
Dilar trans, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	49.41	Kravu pārvadājumi pa autoceļiem	1996472	-2.54	-2.75	14.05
MELIORS KRAUJA, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	43.12	Būvlaukuma sagatavošana	1825554	-17.11	18.72	37.25
KĻAVAS V, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	01.50	Jauktā lauksaimniecība (augkopība un lopkopība)	1580833	8.68	15.36	59.05
Stūrakmeņi, Bīķernieku pagasta zemnieku saimniecība	16.10	Zāģēšana, ēvelēšana un impregnēšana	1298026	-22.09	3.14	31.61
Aglonas novads						
AVIS D, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	10.20	Zivju, vēžveidīgo un mīkstmiešu pārstrāde un konservēšana	1152274.00	11.61	16.39	30.36
BIOPLUS, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	35.11	Elektroenerģijas ražošana	793407.00	33.39	46.76	52.96
PAKALNI, Kastuļinas pagasta zemnieku saimniecība	01.50	Jauktā lauksaimniecība (augkopība un lopkopība)	783442.00	14.26	1.55	-3.13
AJ GRAVELS, SIA	08.12	Grants un smilts karjeru izstrāde; māla un kaolīna ieguve	585074.00	-54.24	-22.04	44.21
DEITILDE, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	77.12	Kravu automobiļu iznomāšana un ekspluatācijas līzings	404451.00	22.79	3.91	46.17
ILZAS, Zemnieku saimniecība	01.50	Jauktā lauksaimniecība (augkopība un lopkopība)	366139.00	24.34	0.52	14.78
Ziemeļi K, Šķeltovas pagasta zemnieku saimniecība	01.41	Piena lopkopība	357865.00	n/d	n/d	n/d
FOTON-D, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	46.61	Lauksaimniecības mašīnu, iekārtu un to piederumu vairumtirdzniecība	343049.00	-11.80	-17.25	211.88
NAMEDA L, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	47.73	Farmaceutisko izstrādājumu mazumtirdzniecība specializētajos veikalos	298630.00	6.54	11.70	12.79

Alin Tito, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	02.20	Mežizstrāde	153740.00	-18.67	78.56	n/d
CIRIŠU HES, SIA	35.11	Elektroenerģijas ražošana	153392.00	-68.86	-75.94	-68.87
Baltinavas novads						
RIEKSTIŅI, Zemnieku saimniecība	01.50	Jauktā lauksaimniecība (augkopība un lopkopība)	2689831.00	36.12	46.70	64.77
AMATNIEKI, Balvu n. Baltinavas pagasta zemnieku saimniecība	02.20	Mežizstrāde	1427168.00	-6.70	26.53	58.86
Grano E, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	01.50	Jauktā lauksaimniecība (augkopība un lopkopība)	1332246.00	125.63	761.30	n/d
PIE IEVIŅAS, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	47.11	Mazumtirdzniecība nespecializētajos veikalos, kuros galvenokārt pārdod pārtikas preces, dzērienus vai tabaku	666382.00	1.74	13.67	12.49
MĪTKES, Baltinavas novada zemnieku saimniecība	01.11	Graudaugu (izņemot rīsu), pākšaugu un eļļas augu sēklu audzēšana	456083.00	114.02	62.36	-4.29
OZOLIŅI, Baltinavas pagasta zemnieku saimniecība	02.20	Mežizstrāde	305452.00	25.84	52.91	52.40
TĪRUMI, Baltinavas pagasta zemnieku saimniecība	01.50	Jauktā lauksaimniecība (augkopība un lopkopība)	152839.00	50.43	28.34	73.94
Malnava, Baltinavas novada zemnieku saimniecība	01.11	Graudaugu (izņemot rīsu), pākšaugu un eļļas augu sēklu audzēšana	100036.00	183.98	115.69	167.22
R4F, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	71.12	Inženierdarbības un ar tām saistītās tehniskās konsultācijas	50341.00	26.11	15.35	n/d
KRIVN, SIA	02.20	Mežizstrāde	49894.00	n/d	n/d	n/d
Balvu novads						
Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība, SIA	86.10	Slimnīcu darbība	5757042.00	15.93	37.59	61.37
LIEPAS Z, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	42.11	Ceļu un maģistrāļu būvniecība	1744341.00	12.70	-16.06	27.55
BOVIS, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	20.14	Pārējo organisko ķīmisko pamatvielu ražošana	1493473.00	-5.34	-1.71	15.05
TAKO SD, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	02.20	Mežizstrāde	1435823.00	-37.67	18.16	13.17
SENDA Dz, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	56.29	Cita veida ēdināšanas pakalpojumi	1407430.00	6.25	9.03	8.80
BALVU ENERĢIJA, Akciju sabiedrība	35.30	Tvaika piegāde un gaisa kondicionēšana	1378237.00	-4.79	-2.33	-3.86
BalviFlora, SIA	08.92	Kūdras ieguve	1090439.00	24.81	-4.23	25.85
ANITA AB, SIA	02.20	Mežizstrāde	1083942.00	29.05	206.36	295.14
VECPILS 1, Bērzpils pagasta zemnieku saimniecība	49.41	Kravu pārvadājumi pa autoceļiem	1066877.00	-3.79	37.91	78.49
BERMUDI, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	47.11	Mazumtirdzniecība nespecializētajos veikalos, kuros galvenokārt pārdod pārtikas preces, dzērienus vai tabaku	1051067.00	5.19	17.51	17.00
Ciblas novads						
LAPEGLES 2, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	16.10	Zāģēšana, ēvelēšana un impregnēšana	1192426.00	-31.04	-23.46	-15.01
EZERLĪČI, Ludzas rajona Zvirgzdenes pagasta zemnieku saimniecība	01.50	Jauktā lauksaimniecība (augkopība un lopkopība)	1020847.00	76.93	32.17	66.68

SoLo & Partneri, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	47.75	Kosmētikas un tualetes piederumu mazumtirdzniecība specializētajos veikalos	308994.00	10.79	23.04	11.56
FORLAN, SIA	46.18	Cita veida īpašu preču vairumtirdzniecības starpnieku darbība	297035.00	995.42	579.12	906.22
Ilžaslīči, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	52.29	Pārējās transporta palīgdarbības	271008.00	-2.09	25.43	42.84
WILD, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	16.29	Pārējo koka izstrādājumu ražošana; korķa, salmu un pīto izstrādājumu ražošana	229425.00	-21.34	60.68	-9.57
RIKO-RI, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	16.10	Zāģēšana, ēvelēšana un impregnēšana	227070.00	-27.70	-19.83	-18.56
DIMANTS AR, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	47.11	Mazumtirdzniecība nespecializētajos veikalos, kuros galvenokārt pārdod pārtikas preces, dzērienus vai tabaku	136407.00	-10.81	-15.11	-7.82
SOLO & CO, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	47.75	Kosmētikas un tualetes piederumu mazumtirdzniecība specializētajos veikalos	106762.00	-12.32	47.15	-6.40
DALD, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	43.12	Būvlaukuma sagatavošana	81859.00	-14.01	-25.78	-21.43
Dagdas novads						
Meks auto, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	45.11	Automobiļu un citu vieglo transportlīdzekļu pārdošana	2991742.00	-5.78	26.31	262.09
Avots, Pienasaimnieku kooperatīvā sabiedrība	74.90	Citur neklasificēti profesionālie, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi	1263744.00	5.61	-2.29	36.88
FORVEST, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	46.13	Kokmateriālu un būvmateriālu vairumtirdzniecības starpnieku darbība	1226657.00	-12.84	8.48	-27.28
VTV 14, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	42.11	Ceļu un maģistrāļu būvniecība	1133072.00	45.96	39.80	142.81
L-GOR, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	16.29	Pārējo koka izstrādājumu ražošana; korķa, salmu un pīto izstrādājumu ražošana	1034609.00	44.39	21.18	84.00
Dagda Trading, SIA	46.19	Plaša sortimenta preču vairumtirdzniecības starpnieku darbība	907200.00	10.03	440.36	2830.04
TINGALA, Andrupenes pagasta M.Ļevkovas zemnieku saimniecība	01.50	Jauktā lauksaimniecība (augkopība un lopkopība)	734031.00	132.48	62.75	64.89
DAIRA, Andrupenes pagasta zemnieku saimniecība	47.11	Mazumtirdzniecība nespecializētajos veikalos, kuros galvenokārt pārdod pārtikas preces, dzērienus vai tabaku	512994.00	3.98	8.94	11.20
BRĪVĪBA, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	01.50	Jauktā lauksaimniecība (augkopība un lopkopība)	448330.00	4.23	503.87	-19.97
Dagdas komunālā saimniecība, SIA	36.00	Ūdens ieguve, attīrīšana un apgāde	446127.00	2.53	-1.37	1.75
Ilūkstes novads						
LatRosTrans, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	49.50	Cauruļvadu transports	8591428.00	1.74	-14.30	-18.10
GABOTEH, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	46.61	Lauksaimniecības mašīnu, iekārtu un to piederumu vairumtirdzniecība	4019691.00	-13.64	-18.56	-3.56

Sēlijas āres, Lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvā sabiedrība	01.61	Augkopības papilddarbības	2176147.00	-3.09	4.16	-3.08
Veselības centrs Ilūkste, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	86.90	Pārējā darbība veselības aizsardzības jomā	1280962.00	15.16	29.35	40.23
ORNAMENTS, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	68.20	Sava vai nomāta nekustamā īpašuma izīrēšana un pārvaldīšana	978145.00	6.91	4.98	23.16
ORI, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	47.11	Mazumtirdzniecība nespecializētajos veikalos, kuros galvenokārt pārdod pārtikas preces, dzērienus vai tabaku	932841.00	0.31	-10.58	-5.87
BEBRA SERVISS, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	47.73	Farmaceutisko izstrādājumu mazumtirdzniecība specializētajos veikalos	667304.00	-3.29	-11.64	-18.96
OSIS SE, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	16.10	Zāģēšana, ēvelēšana un impregnēšana	623848.00	-2.78	39.65	41.41
KALNĀJI, Dvietes pagasta zemnieku saimniecība	47.11	Mazumtirdzniecība nespecializētajos veikalos, kuros galvenokārt pārdod pārtikas preces, dzērienus vai tabaku	620286.00	4.98	1.98	23.03
ZĀLĪTES, Eglaines pagasta zemnieku saimniecība	01.50	Jauktā lauksaimniecība (augkopība un lopkopība)	513529.00	57.07	137.75	11.52
Kārsavas novads						
LŪSĒNI, Zemnieku saimniecība	16.10	Zāģēšana, ēvelēšana un impregnēšana	7377769.00	20.31	87.63	130.90
CPA, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	47.11	Mazumtirdzniecība nespecializētajos veikalos, kuros galvenokārt pārdod pārtikas preces, dzērienus vai tabaku	2593241.00	15.54	56.95	82.55
Salenieku dolomīts, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	08.12	Grants un smilts karjeru izstrāde; māla un kaolīna ieguve	2568441.00	-24.05	35.81	203.51
JAVISI, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	16.10	Zāģēšana, ēvelēšana un impregnēšana	1641578.00	-11.90	-17.00	-9.10
VK Logistika, SIA	52.29	Pārējās transporta palīgdarbības	729567.00	-4.97	15.07	101.47
Mežvidi RS, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	01.50	Jauktā lauksaimniecība (augkopība un lopkopība)	698904.00	111.71	22.17	67.60
DEBESSVĪTOLI, Mērdzenes pagasta zemnieku saimniecība	01.11	Graudaugu (izņemot rīsu), pākšaugu un eļļas augu sēklu audzēšana	567386.00	98.82	112.29	88.59
KĀRSAVAS NAMSAIMNIEKS, SIA	35.30	Tvaika piegāde un gaisa kondicionēšana	516449.00	0.09	6.05	-3.49
ZELTA SALA, Salnavas pagasta zemnieku saimniecība	01.50	Jauktā lauksaimniecība (augkopība un lopkopība)	513210.00	28.72	21.56	31.16
Magonītes, Salnavas pagasta zemnieku saimniecība	01.50	Jauktā lauksaimniecība (augkopība un lopkopība)	478646.00	126.38	83.23	90.36
Krāslavas novads						
Varpa, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	16.29	Pārējo koka izstrādājumu ražošana; korķa, salmu un pīto izstrādājumu ražošana	13169154.00	19.81	6.88	48.62
ADLV, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	02.20	Mežizstrāde	6521493.00	-6.63	48.36	58.44

Krāslavas piens, Akciju sabiedrība	10.51	Piena pārstrāde un siera ražošana	6213648.00	-21.36	-37.68	-43.78
GL PLUS, SIA	16.10	Zāģēšana, ēvelēšana un impregnēšana	5797613.00	-10.19	54.31	101.00
SAPNIS, Skaistas pagasta zemnieku saimniecība	47.11	Mazumtirdzniecība nespecializētajos veikalos, kuros galvenokārt pārdod pārtikas preces, dzērienus vai tabaku	4493775.00	4.77	-2.79	0.34
Krāslavas slimnīca, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	86.10	Slimnīcu darbība	3711523.00	16.67	41.39	59.45
VAICUĻEVAS, Zemnieku saimniecība	01.11	Graudaugu (izņemot rīsu), pākšaugu un eļļas augu sēklu audzēšana	3038910.00	27.22	27.27	75.74
Krāslavas nami, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	35.30	Tvaika piegāde un gaisa kondicionēšana	2713018.00	4.24	3.65	18.09
LM service, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	68.20	Sava vai nomāta nekustamā īpašuma izīrēšana un pārvaldīšana	2455013.00	4.61	69.14	82338.31
KREBSAR, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	02.20	Mežizstrāde	2154685.00	-35.92	31.18	-3.40
Līvānu novads						
Light Guide Optics International, SIA	27.31	Optisko šķiedru kabeļu ražošana	24712592.00	27.13	33.54	83.74
RNS-D, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	46.71	Degvielas, cietā, šķidrā un gāzveida kurināmā un līdzīgu produktu vairumtirdzniecība	4188797.00	0.74	19.88	21.93
DAUGULIS & PARTNERI, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	10.72	Sausiņu un cepumu ražošana; ilgi uzglabājamo konditorejas izstrādājumu un kūku ražošana	3928885.00	6.27	38.40	121.92
ZELTA ZEME, SIA	23.99	Citur neklasificētu nemetālisko minerālu izstrādājumu ražošana	2933966.00	-39.08	-46.54	-25.50
GRANVIA, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	49.41	Kravu pārvadājumi pa autoceļiem	2705523.00	3.65	13.90	58.59
SALTUMS 2, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	10.52	Saldējuma ražošana	2702166.00	3.23	132.33	243.02
Līvānu kūdras fabrika, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	08.92	Kūdras ieguve	2457261.00	-19.70	-30.01	-3.67
BALTIK SISTĒM, SIA	49.41	Kravu pārvadājumi pa autoceļiem	2059018.00	-4.05	-8.13	-31.48
Piena Āres, Lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvā sabiedrība	46.33	Piena, piena produktu, olu un pārtikas tauku un eļļu vairumtirdzniecība	1915992.00	36.88	n/d	n/d
Latgales mežsaimnieks, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	02.20	Mežizstrāde	1766577.00	-26.84	18.86	13.17
Ludzas novads						
ARIOLS, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	10.85	Gatavu ēdienu ražošana	8165197.00	7.37	14.50	37.56
LUDZAS MAIZNĪCA, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	47.11	Mazumtirdzniecība nespecializētajos veikalos, kuros galvenokārt pārdod pārtikas preces, dzērienus vai tabaku	3989341.00	6.49	12.84	31.08
ERA-M, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	46.73	Kokmateriālu, būvmateriālu un sanitārtehnikas ierīču vairumtirdzniecība	3637228.00	37.19	194.31	318.36
Ludzas medicīnas centrs, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	86.10	Slimnīcu darbība	3239115.00	27.07	53.26	58.01
LION BALTIC, SIA	16.29	Pārējo koka izstrādājumu ražošana; korķa, salmu un pīto izstrādājumu ražošana	2646753.00	29.05	263.40	376.37

LUDZAS APSAIMNIEKOTĀJS, SIA	36.00	Ūdens ieguve, attīrīšana un apgāde	2626697.00	3.43	16.75	9.94
MAURIŅI 57, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	16.24	Koka taras ražošana	2367507.00	-9.95	-1.61	1.00
CETRĀRIJA, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	47.73	Farmaceutisko izstrādājumu mazumtirdzniecība specializētajos veikalos	1313873.00	3.65	2.20	4.54
TEHSERV, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	33.14	Elektroierīču remonts	1291100.00	90.00	184.27	652.92
GAIŠEZERS, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību komercfirma	47.11	Mazumtirdzniecība nespecializētajos veikalos, kuros galvenokārt pārdod pārtikas preces, dzērienus vai tabaku	1275856.00	7.46	12.54	17.14
Preiļu novads						
Preiļu siers, Akciju sabiedrība	10.51	Piena pārstrāde un siera ražošana	63752679.00	3.92	6.41	10.39
VEGA P, SIA ražošanas komercfirma	47.30	Degvielas mazumtirdzniecība degvielas uzpildes stacijās	5308515.00	-5.26	5.26	87.96
Agrofirma "Turība", SIA	01.50	Jauktā lauksaimniecība (augkopība un lopkopība)	4227525.00	21.44	219.08	302.79
Preiļu slimnīca, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	86.10	Slimnīcu darbība	3708377.00	19.87	68.21	82.49
Zolva, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	47.11	Mazumtirdzniecība nespecializētajos veikalos, kuros galvenokārt pārdod pārtikas preces, dzērienus vai tabaku	3665666.00	9.67	21.08	38.23
PREIĻU SAIMNIEKS, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	35.30	Tvaika piegāde un gaisa kondicionēšana	2875925.00	-6.27	-9.72	-13.58
AGROLATGALE PLUS, SIA	47.19	Pārējā mazumtirdzniecība nespecializētajos veikalos	2256213.00	-13.48	-14.30	3.37
TU LAUKI, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	47.11	Mazumtirdzniecība nespecializētajos veikalos, kuros galvenokārt pārdod pārtikas preces, dzērienus vai tabaku	1912048.00	9.06	11.76	18.35
KONTAKTS-PREIĻI, SIA	16.10	Zāģēšana, ēvelēšana un impregnēšana	1850832.00	-16.59	38.25	70.24
TRANS SN, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	49.41	Kravu pārvadājumi pa autoceļiem	1458947.00	-6.71	-13.16	-12.30
Rēzeknes novads						
VEREMS, Rēzeknes speciālās ekonomiskās zonas SIA	16.21	Finiera lokšņu un koka paneļu ražošana	32892944.00	-12.10	0.27	2.16
LEAX Rēzekne, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	25.11	Metāla konstrukciju un to sastāvdaļu ražošana	18989475.00	-4.86	0.37	34.46
VIRŠI AG, Sakstagala pagasta zemnieku saimniecība	01.50	Jauktā lauksaimniecība (augkopība un lopkopība)	6647897.00	-9.16	96.08	196.58
SKAIDA PV, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	02.20	Mežizstrāde	6205094.00	54.74	102.28	103.22
Ludzas mežrūpniecības saimniecība, Akciju sabiedrība	02.20	Mežizstrāde	4009043.00	-33.93	-4.99	6.77
TESSA TRANS, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	49.41	Kravu pārvadājumi pa autoceļiem	3562268.00	59.81	89.11	313.26
BAIBIŅA, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	16.24	Koka taras ražošana	3478903.00	-0.18	-5.91	22.30
AKANA, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	42.21	Ūdensapgādes sistēmu būvniecība	3448840.00	89.50	144.24	1034.60
SPRŪŽEVA M, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	01.41	Piena lopkopība	3443598.00	15.13	3.38	57.95
NB & BV Transport, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	49.41	Kravu pārvadājumi pa autoceļiem	3386029.00	-15.46	-20.91	-20.77

Riebiņu novads						
Baltic Beef Sale, SIA	46.23	Dzīvu lopu vairumtirdzniecība	1172177.00	-45.74	-54.70	8.03
Kankuļi Timber, SIA	16.10	Zāģēšana, ēvelēšana un impregnēšana	659530.00	-46.95	-23.34	-18.35
VIKTORIJA, Riebiņu pagasta zemnieku saimniecība	01.11	Graudaugu (izņemot rīsu), pākšaugu un eļļas augu sēklu audzēšana	635165.00	102.22	39.55	33.35
DAUGAVA, Zemnieku saimniecība	01.50	Jauktā lauksaimniecība (augkopība un lopkopība)	493598.00	n/d	n/d	n/d
ALBERTS GS, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	41.20	Dzīvojamo un nedzīvojamo ēku būvniecība	480382.00	-70.46	-67.83	-50.91
AJ Koki, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	02.20	Mežizstrāde	426294.00	41.82	175.47	352.54
VICARS, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	45.20	Automobiļu apkope un remonts	347819.00	4.98	3.01	-2.32
GRIBOLVA, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	01.50	Jauktā lauksaimniecība (augkopība un lopkopība)	298183.00	23.47	18.82	65.36
SUDRABIŅI, Stabulnieku pagasta zemnieku saimniecība	01.50	Jauktā lauksaimniecība (augkopība un lopkopība)	219992.00	17.54	-4.66	39.03
TRISTONT, SIA	47.91	Mazumtirdzniecība pa pastu vai Interneta veikalos	217266.00	n/d	1515.36	12.86
Rugāju novads						
SILMAČI, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	49.41	Kravu pārvaldījumi pa autoceļiem	2105465.00	-16.76	-5.44	12.27
LINDA, Rugāju piensaimnieku kooperatīvā sabiedrība	46.33	Piena, piena produktu, olu un pārtikas tauku un eļļu vairumtirdzniecība	1005992.00	9.42	-3.84	31.94
GREENPREX, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	49.41	Kravu pārvaldījumi pa autoceļiem	761806.00	-19.05	70.15	130.97
PODI, Lazdukalna pagasta zemnieku saimniecība	01.50	Jauktā lauksaimniecība (augkopība un lopkopība)	606782.00	-26.13	-4.11	-10.10
AGRUMI 2001, Rugāju pagasta zemnieku saimniecība	16.10	Zāģēšana, ēvelēšana un impregnēšana	559616.00	-8.06	12.30	16.55
Biokan, SIA	37.00	Notekūdeņu savākšana un attīrīšana	495515.00	593.76	273.39	74.66
VĪTOLI, Rugāju pagasta zemnieku saimniecība	02.20	Mežizstrāde	438049.00	12.88	12.85	36.73
ZS Strautiņi, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	49.41	Kravu pārvaldījumi pa autoceļiem	412804.00	-27.00	19.12	40.32
AA agro, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	49.41	Kravu pārvaldījumi pa autoceļiem	387446.00	-13.86	64.32	105.87
Mežielokos, SIA	01.50	Jauktā lauksaimniecība (augkopība un lopkopība)	316098.00	143.53	181.91	349.80
Vārkavas novads						
ŠNĒPSTU JAUNĀRES, Rožkalnu pagasta zemnieku saimniecība	16.10	Zāģēšana, ēvelēšana un impregnēšana	1320509.00	12.68	21.08	41.07
Delcom, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	43.21	Elektroinstalācijas ierīkošana	324944.00	104.08	702.35	503.97
SMILGAS, Rožkalnu pagasta zemnieku saimniecība	01.41	Piena lopkopība	277207.00	-0.83	1.83	33.29
Kannu Koks, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	46.73	Kokmateriālu, būvmateriālu un sanitārtehnikas ierīču vairumtirdzniecība	210183.00	167.00	n/d	n/d
KALMES, Rožkalnu pagasta J.Lazdāna zemnieku saimniecība	01.50	Jauktā lauksaimniecība (augkopība un lopkopība)	199960.00	17.78	1.16	54.73
KASO PLUS, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	47.11	Mazumtirdzniecība nespecializētajos veikalos, kuros galvenokārt pārdod pārtikas preces, dzērienus vai tabaku	181446.00	2.96	16.32	25.19
Asklēpijs Z, SIA	86.21	Vispārējā ārstu prakse	166702.00	21.26	49.68	60.85

KĀRKLIŅI, Rožkalnu pagasta zemnieku saimniecība	01.50	Jauktā lauksaimniecība (augkopība un lopkopība)	130436.00	16.87	30.33	132.46
IEVAS, Rožkalnu pagasta zemnieku saimniecība	01.50	Jauktā lauksaimniecība (augkopība un lopkopība)	78154.00	-9.51	-13.85	31.46
ROBEŽNIEKI, Rožkalnu pagasta zemnieku saimniecība	01.50	Jauktā lauksaimniecība (augkopība un lopkopība)	75492.00	19.49	2.56	56.59
Viļakas novads						
DOLO, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	47.11	Mazumtirdzniecība nespecializētajos veikalos, kuros galvenokārt pārdod pārtikas preces, dzērienus vai tabaku	1765739.00	-27.44	-6.70	-5.13
KOTIŅI, Zemnieku saimniecība	01.11	Graudaugu (izņemot rīsu), pākšaugu un eļļas augu sēklu audzēšana	1708540.00	-29.19	8.08	-1.03
SĀBRI, Šķilbēnu pagasta zemnieku saimniecība	01.11	Graudaugu (izņemot rīsu), pākšaugu un eļļas augu sēklu audzēšana	825457.00	79.52	80.32	221.39
ĶIRA, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	01.11	Graudaugu (izņemot rīsu), pākšaugu un eļļas augu sēklu audzēšana	739041.00	71.41	54.66	34.07
ROZĪTES, Šķilbēnu pagasta zemnieku saimniecība	01.11	Graudaugu (izņemot rīsu), pākšaugu un eļļas augu sēklu audzēšana	554987.00	57.72	29.38	11.35
GIROLAT, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	46.71	Degvielas, cietā, šķidrā un gāzveida kurināmā un līdzīgu produktu vairumtirdzniecība	494978.00	-32.78	n/d	n/d
ŽĪGURU MEŽRŪPNIECĪBAS SABIEDRĪBA, SIA	02.20	Mežizstrāde	424355.00	-53.83	-54.04	-57.61
LEJAS, Balvu rajona Šķilbēnu pagasta zemnieku saimniecība	01.50	Jauktā lauksaimniecība (augkopība un lopkopība)	250834.00	66.56	3.48	28.77
Ampliorium,, SIA	68.20	Sava vai nomāta nekustamā īpašuma izīrēšana un pārvaldīšana	246489.00	-31.01	265.24	424881.03
SMELDZE, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	46.33	Piena, piena produktu, olu un pārtikas tauku un eļļu vairumtirdzniecība	226532.00	18.91	-10.14	25.79
Viļānu novads						
AĻŅI AS, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	16.10	Zāģēšana, ēvelēšana un impregnēšana	10372240.00	9.09	39.10	57.62
VLAKON, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	08.12	Grants un smilts karjeru izstrāde; māla un kaolīna ieguve	5069482.00	-27.10	-24.22	72.09
NORSK RESOURCE, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	16.29	Pārējo koka izstrādājumu ražošana; korķa, salmu un pīto izstrādājumu ražošana	4002929.00	77.79	63.60	106.01
VIĻĀNI, Lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvā sabiedrība	46.33	Piena, piena produktu, olu un pārtikas tauku un eļļu vairumtirdzniecība	3047493.00	10.81	11.77	58.83
Latgales Granulas, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	16.29	Pārējo koka izstrādājumu ražošana; korķa, salmu un pīto izstrādājumu ražošana	2975004.00	-2.00	28.42	202.27
Viļānu selekcijas un izmēģinājumu stacija, Akciju sabiedrība	01.50	Jauktā lauksaimniecība (augkopība un lopkopība)	2709680.00	92.88	12.64	47.48
Stružānu kūdras fabrika, Akciju sabiedrība	08.92	Kūdras ieguve	2686411.00	6.32	25.12	66.22
LAUMIŅA 1, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	47.11	Mazumtirdzniecība nespecializētajos veikalos, kuros galvenokārt pārdod pārtikas preces, dzērienus vai tabaku	1997412.00	-5.75	4.86	14.41

LOPKOPĪBAS IZMĒĢINĀJUMU STACIJA LATGALE, Akciju sabiedrība	01.50	Jauktā lauksaimniecība (augkopība un lopkopība)	1898748.00	15.71	9.32	67.82
AKMENTIŅI, Rēzeknes rajona Viļānu pagasta zemnieku saimniecība	01.50	Jauktā lauksaimniecība (augkopība un lopkopība)	1251915.00	37.03	29.97	98.21
Zilupes novads						
MEŽĀRES A, Ludzas rajona Brigu pagasta zemnieku saimniecība	16.10	Zāģēšana, ēvelēšana un impregnēšana	1689726.00	29.77	152.93	34.13
AKMEŅLAUKI, Ludzas rajona Zaļesjes pagasta zemnieku saimniecība	01.50	Jauktā lauksaimniecība (augkopība un lopkopība)	934770.00	3.67	2.48	-9.20
Smart Trans, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	49.41	Kravu pārvadājumi pa autoceļiem	893196.00	22.11	42.89	88.34
Vinca Agro, SIA	01.50	Jauktā lauksaimniecība (augkopība un lopkopība)	574609.00	68.60	26.66	108.94
KRISTINKI, Ludzas rajona Zaļesjes pagasta zemnieku saimniecība	02.20	Mežizstrāde	558551.00	-25.54	-31.36	-17.76
ZILUPES LTD, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	36.00	Ūdens ieguve, attīrīšana un apgāde	453910.00	-12.80	-11.90	-16.94
TRANZIT SERVISS, SIA	52.29	Pārējās transporta palīgdarbības	438225.00	-28.03	n/d	n/d
NIKONTI, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	02.20	Mežizstrāde	431045.00	9.91	-15.95	1.85
Zilupes veselības un sociālās aprūpes centrs, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	87.30	Veco ļaužu un invalīdu aprūpe	338882.00	11.88	52.75	54.42
MERKURIJ AGRO, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	01.11	Graudaugu (izņemot rīsu), pākšaugu un eļļas augu sēklu audzēšana	313127.00	12.72	26.72	78.27
Daugavpils pilsēta						
Daugavpils Lokomotīvu Remonta Rūpnīca, A/S	30.20	Dzelzceļa lokomotīvu un ritošā sastāva ražošana	48071298.00	28.16	52.51	157.41
LATVIJAS MAIZNIEKS, Akciju sabiedrība	10.71	Maizes ražošana; svaigi ceptu mīklas izstrādājumu un kūku ražošana	33737121.00	17.47	28.84	34.77
Daugavpils reģionālā slimnīca, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	86.10	Slimnīcu darbība	32893753.00	13.61	43.10	48.73
AXON CABLE, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	27.32	Citu elektronisko un elektrisko vadu un kabeļu ražošana	32433042.00	8.76	27.87	26.34
Nexis Fibers, SIA	20.60	Sintētisko šķiedru ražošana	25793648.00	0.00	4.73	30.41
ZIEGLERA MAŠĪNBŪVE, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	28.30	Lauksaimniecības un mežsaimniecības mašīnu ražošana	22312013.00	-0.90	20.62	48.61
INTERGAZ, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	46.71	Degvielas, cietā, šķidrā un gāzveida kurināmā un līdzīgu produktu vairumtirdzniecība	21752641.00	-32.61	-22.70	3.10
Daugavpils siltumtīkli, Pašvaldības akciju sabiedrība	35.30	Tvaika piegāde un gaisa kondicionēšana	19371204.00	-9.73	-3.64	-6.43
INGRID A, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	46.71	Degvielas, cietā, šķidrā un gāzveida kurināmā un līdzīgu produktu vairumtirdzniecība	18695537.00	16.17	37.83	14.91
Euro Energo Company, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	46.71	Degvielas, cietā, šķidrā un gāzveida kurināmā un līdzīgu produktu vairumtirdzniecība	15740130.00	-5.95	39.23	-18.86

Rēzeknes pilsēta						
RĒZEKNES GAĻAS KOMBINĀTS, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	10.11	Gaļas pārstrāde un konservēšana	45570188.00	25.53	51.58	57.20
NewFuels, Rēzeknes specialās ekonomiskās zonas SIA	16.29	Pārējo koka izstrādājumu ražošana; korķa, salmu un pīto izstrādājumu ražošana	35289301.00	23.52	37.65	67.18
LEKON, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	47.11	Mazumtirdzniecība nespecializētajos veikalos, kuros galvenokārt pārdod pārtikas preces, dzērienus vai tabaku	27184372.00	6.69	15.18	29.58
CEĻI UN TILTI, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	42.11	Ceļu un maģistrāļu būvniecība	20331373.00	-1.37	20.36	89.19
RĒZEKNES SLIMNĪCA, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	86.10	Slimnīcu darbība	15758574.00	16.49	34.80	48.10
RĒZEKNES SILTUMTĪKLI, Akciju sabiedrība	35.30	Tvaika piegāde un gaisa kondicionēšana	10419369.00	-2.64	11.13	16.32
SAHO, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	49.41	Kravu pārvadājumi pa autoceļiem	8224216.00	14.22	42.89	58.58
LATGALIJA, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	43.99	Citur neklasificētie specializētie būvdarbi	7982501.00	4.35	65.84	35.14
Energy Resources CHP, Rēzeknes speciālās ekonomiskās zonas SIA	35.11	Elektroenerģijas ražošana	4792333.00	-7.47	3.90	25.87
P UN K, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	49.41	Kravu pārvadājumi pa autoceļiem	4169754.00	9.64	20.65	51.89

Avots: Lursoft